

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 9 กันยายน 2563

กสม. จัดพิธีรับโล่รางวัลพระราชทานสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา ให้แก่เยาวชนผู้ชนะเลิศการประกวดนวัตกรรมส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน หัวใจเยาวชนเป็นพลังบวกขับเคลื่อนสังคมเคารพสิทธิฯ ในทุกวิกฤติ

วันที่ 21 กันยายน 2563 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดพิธีรับโล่รางวัลพระราชทานของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา แก่เยาวชนที่ชนะเลิศการประกวดนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน ระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาใน “โครงการเยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและยืนเคียงข้างสิทธิมนุษยชน” (Youth Standing Up for Human Rights) ณ โรงแรมเซ็นทรา บายเซ็นทาราคูณย์ราชมารดาและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวเปิดงานและปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “เยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและยืนเคียงข้างสิทธิมนุษยชน” สรุปว่า สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ติดตัวเรามาตั้งแต่เกิดจนตาย และมีความสำคัญต่อทุกกลุ่มคน ทุกเชื้อชาติ ทุกภาษา และทุกช่วงอายุ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งถือเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ที่มีศักยภาพ เนื่องด้วยเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีที่ทันสมัย อันจะมีส่วนช่วยพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมให้ดีขึ้นได้

ในปี 2562 ที่ผ่านมา เป็นปีแห่งการครบรอบ 30 ปี ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child : CRC) ซึ่งอนุสัญญานี้ได้รับการรับรองมากที่สุดในโลกถึง 186 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย สหประชาชาติ และองค์กรทางสังคมต่าง ๆ ได้ชี้ให้เห็นว่า เยาวชนทั่วโลกต่างต่อสู้กับภาวะโลกร้อน ต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติ การใช้คำพูดที่สร้างความเกลียดชัง การก่อกวนแก่งแย่ง และการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม องค์กรสหประชาชาติจึงได้ถือโอกาสพิเศษนี้รณรงค์ภายใต้หัวข้อ “เยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและยืนเคียงข้างสิทธิมนุษยชน” (Youth Standing Up for Human Rights)”

(อ่านต่อหน้า 2)

สารบัญ

กสม. จัดพิธีรับโล่รางวัลพระราชทาน สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา ให้แก่เยาวชนผู้ชนะเลิศการประกวดนวัตกรรมส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน มุมสะท้อน หน้า 1 หน้า 2

กสม. ชี้ การสร้างเพื่อนป้องกันคลัง หาดมหาราช สงขลา ไม่สอดคล้องกับสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชน แะรัฐบาลแก้ปัญหาที่สำคัญ ชวนศึกษา หลักการสำคัญสำหรับการจัดการชุมนุม อย่างเหมาะสม 10 ประการขององค์การสหประชาชาติ หน้า 5 หน้า 7

ภาพกิจกรรม อุนहुภูมิเอเชียรายปีไทยเพิ่มขึ้น 1.5 องศาเซลเซียสจากศตวรรษก่อน เตรียมคลอด พ.ส.อ .โลกร้อน - ควบคุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หน้า 7 หน้า 8

มุมมอง

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เชิญชวนให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ทั่วประเทศส่งผลงานเข้าร่วม การประกวดแนวคิดและแผนงานเพื่อผลิตผลงานนวัตกรรมส่งเสริม การเคารพสิทธิมนุษยชน หัวข้อ ‘สิทธิมนุษยชนกับสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19)’ ใน โครงการเยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและยืนเคียงข้างสิทธิมนุษยชน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2563 เป็นต้นมา

ในเดือนกันยายน 2563 คณะกรรมการตัดสินผลงาน โครงการฯ ได้ร่วมกันตัดสินผลงานของทีมผู้ผ่านเข้ารอบจากระดับ มัธยมศึกษาจำนวน 35 ทีม และระดับอุดมศึกษาจำนวน 35 ทีม รวมทั้งสิ้น 70 ทีม ทั่วประเทศ และสำนักงาน กสม. ได้จัดให้มี งานพิธีการรับโล่รางวัลพระราชทานของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา แก่เยาวชนที่ชนะเลิศการประกวด เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2563 มุมมองสิทธิฉบับนี้ จึงขอนำเสนอสาระจากงาน ดังกล่าวเพื่อแสดงความยินดีแก่ทีมเยาวชนที่ได้รับรางวัล โดยจะนำ ผลงานนวัตกรรมส่งเสริมสิทธิมนุษยชนมาเสนอแก่ผู้อ่านใน ฉบับต่อ ๆ ไป

จากนั้น ขอนำเสนอรายงานผลการตรวจสอบสำคัญของ กสม. ล่าสุด กรณีโครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเล หาดมหาราช อำเภอสตงิ่งพระ จังหวัดสงขลา อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ซึ่ง กสม. ได้มีข้อเสนอแนะไปยังรัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้แก้ไขปัญหาเชิงระบบซึ่งเชื่อมโยง ไปยังกรณีอื่นด้วย นอกจากนี้ ขอชวนศึกษา ‘หลักการสำคัญสำหรับการจัดการการชุมนุมอย่างเหมาะสม 10 ประการ’ ขององค์การ สหประชาชาติ ซึ่งสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศได้แปลและ เผยแพร่แก่สาธารณชนเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและผู้สนใจนำไปใช้ ประโยชน์ในการประเมินการจัดการชุมนุมตามหลักสิทธิมนุษยชน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 9 กันยายน 2563

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวิส ตังสมิตร

กรรมการ : นางฉัตรสุดา จันศรีดิษฐ์
นางประกายรัตน์ ตันธีรวงศ์
นายสมณ พรมรส
นางสาวอารีวรรณ จตุทอง
นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ
นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายบุญเทื้อ สมนึก

รองเลขาธิการ : นางสาวตญา กอบศิริกาญจน์
นางสาวอัจฉรา วายากุล
นายอัญญะรัฐ เองด้วน

“มุมมองสิทธิ” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราว บางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับ การพิจารณาตีพิมพ์ ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความ เพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ใน จดหมายข่าว **“มุมมองสิทธิ”** เป็นความคิดเห็นส่วนตัว ของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ชุดปัจจุบันเห็นความสำคัญในการเสริมพลัง ให้เยาวชนมีศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการเปลี่ยนแปลง ยืนหยัดต่อสู้ เพื่อสิทธิมนุษยชนและความเป็นธรรมในสังคม โดยที่ผ่านมา กสม. ได้ให้ความสำคัญกับการ ขับเคลื่อนเรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษากับ กลุ่มเยาวชนและครูอาจารย์ผ่านการจัดทำ คู่มือจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาชั้น พื้นฐาน 5 ช่วงชั้น สำหรับนักเรียนระดับ ปฐมวัย - มัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ก็ถือเป็นโอกาสอันดีที่เยาวชนควรได้มีโอกาส

และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อโดยตรง และโดยอ้อมต่อคุณภาพชีวิตของเยาวชน กสม. จึงได้ดำเนินการโครงการเยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและยืนเคียงข้าง สิทธิมนุษยชนขึ้น โดยกำหนดให้มีการประกวดผลงาน นวัตกรรมส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในหัวข้อ “สิทธิมนุษยชน กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 2019 (Covid-19)” และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสังคม จะร่วมกันสนับสนุนให้เยาวชนของเราได้มีบทบาทสำคัญและเป็นพลังขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงให้สังคมได้ร่วมกันเคารพ สิทธิมนุษยชนมากยิ่งขึ้น

จากนั้น นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ ประธานในพิธี ได้เปิดกรวยถวายราชสักการะสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้า พัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา และอัญเชิญโล่รางวัลพระราชทานของ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา ฯ เพื่อให้เยาวชน ผู้ชนะเลิศรับมอบโล่รางวัลพระราชทานฯ ดังต่อไปนี้

1) ระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนศรียาภัย จังหวัดชุมพร ผลงานภาพยนตร์สั้นเรื่อง “กระสุนฝังใจ... (The Imprint)” สะท้อนปรากฏการณ์ในสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในสังคมไทย โดยเนื้อหา ส่งเสริมให้ผู้ชมตระหนักในสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ทั้งของตนเองและผู้อื่น และให้ทุกคนในสังคมระมัดระวัง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ ไม่ใช่เพื่อทำร้ายหรือทำลายผู้อื่น โดยไม่ได้พิจารณาถึงข้อมูลอันแท้จริง และตัดสินใจผู้อื่นด้วยการ ใช้ถ้อยคำต่าง ๆ

และ 2) ระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ภาพลึงค์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลงาน “สิทธิมนุษยชนลำเพลิน” ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานในทำนองกลอนลำ ประเภทลำเพลิน โดยประพันธ์เนื้อร้องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และให้ความรู้เรื่องการดูแลและป้องกันตนเองในสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ถ่ายทอดผ่านภาษาถิ่น และ มีการฟ้อนรำสอดแทรกภาษามือในบางช่วง เพื่อสื่อความหมาย กับผู้ที่ไม่ได้ยินเสียง

ต่อมา นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ ได้เป็นประธาน การมอบเกียรติบัตร และเงินรางวัลจำนวน 100,000 บาท แก่ทีมผู้ชนะเลิศ และมอบโล่รางวัลรองชนะเลิศ เกียรติบัตร พร้อมเงินรางวัล ให้แก่ทีมเยาวชนระดับมัธยมศึกษาและ ระดับอุดมศึกษาที่ได้รับรางวัลในลำดับอื่น ๆ จากทุกภูมิภาค ทั่วประเทศ โดยมี นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง นายสมณ พรหมรส นางสาวอารีวรรณ จตุทอง นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ และ

นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมเป็นเกียรติในพิธีด้วย หลังจากนั้นในช่วงบ่าย มีการฉาย วิดีทัศน์พิเศษ เรื่อง “แรงบันดาลใจในการทำงานเพื่อสิทธิเด็ก และสิ่งแวดล้อม” โดย นายอเล็กซ์ เรนเดลล์ ทูตสันถวไมตรี ด้านสิ่งแวดล้อมคนแรกประจำประเทศไทย รวมทั้งการ เสวนา เรื่อง “ทศวรรษใหม่ของเยาวชนผู้ใส่ใจและยืนเคียงข้าง สิทธิมนุษยชน” โดยเยาวชนและอาจารย์จากทีมผู้ได้รับรางวัล ชนะเลิศทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา

ในช่วงสุดท้าย นายสมณ พรหมรส กรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวปิดงาน สรุปว่า การประกวด นวัตกรรมส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนคนรุ่นใหม่มีความรู้ความเข้าใจ และเท่าทันเรื่อง สิทธิมนุษยชน สามารถขยายผลการสร้างเครือข่ายไปยังกลุ่ม เป้าหมายต่าง ๆ เพื่อช่วยส่งเสริมให้สังคมเคารพสิทธิ หน้าที่ ดำรงชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างเอื้ออาทร ลดข้อพิพาท และข้อขัดแย้ง ต่าง ๆ และร่วมมือกันแก้ไขยามวิกฤติโดยไม่ทิ้งผู้ใดไว้เบื้องหลัง ทั้งนี้ กสม. จะได้นำผลงานนวัตกรรมของเยาวชนที่ได้รับรางวัล ไปใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนแก่สังคม ต่อไป

ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถติดตามรับชมผลงานของผู้ได้รับรางวัลได้ทางแฟนเพจเฟซบุ๊ก “สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ” ต่อไป

สแกนอ่านประกาศผลการตัดสิน ผลงานนวัตกรรมส่งเสริมสิทธิฯ ทั้งหมด

กสม. ชี้ การสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง หาดมหาราช สงขลา ไม่สอดคล้องกับสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชน แะรัฐบาลแก้ปัญหาที่สาเหตุ ให้การก่อสร้างริมหาด ต้องจัดทำรายงาน EIA

วันที่ 10 กันยายน 2563 นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เปิดเผยว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ในการประชุม กสม. ด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2563 ได้พิจารณารายงานผลการตรวจสอบ เรื่อง สิทธิชุมชน กรณีกล่าวอ้างว่า โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเลหาดมหาราช อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ตามที่ตัวแทนเครือข่ายประชาชนรักษ์หาดสติงพระ ร้องเรียนมายัง กสม. เมื่อเดือนมีนาคม 2563 โดยประชาชนมีข้อห่วงกังวลต่อการดำเนินโครงการดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่าพื้นที่ชายหาดมหาราชไม่มีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างรุนแรง และการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเล อาจทำให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งมากขึ้น และมีผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายหาดของประชาชน เช่น กลุ่มประมงพื้นบ้าน จึงขอให้ตรวจสอบ

กสม. ได้พิจารณาข้อเท็จจริงจากทุกฝ่าย รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินโครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเลพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่หาดมหาราช เทศบาลตำบลสติงพระ อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการก่อสร้างในระยะที่ 2 และแม้โครงการไม่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) แต่กรมโยธาธิการฯ ได้จัดให้มีการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (Initial Environmental Examination : IEE) ควบคู่ไปกับการสำรวจออกแบบรายละเอียดเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเล และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจากการตรวจสอบพบว่า โครงการเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเล เดิมเคยถูกกำหนดให้เป็นโครงการที่ต้องจัดทำ

รายงาน EIA แต่เมื่อปี 2556 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีมติให้ยกเลิกการจัดทำรายงาน EIA เพื่อให้สามารถแก้ไขและป้องกันปัญหาคลื่นกัดเซาะชายฝั่งได้อย่างรวดเร็ว แต่การที่เคยถูกกำหนดให้เป็นโครงการที่ต้องจัดทำรายงาน EIA ย่อมแสดงว่า โครงการประเภทดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดทำโครงการเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเล จึงควรดำเนินการเพียงเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับสภาพชายฝั่งในพื้นที่ซึ่งมีความเสี่ยงในการกัดเซาะหรือพังทลายระดับวิกฤตรุนแรง อันสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2560 – 2579 ที่ได้กำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งไว้ว่า การแก้ไขปัญหาโดยใช้โครงสร้างทางวิศวกรรมเหมาะสมสำหรับบริเวณชายฝั่งที่มีปัญหาการถูกกัดเซาะอย่างรุนแรง ตามคำชี้แจงของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งปรากฏว่า ในช่วง 3 - 5 ปีที่ผ่านมาไม่พบปัญหการกัดเซาะพื้นที่ชายฝั่งบริเวณหาดมหาราช และเป็นชายหาดที่มีสภาพสมดุล มีความสำคัญด้านชีวภาพที่ควรแก่การอนุรักษ์ เช่น จักจั่นทะเล และมีทรัพยากรหายากซึ่งเป็นแหล่งการทำประมงชายฝั่งของกลุ่มชาวประมงพื้นบ้าน หากมีการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเล อาจเป็นการตัดความเชื่อมโยงของระบบนิเวศชายหาด การดำเนินโครงการดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในปัจจุบัน

ประการสำคัญ ในการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นได้เน้นให้ประชาชนเลือกรูปแบบเขื่อนตั้งแต่การประชุมใหญ่ครั้งแรก ซึ่งควรเป็นการรับฟังสภาพปัญหาและข้อห่วงกังวลของประชาชน และยังขาดการให้ข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการตัดสินใจตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของชาวบ้าน โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิต

ที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง อีกทั้งประชาชนบางส่วนอาจได้รับผลกระทบโดยตรง เช่น ชุมชนชาวประมงพื้นบ้านที่อยู่ติดหาดมหาราช ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง และไม่ได้รับทราบถึงผลกระทบต่อจุดที่ชาวประมงพื้นบ้านใช้เป็นที่พักเรือและตากสัตว์น้ำที่จับได้ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง

“จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น กสม. จึงเห็นว่าการดำเนินโครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเลหาดมหาราช ไม่สอดคล้องกับสิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชน และไม่สอดคล้องกับการทำหน้าที่ของรัฐในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และยั่งยืน ซึ่งผู้ดำเนินการจะต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวตามสิทธิที่ได้รับรองและคุ้มครองไว้” ประธาน กสม. กล่าว

นายวัสสกล่าวเพิ่มเติมว่า นอกจากเรื่องร้องเรียนดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในชั้นการตรวจสอบได้ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากเรื่องร้องเรียนที่ขอให้ กสม. ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับการก่อสร้างกำแพงกันคลื่น และเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลในพื้นที่อีกหลายแห่ง รวมทั้งเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีต่อศาลปกครองแล้วพบว่า สาเหตุสำคัญคือการเพิกถอนโครงการก่อสร้างหรือขยายสิ่งก่อสร้างบริเวณหรือในทะเล ประเภทกำแพงริมชายฝั่ง ติดแนวฝั่งที่มีความยาวตั้งแต่ 200 เมตรขึ้นไป ออกจากโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงาน EIA การเพิกถอนนี้ นอกจากจะลดทอนสิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนแล้ว การตรวจทานผลการศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ รวมถึงความเหมาะสมในการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมก็ลดทอนลงไปด้วยเช่นกัน ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของกระบวนการและการยอมรับจากประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย

ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุและป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลักษณะเดียวกันนี้ขึ้นอีกตามหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติไว้มาตรา 34 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 กสม. จึงมีมติในคราวประชุม กสม. ด้านคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2563 เห็นควรเสนอแนะมาตรการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนรวมทั้งการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้เป็น 2 ส่วนที่สำคัญดังนี้

“ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามข้อร้องเรียนนี้ เห็นควรให้กรมโยธาธิการและผังเมือง ชะลอโครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเลฯ หาดมหาราช ระยะที่ 2 และหารือร่วมกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเพื่อประเมินผลกระทบจากโครงการดังกล่าวว่ามีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาในพื้นที่และควรดำเนินการต่อไปหรือไม่ ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวจะต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างครบถ้วนส่วนการดำเนินโครงการในระยะที่ 3 และโครงการลักษณะเดียวกันนี้ในพื้นที่อื่น ควรชะลอไปก่อนจนกว่าจะมีกฎกระทรวงกำหนดเขตพื้นที่ใช้มาตรการในการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งสำหรับการดำเนินโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันคลื่นริมชายหาดและเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเลใช้บังคับ

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเพื่อแก้ปัญหาในระยะยาว เห็นควรให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการพิจารณาทบทวนให้โครงการก่อสร้างหรือขยายสิ่งก่อสร้างบริเวณหรือในทะเล ได้แก่ กำแพงริมชายฝั่ง ติดแนวชายฝั่ง ให้ต้องจัดทำรายงาน EIA รวมทั้งมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงคมนาคม ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งให้เกิดกลไกการปฏิบัติงานแบบบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม และเร่งรัดการพิจารณาออกกฎกระทรวงกำหนดเขตพื้นที่ใช้มาตรการในการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งสำหรับการดำเนินโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันคลื่นริมชายหาดและเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเลต่อไป” ประธาน กสม. กล่าว

หลักการสำคัญสำหรับการจัดการการประชุมอย่างเหมาะสม 10 ประการ ขององค์การสหประชาชาติ (10 Principles for the proper management of assemblies)

การรวมกลุ่มของประชาชนและการดำเนินการร่วมกันในการแสดงออกทางความคิดและการส่งเสริมให้พลเมืองเข้ามามีส่วนร่วม มีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย เศรษฐกิจ สังคม และบุคคล อย่างไรก็ตาม แม้การประชุมในโลกยุคปัจจุบันจะมีบทบาทที่เด่นชัดมากขึ้น แต่บางครั้งก็ยังมีขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับกฎหมายและมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องดังกล่าว ในปี ค.ศ. 2014 คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนได้ขอให้ Maina Kiai ผู้รายงานพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมและการรวมกลุ่มอย่างสันติ และ Christof Heyns ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยการวิสามัญฆาตกรรม การประหารชีวิตโดยพลการ ร่วมกันจัดทำรายงานเรื่อง “การบริหารจัดการการประชุมอย่างเหมาะสม” และได้มีการนำมารวบรวมเป็นชุดข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติเพื่อการจัดการชุมนุมซึ่งได้มีการปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญกว่า 100 คน และประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติมากกว่า 50 ประเทศ

สำหรับ “หลักการสำคัญสำหรับการจัดการการประชุมอย่างเหมาะสม 10 ประการ” (10 Principles for the proper management of assemblies) เป็นเอกสารที่คู่กันกับรายงานข้างต้น โดยได้รับการออกแบบให้เป็นเครื่องมือตัวชี้วัดที่ใช้งานง่าย เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการประเมินว่าหน่วยงานในประเทศและท้องถิ่นจัดการการประชุมได้ดีเพียงใด

ทั้งนี้ หลักการสำคัญทั้ง 10 ข้อ จะประกอบด้วยตัวชี้วัดย่อยที่คำนึงถึงองค์ประกอบทั้งหมดของการจัดการประชุม รวมถึงกิจกรรมและมาตรการที่ควรดำเนินการก่อน ระหว่าง และหลังการประชุมหรือการประท้วงเกิดขึ้น สรุปได้ดังนี้

1 รัฐจะต้องเคารพและทำให้มั่นใจได้ว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับการชุมนุมได้ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ

6 ทุก ๆ คนมีสิทธิในการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสังเกตการณ์ เผาระวังและเก็บรวบรวมสถานการณ์การประชุม โดยรัฐมีหน้าที่ในการคุ้มครองให้เกิดการใช้สิทธิดังกล่าวได้อย่างปลอดภัย

2 ทุกคนมีสิทธิที่ไม่สามารถพรากไปได้ ในการเข้าร่วมการประชุมโดยสงบ

7 การรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการชุมนุมต้องไม่แทรกแซงความเป็นส่วนตัวหรือสิทธิอื่น ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต

3 ข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ใช้บังคับต่อการชุมนุมโดยสงบสันติจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

8 บุคคลทุกคนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุม

4 รัฐพึงอำนวยความสะดวกต่อการใช้สิทธิชุมนุมโดยสงบ

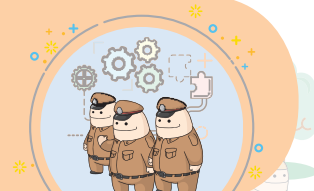
9 องค์กรธุรกิจมีความรับผิดชอบในการเคารพสิทธิมนุษยชนในบริบทของการชุมนุม

5 รัฐไม่ควรใช้กำลังบังคับในการชุมนุมเว้นแต่จะหลีกเลี่ยงไม่ได้และการดำเนินการจะต้องสอดคล้องตามพันธกรณีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอย่างเคร่งครัด

10 รัฐและกลไกของรัฐพึงรับผิดชอบการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุม

อุณหภูมิเฉลี่ยรายปีไทยเพิ่มขึ้น 1.5 องศาเซลเซียส จากศตวรรษก่อน **เตรียมคลอด พ.ร.บ. โลกร้อน -** **ควบคุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจก**

21 กันยายน 2563
สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม (สผ.) จัดงานประชุม
รับฟังความคิดเห็นสาธารณะ ต่อ
(ร่าง) พระราชบัญญัติการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

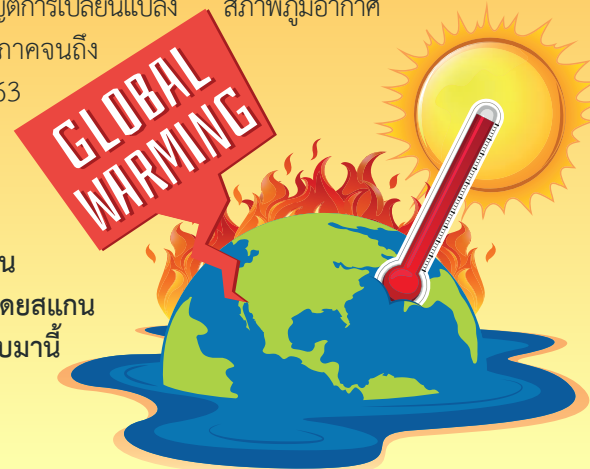
พ.ศ. ครั้งที่ 1 ณ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ
กรุงเทพฯ โดย ดร.วีรวัฒน์ ภูริเดช เลขาธิการ สผ. เปิดเผยว่า
ประเทศไทยได้ตั้งเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
ตามความตกลงปารีส โดยปีนี้ไทยมีเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซฯ
ให้ได้ร้อยละ 11-20 ในภาคพลังงานและขนส่ง และจะขยับขึ้น
เป็นร้อยละ 20 ทุกภาคส่วนในปี 2573 อย่างไม่รู้ก็ดี เมื่อเทียบกับ
ปลายศตวรรษที่แล้ว ค่าเฉลี่ยรายปีอุณหภูมิประเทศไทยเพิ่มขึ้น
1-1.5 องศาเซลเซียส ซึ่งอุณหภูมิที่สูงขึ้นนี้นำไปสู่การเกิด
ภัยพิบัติหลายอย่าง เช่น ปะการังฟอกขาว พายุติเปรสชัน
ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น รวมไปถึงอุทกภัยและภัยแล้ง

(ร่าง) พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
พ.ศ. จึงได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกลไกให้หน่วยงานรัฐสามารถ
เก็บข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคเอกชนได้ โดย
ผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ จะต้องเก็บข้อมูลกิจกรรมการปล่อย
การกักเก็บ และการลดก๊าซเรือนกระจก ในกิจการของตน และจัดทำ
รายงานเสนอหน่วยงานรัฐในกำกับ เพื่อให้ สผ. นำไปคำนวณ
เป็นข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อไป

“การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นวาระร่วมของ
ประชาคมโลกและเป็นเรื่องของเราทุกคน การออกพระราชบัญญัติ
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงาน
ของประเทศไทย ซึ่งเราจำเป็นต้องยกระดับการทำงานเรื่องนี้
อันจะส่งผลต่อการค้าขายกับต่างประเทศที่ปัจจุบันถูกบังคับ
ด้วยกรอบด้านสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น” เลขาธิการ สผ. กล่าว
ทั้งนี้ สผ. จะจัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ

(ร่าง) พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ
พ.ศ. ... ในทุกภูมิภาคจนถึง
เดือนตุลาคม 2563

ผู้สนใจสามารถ
อ่านร่างกฎหมาย
ดังกล่าวและร่วม
แสดงความคิดเห็น
ทางออนไลน์ได้ โดยสแกน
QR Code ที่แนบมานี้

ร่าง พ.ร.บ. การเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ

ช่องทางแสดงความคิดเห็นออนไลน์

ที่มา : สำนักข่าวสิ่งแวดล้อม

กรุณาส่ง

รัฐวิธรี รักสิทธี ไกละเมิด สิทธิ

.....
.....
.....
.....

ชำระค่าบริการเป็นเงินชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ 9/2552
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7 ฝั่งทิศใต้ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

สายด่วนร้องเรียน
ในวันและเวลาราชการ

Ins. **1377**

อ่านมุมมองสิทธิฉบับออนไลน์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและบอกรับมุมมองสิทธิ ฟรี! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 6 และ 7 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 0 2141 3932, 0 2141 3920 โทรสาร 0 2143 9575

ขอความกรุณาตอบแบบประเมินออนไลน์

การบูลลี่ (Bullying) ไม่ใช่แค่การกลั่นแกล้ง แต่เป็นความรุนแรงในสังคม

การบูลลี่ - ความคุ้นชินที่ฝังรากลึก
 ปัจจุบัน เราอาจจะได้ยินคำว่า “บูลลี่ (Bully)” บ่อยครั้ง เนื่องจากการบูลลี่หรือ “การกลั่นแกล้ง” เกิดขึ้นได้ ทุกที่ ทุกโอกาส และเกิดขึ้นได้กับทุกคน การบูลลี่ไม่จำเป็นต้อง เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญหน้ากันเท่านั้น แต่เราอาจ ตกเป็นเหยื่อการบูลลี่จากผู้ที่ไม่เคยรู้จักกัน อาจเป็นเหยื่อ จากการที่บุคคลอื่นร่วมกันกระทำการบูลลี่ หรือแม้กระทั่ง กลายเป็นผู้เริ่มบูลลี่เสียเองโดยไม่รู้ตัว เพราะเราต่างกระทำสิ่งนี้ด้วย...
“ความเคยชิน”

(อ่านต่อหน้า 2)

สารบัญ

การบูลลี่ (Bullying) ไม่ใช่แค่การกลั่นแกล้ง แต่เป็นความรุนแรงในสังคม
 มุมสะท้อน

หน้า 1

5 องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญออก
 แนวปฏิบัติในการรับส่งเรื่องร้องเรียนระหว่าง
 องค์กรป้องกันความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่

หน้า 2

30 สิงหาคม วันผู้สูญหายสากล

หน้า 5

ภาพกิจกรรม
 หญิงสาวชาวกัมพูชาร่วมรณรงค์คัดค้าน
 ร่างกฎหมายควบคุมการแต่งกายของ
 ประชาชนในประเทศ

หน้า 7

หน้า 7

หน้า 8

มุมมอง

การบูลลี่ (bullying) หรือการกลั่นแกล้ง เป็นปัญหาที่มีมาช้านานในทุกสังคม และยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นในปัจจุบันเมื่อการบูลลี่มักทำผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ มุมมองสิทธิ์ฉบับนี้ จึงขอชวนผู้อ่านทำความเข้าใจถึงนิยามความหมาย ประเภท ผลกระทบ และวิธีการรับมือกับการบูลลี่ เพราะการบูลลี่ไม่ใช่แค่การกลั่นแกล้ง แต่เป็นความรุนแรงในสังคม

จากนั้น ขอชวนติดตามข่าวสารคดี 5 องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้ร่วมกันจัดทำ “แนวปฏิบัติในการรับส่งเรื่องระหว่างองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ” ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2563 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อน

ปิดท้ายด้วยสาระความรู้ใน “วันรำลึกถึงบุคคลสูญหายสากล” หรือ “วันผู้สูญหายสากล” (International Day of the Victims of Enforced Disappearances) กับความคืบหน้าในการผลักดันร่างกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายของไทย และข่าวสารประเด็นสิทธิมนุษยชนในประเทศเพื่อนบ้านกรณีรัฐบาลกัมพูชาเตรียมออกร่างกฎหมายฉบับใหม่ที่มุ่งจำกัดการแต่งกายของประชาชนทั้งในที่สาธารณะและโลกออนไลน์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มุมมองสิทธิ์

ปีที่ 19 ฉบับที่ 8 สิงหาคม 2563

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวิษ ติงสพิตร

กรรมการ : นางฉัตรสุดา จันตรีขันธ์
นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์
นายสมณ พรมรส
นางสาวอารีวรรณ จตุทอง
นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ
นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายบุญเทื้อ สมนึก

รองเลขาธิการ : นางสาวตญา กอบศิริกาญจน์
นางสาวอัจฉรา วายากุล
นายอัญญะรัฐ เองด้วน

“มุมมองสิทธิ์” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

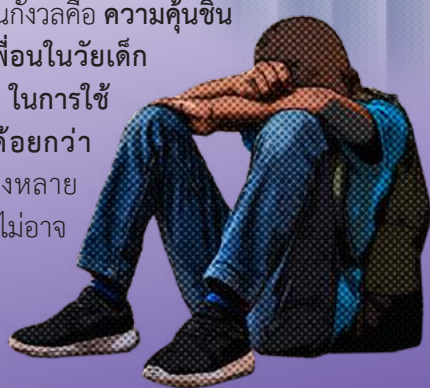
ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ์” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ์” เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

เริ่มตั้งแต่วัยเด็กการหยอกล้อหรือแกล้งกันอาจเกิดขึ้นตามประสาของเด็กที่ไร้เดียงสา รู้สึกสนุกในการล้อเลียนความแตกต่าง เป็นความสนุกที่ไม่ต้องรับผิดชอบ ดังที่ปรากฏผลสำรวจเมื่อเมื่อต้นปี 2563 ในกลุ่มเด็ก อายุ 10 - 15 ปี จาก 15 โรงเรียน โดยเครือข่ายนักกฎหมายเพื่อเด็กและเยาวชนพบว่า เด็กร้อยละ 91.79 เคยถูกกลั่นแกล้ง ส่วนวิธีที่ใช้กลั่นแกล้งมากที่สุด คือ การตบหัว ร้อยละ 62.07 รองลงมา ถูกล้อบุพการี ร้อยละ 43.57 ถูกพูดจาเหยียดหยาม ร้อยละ 41.78 และอื่น ๆ เช่น นินทา ด่าทอ ชกต่อย ล้อปมด้อย พูดเชิงให้ร้าย เสียดสีกลั่นแกล้งในสื่อออนไลน์ นอกจากนี้ 1 ใน 3 หรือ ร้อยละ 35.33 ระบุว่า เคยถูกกลั่นแกล้งประมาณภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง และที่น่าเป็นห่วงคือ 1 ใน 4 หรือ ร้อยละ 24.86 ของเด็กเหล่านี้ถูกกลั่นแกล้งโดยเพื่อน รุ่นพี่ และรุ่นน้องมากถึงสัปดาห์ละ 3 - 4 ครั้ง

ขณะที่กรมสุขภาพจิตเปิดเผยผลการวิจัยว่า การใช้ความรุนแรง การข่มขู่รังแกกัน หรือการบูลลี่ในประเทศไทยติดอันดับ 2 ของโลก รองจากประเทศญี่ปุ่น และพบว่าเด็กที่รังแกคนอื่น มีพื้นฐานด้านการขาดอำนาจบางอย่างในวัยเด็ก ถูกการเลี้ยงดูเชิงลบ รวมถึงพันธุกรรมทางสมอง จนนำไปสู่การรังแกกลั่นแกล้งคนอื่นในวัยที่โตขึ้น

ดังนั้นแล้ว สิ่งที่น่าเป็นกังวลคือ ความคุ้นชินต่อการบูลลี่หรือกลั่นแกล้งเพื่อนในวัยเด็ก อาจพัฒนาเป็นค่านิยมผิด ๆ ในการใช้อำนาจรังแกข่มเหงผู้อื่นที่ด้อยกว่า เมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งหลายกรณีนำมาซึ่งสูญเสียที่รุนแรงที่ไม่อาจแก้ไขได้...

พฤติกรรมแบบโหด เข้าข่ายการบูลลี่

วิธีรับมือเมื่อถูกบูลลี่

การบูลลี่ คือ การระราน การกลั่นแกล้ง การให้ร้าย การด่าว่า การข่มเหง หรือการรังแกผู้อื่นให้เกิดความเจ็บปวดทางร่างกายหรือทางจิตใจ พฤติกรรมเหล่านี้หากเกิดในชีวิตจริงมักเป็นการล้อเลียนรูปร่างหน้าตา สถานะทางสังคม รวมถึง การทำร้ายร่างกาย ขณะที่การบูลลี่ในโลกออนไลน์ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบของประจานในสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งหลายครั้งสร้างผลกระทบทางความรู้สึกอย่างรุนแรงจนอาจเกิดเป็นบาดแผลทางใจที่ฝังลึก หรืออาจลุกลามไปจนเกิดการปะทะและสร้างบาดแผลทางกายได้ การบูลลี่สามารถจำแนกได้เป็นประเภท ดังต่อไปนี้

- **บูลลี่ทางร่างกาย** เป็นการทำให้ร้ายร่างกายอีกฝ่ายให้เกิดการบาดเจ็บ มีบาดแผล ซึ่งสามารถมองเห็นได้จากภายนอก บางกรณีอาจส่งผลต่อจิตใจด้วย

- **บูลลี่ทางวาจา** การพูดส่อเสียด ล้อเลียน ใส่ร้าย การประจานด้วยคำพูดให้ผู้อื่นได้ยิน สร้างความอับอาย วิตกกังวล ความเครียด ส่งผลถึงขั้นเป็นโรคซึมเศร้าหรือหวาดกลัวสังคม ถือเป็นบาดแผลทางใจที่เจ็บปวดไม่น้อย

- **บูลลี่ทางสังคม** เป็นการสร้างกระแสในสังคมให้ซ้ำเติมเหยื่อของการบูลลี่ เสมือนการยืมมือคนรอบข้างให้ร่วมกันทำร้ายบุคคลเพียงคนเดียว เช่น การสร้างข่าวลือ จนผู้พบเห็นหลงเชื่อและพร้อมจะกระพือข่าวให้ไปในวงกว้างขึ้นจนผู้ถูกกระทำเกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียง

- **บูลลี่ทางสื่อสังคมออนไลน์ (Cyberbullying)** เป็นการกลั่นแกล้งที่ทำได้ง่ายและมักไม่ต้องเปิดเผยตัวตนผู้กระทำ ซึ่งสามารถทำร้ายเหยื่อได้ตลอดเวลาผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ เช่น แสร้งเป็นบุคคลอื่นแล้วโพสต์ข้อความหยาบคายหรือสร้างความเกลียดชังให้คนเข้าใจผิด การส่งต่อวิดีโอคลิป เพื่อหวังให้เหยื่อเกิดความอับอาย

หลายครั้งที่การบูลลี่เกิดขึ้นเพียงเพราะความสนุกหรือความโกรธชั่วคราว หรือเป็นเพียงการตัดสินใจชั่วขณะ แต่ผลที่ตามมาอาจมากมายและส่งผลยาวนานสำหรับผู้ถูกกระทำ ดังนั้น การรู้จักรับมือกับการบูลลี่อาจช่วยหลีกเลี่ยงบาดแผลทั้งทางกาย ใจ และสังคม ดังนี้

- **ใช้ความนิ่งสงบ** ผู้ที่ชอบบูลลี่มักมีเจตนาให้เหยื่อตอบโต้ เพื่อสร้างความรุนแรง หรือเพิ่มความสะใจ แต่หากผู้ถูกกระทำเลือกที่จะนิ่งเฉย ผู้กระทำอาจรู้สึกเบื่อและยุติการกระทำในที่สุด

- **ตอบโต้อย่างสุภาพ** ใช้คำพูดและการแสดงออกด้วยท่าทีสุภาพว่าไม่ได้รู้สึกสนุกหรือไม่ชอบการกระทำนั้น เช่น ไม่ตะโกน ขึ้นเสียง หรือใช้คำหยาบคาย แต่ควรชี้แจงอย่างชัดเจน หากเรื่องที่ถูกล้อหาไม่เป็นจริง

- **พูดคุยกับผู้ร่วมถูกกระทำเพื่อช่วยกันแก้ไข** บางครั้งการถูกบูลลี่ไม่ได้เกิดขึ้นกับบุคคลเพียงคนเดียว การหาผู้ร่วมถูกกระทำจะเป็นการเพิ่มหลักฐานและพยานว่า ผู้กระทำการบูลลี่สร้างเรื่องขึ้นมาทำร้าย นอกจากนี้ผู้ร่วมถูกกระทำอาจเป็นที่ปรึกษาหลายทุกซัดเป็นอย่างดี

- **ยุติการเผยแพร่ข้อมูล** หากเกิดกรณีไซเบอร์บูลลี่ ควรรายงานไปยังผู้บริหารองค์กรสื่อสังคมออนไลน์ต้นทาง เพื่อให้สั่งระงับการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่ต้อง และระงับบัญชีผู้ใช้งาน

- **เปลี่ยนสิ่งแวดล้อม** หากการบูลลี่นั้นทำร้ายร่างกายหรือจิตใจจนยากจะยอมรับได้ ผู้ถูกกระทำอาจจะไม่สามารถอยู่ในสังคมเดิมได้ต่อไป การเปลี่ยนที่ทำงาน กลุ่มเพื่อน อาจช่วยฟื้นฟูภาวะบอบช้ำจากการถูกบูลลี่ได้เร็วขึ้น

- **ปรึกษานักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์** หลายครั้งที่การบูลลี่สร้างบาดแผลทางจิตใจที่รุนแรงจนนำไปสู่ภาวะของโรคซึมเศร้า และบางกรณีจบลงด้วยการฆ่าตัวตาย ดังนั้น ทางออกที่ดีคือการพบผู้เชี่ยวชาญไม่ว่าจะเป็นนักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์ เพื่อปรึกษาและรักษาอย่างถูกวิธี

“มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในเกียรติและสิทธิ ต่างมีเหตุและมโนธรรมและควรปฏิบัติต่อกันด้วยเจตนารมณ์แห่งภราดรภาพ” ถ้อยคำดังกล่าวปรากฏในข้อที่ 1 แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน หรือ Universal Declaration Human Rights (UDHR) อันเป็นหลักสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่ประชาคมโลกให้การยอมรับ การบูลลี่จึงไม่ใช่เพียงการกลั่นแกล้งที่กระทำต่อกันด้วยความรู้สึกสนุก แต่เป็นเรื่องของการละเมิดเกียรติและสิทธิของความเป็นมนุษย์ที่ไม่ควรเกิดขึ้นกับใคร และไม่ควรถอยย่ำให้ยิ่งกลายเป็นความรุนแรงทางสังคม

สแกนอ่าน
ชุดความรู้เรื่องการบูลลี่

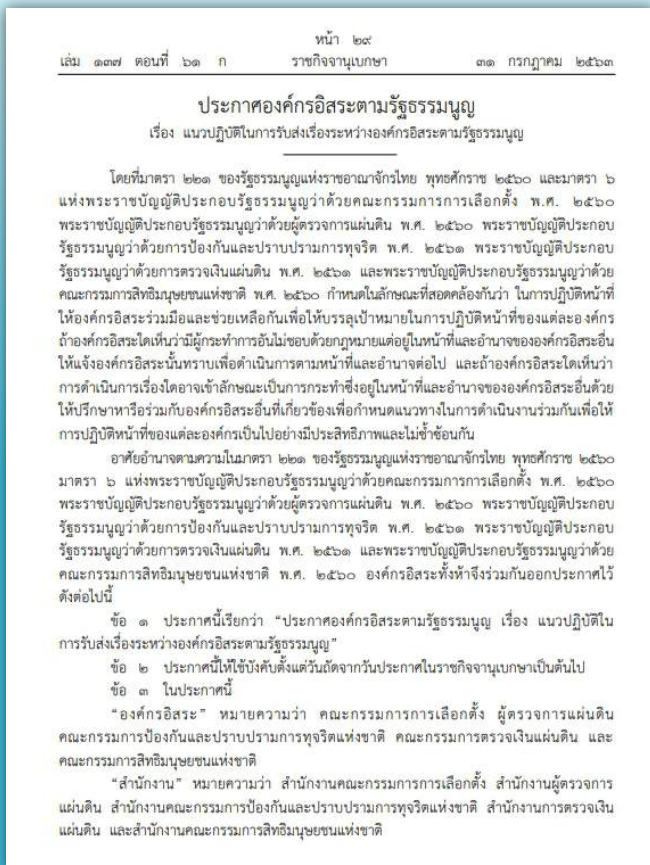

5 องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ

ออกแนวปฏิบัติในการรับส่งเรื่องร้องเรียนระหว่างองค์กร ป้องกันความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่

เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2563 เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษา ได้เผยแพร่ “แนวปฏิบัติในการรับส่งเรื่องระหว่างองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ” ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2563

นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เปิดเผยว่า ตามที่มาตรา 221 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญทั้ง 5 องค์กร กำหนดในลักษณะที่สอดคล้องกันว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้องค์กรอิสระร่วมมือและช่วยเหลือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กร ถ้าองค์กรอิสระใดเห็นว่าผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้แจ้งองค์กรอิสระนั้นทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และถ้าองค์กรอิสระใดเห็นว่ากระทำความผิดหรืออาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้ปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

สแกนอ่าน
แนวปฏิบัติในการรับส่งเรื่อง
ระหว่างองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญทั้ง 5 องค์กรจึงได้ร่วมกันออกประกาศ เรื่อง แนวปฏิบัติในการรับส่งเรื่องระหว่างองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. กรณีที่มีผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนต่อองค์กรอิสระใด หากองค์กรอิสระนั้นพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระนั้น แต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นให้องค์กรอิสระนั้นส่งเรื่องดังกล่าวให้องค์กรอิสระอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่ความปรากฏในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรอิสระนั้นยุติการดำเนินการและส่งเรื่องให้องค์กรอิสระอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

2. กรณีที่มีการแจ้งหรือร้องเรียน หรือความปรากฏต่อองค์กรอิสระใด แล้วองค์กรอิสระนั้นเห็นว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ แต่มีประเด็นที่อาจเข้าลักษณะอยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นรวมอยู่ด้วย ให้องค์กรอิสระนั้นส่งเรื่องเฉพาะประเด็นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นเพื่อดำเนินการในประเด็นนั้นต่อไป

3. กรณีที่มีการแจ้งหรือร้องเรียนเรื่องเดียวกันต่อองค์กรอิสระหลายองค์กร ให้องค์กรอิสระแต่ละองค์กรดำเนินการในประเด็นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของตน

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากมีประเด็นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นรวมอยู่ด้วย ให้องค์กรอิสระที่รับเรื่องนั้นส่งเรื่องเฉพาะประเด็นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น เพื่อดำเนินการในประเด็นนั้นตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

4. การดำเนินการในเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระหลายองค์กร องค์กรอิสระอาจปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน ทั้งนี้ องค์กรอิสระอาจประสานข้อมูลระหว่างองค์กร เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเรื่องนั้นก็ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายขององค์กรอิสระแต่ละองค์กร

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ไม่ตัดอำนาจตามกฎหมายในการขอให้ผู้ถูกร้องหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงหรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือมาให้อัยการ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญระเบียบหรือหลักเกณฑ์ว่าด้วยการนั้น

5. การส่งเรื่องระหว่างองค์กรอิสระตามแนวปฏิบัตินี้ ให้สำนักงานขององค์กรอิสระส่งเป็นสำเนาเอกสารพร้อม

รับรองสำเนาถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ เว้นแต่กรณีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้ส่งต้นฉบับเรื่องร้องเรียนพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานขององค์กรอิสระผู้รับเรื่อง

กรณีส่งเรื่องที่มีผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน ให้สำนักงานขององค์กรอิสระผู้ส่งเรื่องมีหนังสือแจ้งให้ผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนทราบถึงการส่งเรื่องดังกล่าวด้วย และให้สำนักงานขององค์กรอิสระผู้รับเรื่องแจ้งการรับเรื่องและผลการดำเนินการให้ผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนทราบต่อไป

6. เมื่อองค์กรอิสระผู้รับเรื่องได้พิจารณาดำเนินการเรื่องที่ได้รับเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานขององค์กรอิสระผู้รับเรื่องแจ้งผลการพิจารณาให้องค์กรอิสระผู้ส่งเรื่องทราบด้วย

เพื่อประโยชน์ในการแจ้งผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน สำนักงานขององค์กรอิสระผู้ส่งเรื่องอาจสอบถามความคืบหน้าจากสำนักงานขององค์กรอิสระผู้รับเรื่องก็ได้

7. ในการรับส่งเรื่องหรือการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างองค์กรอิสระ สำนักงานขององค์กรอิสระอาจจัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพก็ได้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศนี้

8. กรณีมีปัญหาโต้แย้งว่าเรื่องร้องเรียนอยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระใด องค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องอาจปรึกษาหารือเพื่อหาข้อยุติของปัญหาดังกล่าวร่วมกัน ก่อนที่จะพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 210 (2) ก็ได้

9. กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้ประธานองค์กรอิสระร่วมกันวินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยให้เป็นที่สุด

หมายเลขติดต่อ 5 องค์กรอิสระ:

☎ กกต. 1444 ☎ ปปช. 1205 ☎ กสม. 1377

☎ ผู้ตรวจการแผ่นดิน 1676 ☎ คตง. 0 2271 8000

30 สิงหาคม วันผู้สูญหายสากล

วันที่ 30 สิงหาคม ของทุกปี องค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดให้เป็น “วันรำลึกถึงบุคคลสูญหายสากล” หรือ “วันผู้สูญหายสากล” (International Day of the Victims of Enforced Disappearances) ด้วยเล็งเห็นถึงปัญหาการละเมิดสิทธิของความเป็นมนุษย์และตระหนักถึงสถานการณ์การบังคับสูญหายหรือการอุ้มหายที่เกิดขึ้นทั่วโลก

การบังคับให้สูญหาย หรือที่เรารู้จักทั่วไปว่า “การอุ้มหาย” ถูกพิจารณาเป็น “การละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง” และถือเป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยที่อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance - CPED) ซึ่งเป็นอนุสัญญาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองบุคคลจากการถูกบังคับให้สูญหายโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ได้กำหนดนิยามของ “การอุ้มหาย” ไว้ว่า หมายถึง การจับกุมคุมขัง ลักพาตัว หรือการลิดรอนเสรีภาพในรูปแบบอื่น โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งกระทำการโดยได้รับการอนุญาต การสนับสนุนหรือการยอมรับโดยปริยายของรัฐ ตามมาด้วยการปฏิเสธที่จะยอมรับว่าได้มีการลิดรอนเสรีภาพ หรือด้วยการปกปิดชะตากรรมหรือสถานที่ปรากฏตัวบุคคลที่หายสาบสูญ ซึ่งส่งผลให้บุคคลดังกล่าวอยู่นอกการคุ้มครองของกฎหมาย

การบังคับให้สูญหายมักถูกใช้เป็นกลยุทธ์สร้างความหวาดกลัว ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในสังคม ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของบุคคลผู้ถูกบังคับให้สูญหาย ได้แก่ สิทธิในการยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย สิทธิในเสรีภาพและความมั่นคงของบุคคล สิทธิที่จะไม่ถูกทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่น ๆ ที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี สิทธิในการมีชีวิต สิทธิในการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม นอกจากนี้ ยังเป็นการละเมิดสิทธิต่อครอบครัวของผู้ที่ถูกบังคับสูญหาย เช่น สิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอ อันเกิดจากการที่ขาดบุคคลที่เป็นกำลังสำคัญในการประกอบอาชีพ หรือหารายได้ สิทธิในการมีสุขภาพดี เนื่องจากความวิตกกังวล เป็นต้น

ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (CPED) เมื่อปี 2555 แต่การลงนามดังกล่าว ยังไม่มีผลบังคับใช้กับประเทศไทย ถือเป็นเพียงการแสดงเจตนารมณ์ของรัฐบาลไทยในการส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เนื่องจากยังไม่มีกรบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศที่สามารถบรรจุรายละเอียดตามอนุสัญญา CPED ได้เวลานี้ หลายภาคส่วน ในสังคมไทย ทั้งรัฐบาล พรรคการเมือง และภาคประชาชนจึงอยู่ระหว่างการดำเนินการและผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ให้มีผลบังคับใช้ เพื่อให้ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญา CPED อย่างสมบูรณ์ และสิ่งสำคัญคือ เพื่อปกป้องคุ้มครองทุกคนมิให้ตกเป็นเหยื่อของการบังคับให้สูญหายได้อีก

อ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. รายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2562
- United Nations. International Day of the Victims of Enforced Disappearances. (online). Available from : www.un.org (30 August 2020).

กสม. ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สำนักงานฯ ร่วมลงนามถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง

วันที่ 5 สิงหาคม 2563 นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ นางฉัตรสุดา จันทร์ดีying นายสมณ พรหมรส นางสาวอารีวรรณ จตุทอง นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ และนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ พร้อมด้วยผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมพิธีลงนามถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม ประจำปี 2563 ณ ห้องเสวนา สำนักงาน กสม.

กสม. ร่วมประชุมคัดเลือกทีมผู้ผ่านเข้ารอบการประกวดแผนงานนวัตกรรมส่งเสริมสิทธิ

วันที่ 5 สิงหาคม 2563 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดประชุมคณะกรรมการตัดสินผลงานภายใต้โครงการเยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและยืนเคียงสิทธิมนุษยชน (Youth Standing Up for Human Rights) ครั้งที่ 1/2563 โดยมีนางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะประธานกรรมการตัดสินผลงานฯ นางฉัตรสุดา จันทร์ดีying นางสาวอารีวรรณ

จตุทอง นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะได้รับมอบหมายจากเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (เลขาธิการ กสม.) ให้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการตัดสินผลงานฯ แทน นายถนัด มานะพันธุ์นิยม ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา และนายอำเภอไพ โปธิชัยรัตน์ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) เข้าร่วมประชุม เพื่อพิจารณาคัดเลือกทีมที่เข้ารอบการประกวดแนวคิดและแผนงานนวัตกรรมส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ณ ห้องประชุม 709 สำนักงาน กสม.

สำนักงาน กสม. ร่วม กอ.รมน. ภาค 4 ส่วนหน้า จัดอบรมให้ความรู้ด้านสิทธิฯ แก่เจ้าหน้าที่ความมั่นคง

วันที่ 6-7 สิงหาคม 2563 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า (กอ.รมน. ภาค 4 ส่วนหน้า) จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ 2 ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ระดับผู้ปฏิบัติ จำนวน 70 นาย โดยมีนายสมณ พรหมรส กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานเปิดการอบรมและปาฐกถาพิเศษเรื่องบทบาทคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และนางสาวอัจฉรา ฉายากุล พร้อมด้วยนายอัญญาธิรัฐ เองฉ้วน รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการอบรมดังกล่าว ณ โรงแรมปาร์ค อินทาวน์ ปัตตานี จังหวัดปัตตานี

กสม. จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นประเด็นยุติการตั้งครรภ์ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

วันที่ 6 สิงหาคม 2563 นางสาวอารีวรรณ จตุทอง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานกล่าวเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ

การแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการยุติการตั้งครรภ์เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน จัดโดยสำนักกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมีผู้หน่วยงานภาครัฐ สภาวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข องค์การเอกชนด้านสิทธิเด็กและครอบครัวร่วมอภิปรายและรับฟังความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว เพื่อรวบรวมจัดทำเป็นข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการยุติการตั้งครรภ์ให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนเสนอต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ณ ห้องประชุม 709 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หญิงสาวชวากับพู่ชา่วมรณรงค์คัดค้านร่างกฎหมาย ควบคุมการแต่งกายของประชาชนในประเทศ

สิงหาคม 2563 หญิงสาวชวากับพู่ชา่วมรณรงค์คัดค้านร่างกฎหมายฉบับใหม่ที่มุ่งจำกัดการแต่งกายของประชาชนทั้งในที่สาธารณะและโลกออนไลน์ เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของกัมพูชา โดยผู้หญิงจะถูกห้ามสวมใส่เสื้อผ้าที่ดูสั้นและบางเกินไป

ขณะที่ผู้ชายจะถูกห้ามถอดเสื้อในที่สาธารณะ ร่างกฎหมายฉบับนี้ ก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักถึงความคลุมเครือของกฎหมาย และการเอื้อให้เกิดการผลิตซ้ำวัฒนธรรมการกล่าวโทษเหยื่อ (victim blaming) โดยเฉพาะในกลุ่มหญิงสาว ส่งผลให้ผู้หญิงชวากับพู่ชาวจำนวนมากตัดสินใจเผยแพร่ภาพตนเองที่สวมใส่ชุดว่ายน้ำลงบนสื่อสังคมออนไลน์ และสนับสนุนให้ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวลงชื่อในแคมเปญออนไลน์ ซึ่งทำให้เกิดปรากฏการณ์พุดคุดกเถียงเกี่ยวกับประเด็นความเท่าเทียมทางเพศในสังคมกัมพูชามากขึ้น

นอกจากนี้ เมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา ยังมีกรณีหญิงสาวกัมพูชารายหนึ่งถูกตัดสินจำคุก 6 เดือน ในข้อหาเผยแพร่สื่อลามกและกระทำอนาจาร จากการสวมใส่เสื้อผ้าที่มีลักษณะ “ยั่วเย้าทางเพศ” ขณะถ่ายทอดสดขายเสื้อผ้าผ่านเฟซบุ๊ก หลังจากที่เมื่อปีที่แล้ว องค์การสหประชาชาติ (UN) ขอให้ทางการกัมพูชายุติการสอนขนบธรรมเนียม “Chbab Srey” ซึ่งเป็นค่านิยมความเชื่อที่ว่าผู้หญิงที่ดีควรอ่อนน้อมถ่อมตนและสงบเงียบเรียบร้อยในโรงเรียนทุกแห่งด้วย โดยระบุว่า เป็นขนบธรรมเนียมที่กดขี่สตรีมานานหลายศตวรรษ และเป็นรากฐานของปัญหาความรุนแรงทางเพศ และวัฒนธรรมการกล่าวโทษเหยื่อมากกว่าผู้กระทำผิดในสังคมกัมพูชา

ที่มา : the momentum

กรุณาส่ง

รัฐสิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ 9/2552
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7 ฝั่งทิศใต้ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

สายด่วนร้องเรียน
ในวันและเวลาราชการ

Ins.

1377

อ่านมุมมองสิทธิฉบับออนไลน์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและบอกรับมุมมองสิทธิ ฟรี! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 6 และ 7 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 0 2141 3932, 0 2141 3920 โทรสาร 0 2143 9575

ขอความกรุณาตอบแบบประเมินออนไลน์

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 7 กรกฎาคม 2563

ครบรอบ 19 ปี กสม. เผยผลการดำเนินงาน - ข้อเสนอแนะเด่น นำสู่การแก้ไขปัญหา

13 กรกฎาคม 2563 เนื่องในโอกาสวันสถาปนาองค์การคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ครบรอบ 19 ปี **นายวัส ติงสมิตร** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แถลงสรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญของ กสม. ชุดปัจจุบัน (ชุดที่ 3) สรุปว่า นับตั้งแต่ กสม. ชุดที่ 3 ซึ่งเป็นหนึ่งในห้าองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ เข้ามารับหน้าที่เมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน 2558 จนถึงปัจจุบัน กสม. ได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจภายใต้กฎหมาย 2 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560

ระหว่างปี 2558 – 2563 (ข้อมูล ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2563) มีเรื่องร้องเรียนเข้าสู่การพิจารณา 2,731 เรื่อง ได้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิ้น 2,358 เรื่อง (คิดเป็นร้อยละ 86.34) โดยพบว่าภูมิภาคที่มีการร้องเรียนว่าเกิดเหตุการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนมากที่สุด มักเป็นพื้นที่ชุมชนเมืองที่มีประชากรหนาแน่น คือ กรุงเทพมหานคร ภูมิภาคที่มีการเกิดเหตุการณ์ละเมิดลำดับรองลงมาคือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนประเภทสิทธิที่มีการร้องเรียนมากที่สุด คือ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,057 เรื่อง จากจำนวนเรื่องที่ร้องเรียนเข้ามาทั้งหมด 2,731 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 38.7 ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในประเด็นสิทธิของผู้ต้องขัง เช่น การให้ได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว การถูกทำร้ายในระหว่างการจับกุม การซ้อมทรมาน เป็นต้น

นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
(อ่านต่อหน้า 2)

สารบัญ	ครบรอบ 19 ปี กสม. เผยผลการดำเนินงาน- ข้อเสนอแนะเด่น นำสู่การแก้ไขปัญหา मुखसूतून	หน้า 1	(ร่าง) พ.ส.บ. คู่มือชีวิต ความหวัง ของการสมรสเท่าเทียม?	หน้า 5	ภาคประชาสังคมร้องคณะอนุกรรมการ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านเอดส์ เปิดโอกาสให้คนหลากหลายทางเพศ บริจาคเลือดได้ โดยไม่เลือกปฏิบัติ	หน้า 8
		หน้า 2	ภาพกิจกรรม	หน้า 7		

มุมมอง

13 กรกฎาคม 2563 ในโอกาสวันสถาปนาองค์การคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ครบรอบ 19 ปี มุมมองสิทธิฯ ขอแนะนำเสนอสรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญของ กสม. ชุดปัจจุบัน (ชุดที่ 3) 11 กรณีที่น่าสนใจ เช่น ข้อเสนอแนะกรณีพนักงานจ้างเหมาบริการในหน่วยงานของรัฐไม่ได้รับความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิเด็กในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา กรณีการเปิดเผยประวัติการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งผู้สนใจสามารถสแกนอ่านข้อมูลทั้งหมดได้ตาม QR Code ที่แนบไว้ท้ายบทความ

ต่อด้วยบทความให้ความรู้และประเด็นข้อถกเถียงต่อ (ร่าง) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. หลังคณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มีมติเห็นชอบร่างฯ ดังกล่าว ซึ่งเสนอโดยกระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2563 ตามด้วยข่าวสารการขับเคลื่อนเรื่องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ กรณีภาคประชาสังคมเข้ายื่นหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านเอดส์ เพื่อเรียกร้องให้ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เปิดโอกาสให้ทุกคนบริจาคเลือดได้โดยไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 6 มิถุนายน 2563

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวิส ตั้งสมิทร

กรรมการ : นางฉัตรสุดา จันศรีดิษฐ์
นางประกายรัตน์ ตันธีรวงศ์
นายสมณ พรมรส
นางสาวอารีวรรณ จตุทอง
นางกิริมย์ ศรีประเสริฐ
นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายบุญเทื้อ สมนึก

รองเลขาธิการ : นางสาวตญา กอบศิริกาญจน์
นางสาวอัจฉรา วายากุล
นายอัญญะรัฐ เองด้วง

“มุมมองสิทธิ” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว **“มุมมองสิทธิ”** เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

นายวิส กล่าวต่อไปว่า สำหรับผลการดำเนินงานที่สำคัญเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนนั้น เช่น

ข้อเสนอแนะกรณีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights : NAP) โดย กสม.

มีข้อเสนอแนะไปยังรัฐบาลเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (NAP) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนไปยังคณะรัฐมนตรี (ครม.) ซึ่งมีมติเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2561 เห็นชอบกับข้อเสนอของ กสม. ซึ่งครอบคลุมการจัดทำนโยบายว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน การแปลงนโยบายไปสู่

การปฏิบัติ การกำหนดให้รัฐวิสาหกิจเป็นผู้นำในการส่งเสริมการทำธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน กลไกเยียวยาและร้องทุกข์ นอกกระบวนการยุติธรรมของรัฐที่มีประสิทธิภาพ ฯลฯ และเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2562 ครม. มีมติเห็นชอบและประกาศใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ ส่งผลให้ไทยเป็นประเทศแรกในทวีปเอเชียที่ประกาศใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เช่น ได้รับสิทธิในการลาป่วย และลาพักผ่อนโดยได้รับค่าตอบแทนระหว่างลา สิทธิประกันสังคม เป็นต้น

ต่อมา เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2563 ครม. มีมติรับทราบข้อเสนอแนะของ กสม. โดยกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหา 2 ระยะ คือ ระยะเร่งด่วน กรมบัญชีกลางจะจัดทำหนังสือชักจูงเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับส่วนราชการให้ดำเนินการจ้างให้ถูกต้องตามประเภทของงาน หากเป็นการจ้างเหมาบริการ (จ้างทำของ) ต้องไม่เป็นลักษณะการจ้างแรงงาน และไม่มีลักษณะการควบคุมบังคับบัญชาหรือการลงชื่อปฏิบัติงาน สำหรับอัตราค่าจ้าง ควรพิจารณาในอัตราที่เหมาะสมและเป็นธรรม ต้องไม่จ่ายในอัตราต่ำเกินไป โดยคำนึงถึงสภาพการทำงาน ลักษณะงาน และอัตราตลาด และเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดในอนาคตในระยะยาว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวบรวมข้อมูลเพื่อแนวทางแก้ไขปัญหาเชิงระบบต่อไป

ข้อเสนอแนะกรณีพนักงานจ้างเหมาบริการ ในหน่วยงานของรัฐไม่ได้รับความเป็นธรรม ในการปฏิบัติงาน เรื่องนี้มีปัญหาสืบเนื่องจากเมื่อ ปี 2541 ครม. ได้มีมติเรื่องการปฏิรูประบบ

ราชการ เพื่อปรับลดอัตรากำลังภาครัฐ และกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือแจ้งเวียนหน่วยงานของรัฐให้จ้างเอกชนมาดำเนินงาน ในลักษณะที่ไม่ถือเป็นการจ้างลูกจ้างของส่วนราชการ ไม่ถือเป็นการจ้างแรงงาน และไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและการประกันสังคม ทำให้พนักงานจ้างเหมาบริการในหน่วยงานของรัฐไม่ได้รับความเป็นธรรม ในการปฏิบัติงาน และไม่ได้รับการคุ้มครองตามสิทธิขั้นพื้นฐาน หรือมาตรฐาน ขั้นต่ำที่ลูกจ้างทั่วไปพึงมีสิทธิได้รับ ทั้งที่ทำงาน เช่นเดียวกับข้าราชการและลูกจ้างชั่วคราว กสม. จึงได้หยิบยกปัญหาเรื่องดังกล่าวมาพิจารณา และมีข้อเสนอแนะไปยังรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้พิจารณาใช้ระบบพนักงานของรัฐ หรืออาจพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ที่ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานของสิทธิตาม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิเด็ก ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา กรณีการเปิดเผยประวัติการกระทำ ความผิดทางอาญาของเด็กและ

เยาวชน กรณีนี้สืบเนื่องจากหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บประวัติการกระทำ ความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนได้เปิดเผยประวัติการกระทำ ความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนหลายกรณี ทั้งที่เด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้นสมควรได้รับการปกป้องและคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วย

สิทธิเด็ก และพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งบัญญัติห้ามมิให้เปิดเผยหรือนำประวัติการกระทำความผิดอาญาของเด็กและเยาวชนไปพิจารณาให้เป็นผลร้าย หรือเป็นการเลือกปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม ส่งผลให้เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการคุ้มครองตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนสากล กสม. จึงมีข้อเสนอแนะไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) เพื่อพิจารณาแก้ไขระเบียบเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลประวัติการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน และขอให้กำกับหน่วยงานในสังกัดพิจารณาการอนุญาตให้เปิดเผยประวัติอาชญากรรมของเด็กและเยาวชนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2562 กองทะเบียนประวัติอาชญากร สตช. ได้มีหนังสือแจ้งการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. ว่า สตช. ได้แก้ไขระเบียบว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 32 การพิมพ์ลายนิ้วมือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2557 โดยคัดแยกประวัติการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนและบัญชีทะเบียนประวัติของเด็กและเยาวชนไว้ในหมวดใดหมวดหนึ่งโดยเฉพาะ แยกจากกรณีการกระทำความผิดของบุคคลทั่วไป และได้แก้ไขถ้อยคำในระเบียบฯ ให้เป็นไปเพื่อการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน และปัจจุบันเมื่อมีการขอตรวจสอบประวัติบุคคลจากหน่วยงานต่าง ๆ หากพบว่าข้อมูลประวัติของผู้ที่ถูกตรวจสอบเป็นเด็กและเยาวชนซึ่งเคยกระทำความผิดอาญา กองทะเบียนประวัติอาชญากรจะไม่เปิดเผยข้อมูลประวัติให้หน่วยงานที่ขอตรวจสอบ ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 84

“นอกจากนี้ ยังมีผลการดำเนินงานที่สำคัญอีก 8 กรณี ซึ่งเกิดผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหาตามข้อเสนอแนะของ กสม. ได้แก่ (1) สิทธิชุมชน กรณีการก่อสร้างคลังก๊าซแหลมใหญ่ และท่าเทียบเรือของคลังก๊าซมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการประกอบอาชีพของชุมชนคลองน้อย ตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม (2) สิทธิทางเศรษฐกิจ อันเนื่องเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม กรณีกล่าวอ้างว่าคนกรีดยางรายย่อยไม่ได้รับอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรชาวสวนยางตามพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 (3) สิทธิชุมชน กรณีเกษตรกรได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของปลาหมอสีคางดำในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดเพชรบุรี (4) สิทธิคนพิการ กรณีกล่าวอ้างว่าสายการบินเลือกปฏิบัติต่อผู้โดยสารด้วยเหตุแห่งความพิการ (5) สิทธิในชีวิตและร่างกาย อันเนื่องเกี่ยวกับสิทธิผู้บริโภค กรณีคัดค้านการต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายพาราควอต (paraquat) ของกรมวิชาการเกษตร (6) สิทธิชุมชน กรณีกล่าวอ้างว่า โรงงานแปรรูปน้ำยางพาราปล่อยน้ำเสียลงสู่คลองสาธารณะในพื้นที่อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง (7) สิทธิชุมชน อันเนื่องเกี่ยวกับสิทธิในสุขภาพและการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม กรณีกล่าวอ้างว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในการจ่ายค่าชดเชยให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบด้านเสียงจากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และ (8) ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน” ประธาน กสม. กล่าวปิดท้าย

ทั้งนี้ ผู้สามารถอ่านสรุปผลการดำเนินงาน 11 เรื่องสำคัญของ กสม. ชุดปัจจุบัน (ชุดที่ 3) ได้โดยสแกน QR Code แนบท้ายนี้

(ร่าง) พ.ร.บ. คู่ชีวิต ความหวังของการสมรสเท่าเทียม?

นางสาวอัญมณี ไบภักดี
นักศึกษาศาสตรบัณฑิตศึกษาศาสตร์และมนุษยวิทยา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

“การสมรสจะทำได้ต่อเมื่อชายและหญิงมีอายุสิบเจ็ดปีบริบูรณ์แล้ว”

ถ้อยคำดังกล่าวซึ่งปรากฏในมาตรา 1448 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อาจทำให้หลายคนเกิดคำถามไปจว่า เหตุใดการสมรสจะต้องเป็นแค่เรื่องของหญิงและชาย ในเมื่อความรักเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้กับมนุษย์ทุกคน โดยไม่จำกัดเรื่องเพศ

ประเด็นความไม่เท่าเทียมทางเพศที่สะท้อนจากตัวบทกฎหมายได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากในสังคม กระทั่งนำไปสู่การผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. ตั้งแต่ปี 2556 และถูกปรับแก้เรื่อยมาเพื่อให้คู่ชีวิตที่ไม่จำกัดเพศได้รับสิทธิเท่าเทียมชายหญิงที่สมรสกันมากที่สุด ล่าสุดเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2563 คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มีมติเห็นชอบ (ร่าง) พ.ร.บ. คู่ชีวิต พ.ศ. เสนอโดยกระทรวงยุติธรรมแล้ว แต่ร่างดังกล่าวก็ยังได้รับการโต้แย้งและวิพากษ์วิจารณ์อย่างมาก โดยมีการเคลื่อนไหวในสื่อสังคมออนไลน์ผ่านการติดแฮชแท็ก เช่น #ไม่เอาพ.ร.บ. คู่ชีวิต #พ.ร.บ. คู่ชีวิตไม่เท่ากับสมรสเท่าเทียม จึงขอหยิบยกประเด็นนี้ขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจ และร่วมสร้างความเท่าเทียมให้กับกลุ่มหลากหลายทางเพศ

กฎหมายสร้าง จุดเริ่มต้นของ การสร้างความเท่าเทียมในสังคมไทย?

ประเด็นหนึ่งที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากภาคประชาสังคม คือ การเกิดขึ้นของ (ร่าง) พ.ร.บ.คู่ชีวิต ไม่ได้นำมาสู่ความเท่าเทียมทางเพศอย่างแท้จริง แต่ยังคงย้ำให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำ และการตีตรากลุ่มหลากหลายทางเพศให้อยู่นอกกรอบกฎหมายหลักของสังคมไทย คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยสร้างกฎหมายแยกขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งหลายฝ่ายมองว่าวิธีการที่ดีกว่าควรเป็นการแก้ไขถ้อยคำที่ระบุเพศในประมวลกฎหมายแพ่ง จาก “การสมรสจะทำได้ต่อเมื่อ ‘ชายและหญิง’ มีอายุสิบเจ็ดปีบริบูรณ์แล้ว” เป็น “การสมรสจะทำได้ต่อเมื่อ ‘บุคคล’ มีอายุสิบเจ็ดปีบริบูรณ์แล้ว”

ดังที่ ทัดเทพ เรื่องประภักกิจเสรี นักกิจกรรมเลขาธิการกลุ่ม Free Youth มองว่า “การเกิดขึ้นของ พ.ร.บ. คู่ชีวิต ทำให้รู้สึกเหมือน LGBT เป็นพลเมืองชั้นสอง” ซึ่งสิทธิในการสมรสไม่ควรมีการแบ่งแยก หรือมีกฎหมายสองฉบับ และควรจะแก้ไขในกฎหมายฉบับเดียวกัน และทำให้เกิดการตั้งคำถามตามมาอีกว่า เหตุใดคนที่รักเพศเดียวกัน ต้องหลีกเลี่ยงไปใช้ พ.ร.บ. คู่ชีวิตที่ได้สิทธิน้อยกว่าคู่สมรสชาย-หญิง ทั้ง ๆ ที่เป็นคนไทยซึ่งจ่ายภาษีให้รัฐเช่นเดียวกัน

ขณะที่ กิตตินันท์ ธรรมธัช นายกสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เชื่อมั่นว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายสมรสของเพศเดียวกันอย่างแน่นอน และกล่าวว่า “ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตนี้ กำลังมีหลักการและเหตุผล จัดทำขึ้นมาเพื่อให้สิทธิ

ความแตกต่างระหว่าง

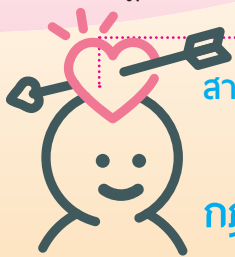
“คู่สมรส” กับ “คู่ชีวิต”

คำว่า “คู่สมรส” คือคำที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามหลักกฎหมายครอบครัวไทย มาตรา 1448 อนุญาตให้เพศชายและเพศหญิงเท่านั้นที่สามารถจดทะเบียนสมรสและมีสถานะทางกฎหมายเป็นคู่สมรส หรือสามีภรรยาได้ ส่วนคำว่า “คู่ชีวิต” เป็นคำที่อยู่ใน (ร่าง) พ.ร.บ. คู่ชีวิต ซึ่งไม่ได้ระบุเพศ และคู่ชีวิตอาจมีสิทธิบางอย่างที่ไม่เท่าเทียมกับคู่สมรส

แก่ผู้คนโดยไร้กรอบเรื่องเพศ ให้สมบูรณในสิทธิมนุษยชน
ขั้นพื้นฐาน” โดยมองว่า การมี (ร่าง) พ.ร.บ.คู่ชีวิต ฉบับนี้ แม้จะ
ไม่ได้ตอบสนองความต้องการ ความเท่าเทียมได้ทั้งหมด แต่ถือเป็น
การยกระดับสถานภาพทางสังคมของกลุ่มรักเพศเดียวกัน และ
เป็นกฎหมายแรกของไทยที่รองรับสิทธิของคนหลากหลายทาง
เพศ เพื่อนำไปสู่การสมรสเท่าเทียมอย่างแท้จริงต่อไป

อย่างไรก็ดี ศาสตราจารย์ไพโรจน์ กัมพูสิริ อาจารย์
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ
ผู้ที่สนับสนุนให้มีกฎหมายสมรสของบุคคลเพศเดียวกัน อธิบายว่า
สาเหตุที่ประเทศไทย ไม่แก้ไขกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มี 2 ประการ คือ ถ้าหากเข้าไปแก้ไขประมวลแพ่ง ต้องไปแก้
กฎหมายประกันสังคม เปลี่ยนจากสามีภรรยา เป็นบุคคล 2 คน
ซึ่งความผิดพลาดอาจเกิดขึ้นได้มาก อีกประการหนึ่ง อาจเป็น
ความต้องการที่จะสร้างความเข้าใจในกลุ่มคนที่ต่อต้านเรื่อง
ความเท่าเทียมทางเพศ ซึ่งคล้ายกับประเทศฝรั่งเศสที่เริ่มจาก
Life partnership ก่อน จากนั้นจึงสามารถจดทะเบียนได้
ตามกฎหมาย

สาระที่แตกต่างระหว่าง

(ร่าง) พ.ร.บ. คู่ชีวิต กับ

กฎหมายแพ่งว่าด้วยการสมรส

(ร่าง) พ.ร.บ.คู่ชีวิต ฉบับที่ผ่านความเห็นชอบจาก
กรม. เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2563 มีสาระที่ทำให้คู่ชีวิตได้รับ
สิทธิที่ใกล้เคียงกับคู่สมรสตามกฎหมายแพ่งฯ ว่าด้วยการสมรส
ได้แก่ สิทธิในการเข้าถึงทรัพย์สินร่วมกัน ทำธุรกรรมร่วมกันได้
สิทธิในการอุปการะบุตรบุญธรรมร่วมกัน สิทธิในการฟ้องหย่า
อีกฝ่ายได้ และฟ้องค่าอุปการะเลี้ยงดูได้ สิทธิในการรับมรดก
ตามกฎหมายในกรณีคู่รักเสียชีวิต

อย่างไรก็ดี (ร่าง) พ.ร.บ. คู่ชีวิต ฉบับนี้ ก็ยังคง
ได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่า “ไม่เท่ากับการสมรสเท่าเทียม”
เนื่องจากคู่ชีวิตยังคงไม่ได้รับสิทธิอย่างเต็มที่ดังที่คู่สมรสมี
เช่น สิทธิในการรับสวัสดิการถ้าอีกฝ่ายหนึ่งเป็นข้าราชการ
และสิทธิในการขอสัญชาติไทยให้กับคู่ชีวิต ดังนั้น ในเวลานี้
จึงเป็นการโต้แย้งกันระหว่างกลุ่มคนสองฝ่าย คือ 1) ฝ่ายสนับสนุน
ให้แก้ไข (ร่าง) พ.ร.บ. คู่ชีวิต ให้สมบูรณ์ และ 2) ฝ่ายที่ไม่ยอมรับ
(ร่าง) พ.ร.บ. คู่ชีวิต แต่สนับสนุนให้แก้ไขประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ว่าด้วยการสมรสแทน (Workpoint today, 2563)

LGBTQI+

ก็มีหัวใจ

Abraham Harold Maslow นักมนุษยนิยม เจ้าของ
ทฤษฎี Maslow's hierarchy of needs Theory หรือ ลำดับชั้น
ของความต้องการของมนุษย์ กล่าวว่า 1 ในความต้องการ 5 ชั้นของ
มนุษย์ คือ ความต้องการในความรักและความเป็นเจ้าของนั้น
หมายถึงมนุษย์ทุกคนต้องการที่จะมีเพื่อน มีครอบครัว
คนรัก และได้รับการยอมรับในความสามารถและตัวตน
จึงกล่าวได้ว่า ความรัก คือ ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
และเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์เช่นเดียวกัน สิทธินี้
ได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย
การสมรส (แต่เป็นการสมรสของคู่หญิงและชาย)

อย่างไรก็ตาม แม้(ร่าง) พ.ร.บ. คู่ชีวิต จะให้สิทธิบางอย่าง
แก่คู่ชีวิตกลุ่มหลากหลายทางเพศ (LGBTQI+) ที่ไม่เท่าเทียม
คู่สมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งฯ แต่ผู้เขียนมองว่าเป็น
ความหวังและจุดเริ่มต้นของการสร้างความเท่าเทียมให้แก่
พวกเขา เช่นเดียวกับทุกประเทศที่กว่าจะมีกฎหมายสมรสเท่าเทียม
ต้องฝ่าฟัน ดังนั้น การแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงบางอย่างเพื่อให้
กลุ่ม LGBTQI+ ได้รับสิทธิที่สมบูรณ์คงต้องใช้ระยะเวลาและ
การร่วมกันผลักดันต่อไป

**“เพราะไม่ว่าใคร จะมีเพศวิถีเช่นใด ก็ย่อมมีสิทธิที่จะรัก
และได้รับสิทธิประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากความรักรัคนั้น”**

กสม. สักการะพระพรหมและร่วมพิธีสงฆ์ เนื่องวันสถาปนาองค์กร กสม. ครบรอบ 19 ปี

วันที่ 13 กรกฎาคม 2563 นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางฉัตรสุดา จันทร์ดีเยี่ยม นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ นายสมณ์ พรหมรส นางสาวอารีวรรณ จตุทอง นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ และ นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมสักการะศาลพระพรหม และร่วมพิธีสงฆ์ เนื่องในโอกาสวันสถาปนาองค์กรคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ครบรอบ 19 ปี ณ บริเวณศาลพระพรหม อาคารรัฐประศาสนภักดี ศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ และห้องเสวนา ชั้น 6 สำนักงาน กสม.

สำนักงาน กสม. จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

วันที่ 22 กรกฎาคม 2563 นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางฉัตรสุดา จันทร์ดีเยี่ยม นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ นายสมณ์ พรหมรส นางสาวอารีวรรณ จตุทอง นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ และนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. ร่วมพิธีลงนามถวายพระพรชัยมงคลและพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว 28 กรกฎาคม 2563 ณ บริเวณหน้าศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน ชั้น 7 สำนักงาน กสม.

กสม. อดีตรัฐมนตรีประชุมคณะกรรมการอำนวยการศูนย์ฯ ภาคตะวันตก

วันที่ 17 กรกฎาคม 2563 นางฉัตรสุดา จันทร์ดีเยี่ยม กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยนางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการอำนวยการศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน ภาคตะวันตก ครั้งที่ 1/2563 เพื่อวางแนวทางการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมสิทธิมนุษยชนให้แก่สถานศึกษาทั้งระดับมัธยมและอุดมศึกษาในพื้นที่ภาคตะวันตกผ่าน “โครงการเยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและยืนเคียงข้างสิทธิมนุษยชน” และหารือกรณีเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค ณ ห้องประชุมแก้วเก็จรัตน์มณี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ประธาน กสม. ถวายเครื่องราชสักการะและจุดเทียนถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

วันที่ 28 กรกฎาคม 2563 นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และนางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยตัวแทนเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. ร่วมพิธีถวายเครื่องราชสักการะพุ่มเงินและพุ่มทอง พร้อมจุดเทียนถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ 28 กรกฎาคม ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

ภาคประชาสังคมร้องคณะอนุกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านเอ็ดส์ เปิดโอกาสให้คนหลากหลายทางเพศบริจาคเลือดได้ โดยไม่เลือกปฏิบัติ

15 กรกฎาคม 2563 ศิริศักดิ์ ไชยเทศ นักกิจกรรมเพื่อสิทธิมนุษยชนร่วมกับสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ยื่นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านเอ็ดส์ ภายใต้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอ็ดส์ ณ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข โดยเรียกร้องให้ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เปิดโอกาสให้ทุกคนบริจาคเลือดได้ เนื่องจากที่ผ่านมาคนข้ามเพศ เกย์ กะเทย หรือกลุ่มคนหลากหลายทางเพศ ถูกปฏิเสธการรับบริจาคเลือด เพราะถูกเหมารวมว่าเป็น “กลุ่มเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์” แม้จะมีกรณีที่คนหลากหลายทางเพศได้เตรียมผลตรวจเลือดไปยืนยันว่าสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ แต่เจ้าหน้าที่ก็ยังปฏิเสธการรับบริจาคซึ่งอาจขัดกับ มาตรา 27 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ที่ชี้ชัดว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งเพศเช่นนี้จึงทำได้

นอกจากนี้ ในหนังสือร้องเรียนยังระบุว่า ความเสี่ยงในโรคทางเพศสัมพันธ์ คือ ผลจากพฤติกรรมไม่ใช่เหตุจากเพศสภาพ และเสนอว่าการคัดกรองความเสี่ยงของเลือดสามารถทำได้ในทางเทคนิค เนื่องจากทุกคนทุกเพศสามารถมีโรคร้ายได้ โดยไม่ควรกีดกันความประสงค์การบริจาคเลือดของกลุ่มคนหลากหลายทางเพศเพื่อเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคน

ที่มา: สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย, spectrumth.com

กรุณาส่ง

รัฐสิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ

ชำระค่าบริการเป็นเงินชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ 9/2552
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7 ฝั่งทิศใต้ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

สายด่วนร้องเรียน
ในวันและเวลาราชการ **Ins. 1377**

อ่านมุมมองสิทธิฉบับออนไลน์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและบอกรับมุมมองสิทธิ ฟรี! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 6 และ 7 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 0 2141 3932, 0 2141 3920 โทรสาร 0 2143 9575

ขอความกรุณาตอบแบบประเมินออนไลน์

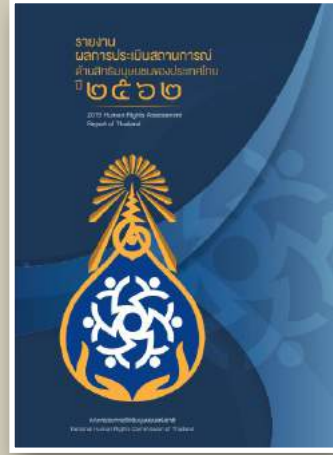
มุมมองสิทธิ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 6 มิถุนายน 2563

กสม. นำเสนอผลการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน และผลการปฏิบัติงาน ปี 2562 ต่อ ที่ประชุมสภาฯ ย้ำมุ่งแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิฯ ในระดับนโยบาย

เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2563 ที่รัฐสภา นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ และนางกิริมย์ ศรีประเสริฐ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยนางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์ นายอภัยภูธรรัฐ เอ่งฉ้วน รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และนางพรรณษา บุญรัตน์ ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ให้เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 2 ครั้งที่ 7 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ได้นำเสนอรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2562 และรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สรุปได้ดังนี้

รายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2562

ในปีที่ผ่านมา รัฐมีความพยายามหลายประการในการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพและแก้ไขปัญหา ด้านสิทธิมนุษยชน เช่น การปรับปรุง/แก้ไขกฎหมาย การส่งเสริมให้ผู้มีอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานได้มีโอกาสเข้าถึงสิทธิดังกล่าวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินการบางประการที่มีผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน จึงมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1 สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

รัฐบาลควรปรับปรุงระเบียบหรือแนวปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคต่อประชาชนในการขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม ควรมีมาตรการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ดำเนินกิจกรรมด้วยสันติวิธีจากการถูกข่มขู่คุกคามหรือทำร้าย ควรเร่งผลักดันร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชอุญหาย พ.ศ. ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว และควรใช้ความระมัดระวังในการบังคับใช้กฎหมายที่มีบทบัญญัติเป็นการจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการชุมนุมโดยสงบ เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558

(อ่านต่อหน้า 2)

สารบัญ	กสม. นำเสนอผลการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน และผลการปฏิบัติงาน ปี 2562 ต่อที่ประชุมสภาฯ	หน้า 1	กสม. ร่วมภาคีเครือข่าย ระดมสมองจัดทำข้อเสนอแนะเชิงระบบ เพื่อป้องกันปัญหาและยุติ "การใช้ความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียน	หน้า 5	ภาพกิจกรรม	หน้า 7
	มูสะท่อน	หน้า 2	คู่มือด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาไปใช้ประโยชน์ ๔	หน้า 6	รายงานยูเอ็น ชี้การระบาดของโรคโควิด 19 กระทบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของไทย	หน้า 8

มุมมอง

มุมมองสิทธิฉบับนี้ขอชวนติดตามรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2562 และรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รายงานต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2563

จากนั้น ขอชวนร่วมแลกเปลี่ยนมุมมองสภาพปัญหาการใช้ความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียนและแนวทางแก้ไขเชิงระบบจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นของ กสม. ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนภาคประชาสังคม อันจะนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเรื่องดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานเกี่ยวข้องต่อไป

ต่อด้วยข่าวสารอันน่ายินดี กรณีคณะรัฐมนตรีมีมติมอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักสูตร-คู่มือด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาที่ กสม. ได้เสนอไปใช้ประโยชน์สร้างความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ตลอดจนบุคลากรภาครัฐ และปิดท้ายด้วยข่าวที่น่ายินดี องค์การสหประชาชาติประเทศไทย เปิดเผย “รายงานการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจของโควิด-19 ต่อประเทศไทย” ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการระบาดของโรคโควิด 19 อาจส่งผลกระทบต่อจีดีพีและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 6 มิถุนายน 2563

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวิส ตังสมิตร

กรรมการ : นางฉัตรสุดา จันศรีดิษฐ์
นางประกายรัตน์ ตันธีรวงศ์
นายสมณ พรมรส
นางสาวอารีวรรณ จตุทอง
นางกิริมย์ ศรีประเสริฐ
นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายบุญเทื้อ สมนึก

รองเลขาธิการ : นางสาวตญา กอบศิริกาญจน์
นางสาวอัจฉรา วายากุล
นายอัญญะรัฐ เอ่งฉ้วน

“มุมมองสิทธิ” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

2

สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

ในส่วนสิทธิแรงงาน ปัญหาการค้าระหว่างประเทศส่งผลให้มีการปิดโรงงานหลายแห่งโดยค้างการจ่ายค่าจ้างและเลิกจ้าง ทั้งมีการนำปัญหาประติษฐ์มาใช้ในภาคธุรกิจมากขึ้น รัฐบาลจึงควรดูแลให้แรงงานกลุ่มดังกล่าวได้รับความคุ้มครองครบถ้วนตามกฎหมาย นอกจากนี้พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิแรงงานของพนักงานจ้างเหมาบริการในภาครัฐและการปรับปรุง

กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ซึ่งยังอยู่ระหว่างการดำเนินการสำหรับสถานการณ์ด้านสุขภาพ พบว่าการตั้งครุฑในวัยรุ่นยังมีสัดส่วนค่อนข้างสูง จึงควรเน้นมาตรการเชิงป้องกันมากขึ้น ส่วนปัจจัยที่ยังคงมีผลกระทบต่อเนื่องด้านสุขภาพ คือ ปัญหาฝุ่นละออง PM 2.5 และการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ซึ่ง กสม.ได้เคยมีข้อเสนอแนะให้แก้ไขปัญหการใช้สารเคมีทางการเกษตรแล้วเมื่อปี 2562 และ ในปี 2563 รัฐบาลได้ห้ามการใช้สารเคมีอันตรายที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะแล้ว

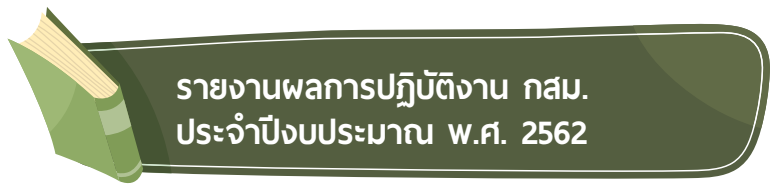
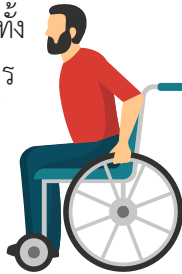

2

จดหมายข่าวมุมมองสิทธิ

การดำเนินงานบางด้านเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุยังมีข้อจำกัด เช่น การเตรียมความพร้อมของกลุ่มแรงงานนอกระบบซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่อยู่ในระบบสวัสดิการใด และการขาดมาตรการที่ชัดเจนในการป้องกันการทำร้าย การทอดทิ้ง หรือการล่วงละเมิดผู้สูงอายุ เป็นต้น ส่วนคนพิการยังมีอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมายและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) โดยเฉพาะด้านการศึกษา การมีงานทำ และการเข้าถึงบริการขนส่งสาธารณะ การดำเนินการเรื่องสิทธิสตรีบางด้านยังไม่เห็นผลชัดเจน เช่น การกระทำรุนแรงในครอบครัวซึ่งสถิติผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงยังคงระดับใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ องค์กรภาคประชาสังคมยังมีความกังวลต่อการใกล้เกลี่ยปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวที่ทำให้สตรีมีความเสี่ยงจะถูกกระทำรุนแรงซ้ำ รวมทั้งการคุ้มครองสตรีที่ถูกแสวงประโยชน์จากการค้าประเวณี ตลอดจนการสร้างความตระหนักรู้เพื่อลดอคติที่นำไปสู่การเลือกปฏิบัติทางเพศ ขณะที่ผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิยังคงมีผู้ไร้รัฐที่รอการแก้ไขปัญหามากกว่า 400,000 คน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น 551 เรื่อง ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ซึ่งมีจำนวน 623 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.55 โดยประเด็นที่มีการร้องเรียนมากที่สุดทั้ง 2 ปีงบประมาณที่ผ่านมา ได้แก่ สิทธิใน

กระบวนการยุติธรรม สำหรับภารกิจด้านส่งเสริมสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ กสม. ได้ดำเนินการสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน อาทิ การจัดทำหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย และคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาให้กับบุคลากรทางการศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย - มัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินงานร่วมกับสถาบันการศึกษาในภูมิภาคผ่านกลไกศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนทั้ง 6 แห่ง จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชนและประสานงานให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นเมื่อมีการร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่ การดำเนินการร่วมกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์/แนวทางการดำเนินงานร่วมกัน เป็นต้น

“กสม. ได้ดำเนินการกิจกรรมด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายโดยมุ่งแก้ไขปัญหาคัดค้านโยบายและยุทธศาสตร์ ผ่านการจัดทำข้อเสนอแนะในประเด็นสำคัญ อาทิ ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (NAP) ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาร่างข้อเสนอแนะในการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และการระดมความเห็นเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะต่อการยุติการใช้ความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียนโดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษา อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาเชิงระบบที่มีใช้เพียงการแก้ปัญหารายกรณี ทั้งนี้ กสม. ขอยืนยันในความเป็นกลางและความเป็นอิสระ โดยหวังว่าทั้งประชาชนและรัฐจะได้ใช้กสม. ในฐานะสถาบันสิทธิมนุษยชนของชาติไทยเป็นสะพานเชื่อมประสานระหว่างกันเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งและการสร้างสังคมแห่งการเคารพสิทธิมนุษยชนร่วมกันต่อไป” นางประกายรัตน์ กล่าว

รายงานผลการประเมิน
สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน
ของประเทศไทย ปี 2562

รายงานผลการปฏิบัติงาน กสม.
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน มีกลุ่มประชาชนเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ปัญหาป่าไม้และที่ดิน รวมทั้งให้แสวงหามาตรการช่วยเหลือประชาชนที่ถูกดำเนินคดี อีกทั้งยังมีกรณีที่ประชาชนบางกลุ่มไม่เห็นด้วยกับการประกาศผังเมืองในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยประชาชนไม่มีส่วนร่วมและการประกาศใช้กฎหมายโรงงานฉบับใหม่ที่เปิดให้โรงงานขนาดเล็กตั้งอยู่ในชุมชน สำหรับปัญหาสถานการณ์ชายแดนภาคใต้ กสม. ยังคงได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุมตัว รวมถึงการตรวจ DNA ประชาชนทั่วไป

ในบางพื้นที่โดยเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวควรเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย

กสม. ร่วมภาคีเครือข่าย ระดมสมองจัดทำข้อเสนอแนะเชิงระบบ เพื่อป้องกันปัญหาและยุติ

“การใช้ความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียน”

ความรุนแรงทางเพศเป็นปัญหาเรื้อรังที่เกิดขึ้นมานาน ในทุกสังคมทั่วโลก องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้สำรวจความถี่ของปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงใน 10 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย พบว่าผู้หญิงอายุน้อย โดยเฉพาะระหว่าง 15-19 ปี มีความเสี่ยงที่จะถูกกระทำรุนแรงทางร่างกายหรือทางเพศ โดยคูรักรหรือแฟนมากที่สุด เมื่อเทียบกับผู้หญิงในช่วงอายุอื่น ซึ่งความรุนแรงในชีวิตคู่ในลักษณะดังกล่าว ยังพบมากในคูรักรที่อยู่ร่วมกันโดยไม่ได้แต่งงาน สะท้อนให้เห็นว่าผู้ชายอายุน้อยมีแนวโน้มจะใช้ความรุนแรงมากกว่าผู้ชายที่มีอายุมากกว่า

ข้อมูลนี้สอดคล้องกับการรวบรวมสถิติข่าวความรุนแรงทางเพศปี 2560 ในหนังสือพิมพ์ 13 ฉบับ โดยมูลนิธิหญิงชายก้าวไกล พบว่าเกิดเหตุความรุนแรงทางเพศทั้งหมด 317 ข่าว ซึ่งช่วงอายุของผู้ถูกกระทำเกินครึ่งเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนอายุ 5-20 ปีถึงร้อยละ 60.6 รองลงมาอายุ 41-60 ปี ร้อยละ 30.9 โดยผู้ถูกกระทำที่อายุน้อยที่สุด เป็นเด็กหญิงวัย 5 ขวบ และ

มากที่สุด 90 ปี ด้านกลุ่มอาชีพผู้ถูกกระทำมากที่สุดคือ นักเรียน นักศึกษา ร้อยละ 60.9 และที่น่าตกใจคือผู้กระทำความรุนแรงกว่าครึ่ง คือ ร้อยละ 53 เป็นคนรู้จักคุ้นเคยหรือบุคคลในครอบครัว ซึ่งมีหลายกรณีที่อาศัยความไว้วางใจเชื่อใจ และล่อลวง

ขณะเดียวกัน ในช่วงที่ผ่านมา สังคมไทยยังได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียนบ่อยครั้ง อันสะท้อนให้เห็นว่าปัญหาความรุนแรงทางเพศ โดยเฉพาะความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนยังคงเป็นปัญหาเรื้อรังที่น่าเป็นกังวลเพราะย่อมส่งผลต่อสภาพจิตใจ พัฒนาการ ผลการเรียนรู้ของเด็กและอาจส่งผลเสียระยะยาวที่ติดตัวเด็กไปจนเป็นผู้ใหญ่ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2563 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) จึงได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนภาคประชาสังคม เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการยุติการใช้ความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียน อันจะนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการประชุมรับฟังความคิดเห็นดังกล่าว นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง นางสาวอารีวรรณ จตุทอง และนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ร่วมกับผู้มีประสบการณ์การทำงานด้านการส่งเสริมและคุ้มครองเด็กเยาวชน ประกอบด้วย คุณทิวาณ นคร คุณสุนิ ไชยรส คุณเจษฎา แต่สมบัติ และคุณแสงจันทร์ เมธาตระกูล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ของ กสม. ประกอบด้วย คุณชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ดร.เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ อาจารย์สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และ ผศ.ดร.สมบัติ ตาปัญญา แลกเปลี่ยน

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ความคิดเห็นในประเด็นสำคัญ เช่น ปัญหาและผลกระทบจากการกระทำความรุนแรงในเด็กนักเรียน กฎหมายและกลไกการคุ้มครองเด็ก มาตรการป้องกันและการช่วยเหลือของสถานศึกษา กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็ก มาตรการและแนวทางการฟื้นฟู เยียวยา บเทาพและการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าว

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เปิดเผยว่า ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงต่อเด็กในสถานศึกษาพบว่า การที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กนักเรียนสะท้อนถึงการขาดความตระหนักรู้ในเรื่องสิทธิเด็ก เป็นการสร้างและตอกย้ำวัฒนธรรมการใช้อำนาจของครูที่มีต่อเด็ก และการขาดระบบคุ้มครองเด็กที่เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพในสถานศึกษา การล่วงละเมิดเด็กนักเรียนนี้มักเกิดกับเด็กที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับพ่อแม่ นอกจากนี้ หากเป็นกรณีที่เกิดในต่างจังหวัดก็อาจมีเรื่องอิทธิพลในท้องถิ่นมาเกี่ยวข้อง และนำไปสู่การไกล่เกลี่ยเพื่อไม่ให้มีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ทั้ง ๆ ที่เป็นฐานความผิดที่ไม่สามารถยอมความกันได้ก็ตาม นอกจากนี้ การล่วงละเมิดต่อเด็กไม่ได้จำกัดวงเฉพาะครูอาจารย์ที่ใกล้ชิดเด็กเท่านั้น แต่คนในครอบครัวก็อาจเป็นผู้ล่วงละเมิดต่อเด็กได้เช่นกัน

ดังนั้นแล้ว แนวทางการแก้ไขปัญหาก็ต้องสร้างกลไกในการคุ้มครองเด็กที่มีประสิทธิภาพโดยนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและป้องกันการกระทำที่ไม่เหมาะสมต่อเด็กนักเรียน ขณะเดียวกันก็ต้องส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิมนุษยชนให้แก่บุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งเด็กนักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ให้ตระหนักรู้ในเรื่องสิทธิมนุษยชนและสร้างวัฒนธรรมในการเคารพสิทธิมนุษยชนด้วย

ด้านนางสาวอารีวรรณ จตุทอง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวว่า ปัญหาสำคัญอีกประการที่เกิดขึ้นคือ ส่วนใหญ่แล้วเด็กนักเรียนหรือผู้เสียหายมักจะไม่กล้าพึ่งพากระบวนการยุติธรรมเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม ด้วยโครงสร้างสังคมปิตาธิปไตยและวัฒนธรรมเชิงอำนาจ ทำให้เด็กไม่กล้าเปิดเผยเรื่อง

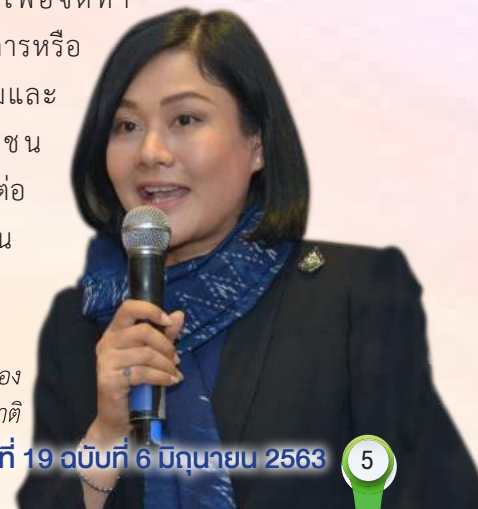
การถูกละเมิดทางเพศให้ผู้ปกครองหรือบุคคลในครอบครัวทราบ เนื่องจากภาวะการตัดสินใจ ความกลัว เห็นว่าเป็นเรื่องน่าอับอาย ทำให้ครูบางคนอาศัยจุดอ่อนนี้เป็นเครื่องมือในการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก

“ที่น่าเป็นห่วงคือ แม้จะมีบุคคลอื่นร่วมรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ก็มักจะไม่กล้าเปิดเผยข้อมูล เพราะครูผู้กระทำผิดนั้นมักเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน ทำให้เด็กอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกกระทำล่วงละเมิดทางเพศซ้ำ ๆ เรื่อยไปโดยไม่ทราบวิธีการในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น ซ้ำร้ายบางกรณีบุคคลอื่นกลับเห็นว่าการกระทำล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นปกติในสังคม ทำให้ปัญหาต่าง ๆ ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม เพราะทั้งตัวเด็กผู้ถูกละเมิด พยานแวดล้อมหรือแม้กระทั่งผู้บริหารของโรงเรียนก็ไม่มีใครอยากจะเอ่ยถึงเรื่องที่เกิดขึ้น กล่าวได้ว่าการล่วงละเมิดทางเพศเด็กนักเรียนเป็นปัญหาเฉกเช่นผีหนองของระบบการศึกษาไทยที่ต้องเร่งรักษาอย่างเป็นระบบ เพื่อมีมาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง” กสม. อารีวรรณ กล่าว

อนึ่ง การประชุมรับฟังความคิดเห็นเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการยุติการใช้ความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียน ครั้งถัดมาในเดือนเดียวกัน กสม. ยังได้เชิญผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้แทนองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (UNICEF) มาร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลด้วย โดยหลังจากนี้ กสม. จะได้ประมวลข้อมูลสภาพปัญหาตลอดจนข้อเสนอแนะที่ได้จากทุกภาคส่วนเพื่อจัดทำ

ร่างข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว

นางสาวอารีวรรณ จตุทอง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรม. มอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักสูตร-คู่มือด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา

ไปใช้ประโยชน์สร้างความตระหนักรู้ด้านสิทธิ

ตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยคณะทำงานด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนได้

จัดทำและส่งมอบ “หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย” และ “คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน” (สำหรับนักเรียน 5 ช่วงชั้น ได้แก่ ระดับปฐมวัย ประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย) ให้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคสถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม พร้อมกับการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนไปยังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานนำหลักสูตรและคู่มือดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ เมื่อเดือนมกราคม ที่ผ่านมา

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะประธานคณะทำงานด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนเปิดเผยว่า ไม่นานมานี้ คณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2563 เห็นชอบในหลักการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษา และคู่มือการจัดการเรียนรู้ ไปใช้ประโยชน์ในการสร้างความตระหนักรู้และส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนในสังคมตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของแต่ละหน่วยงาน

ทั้งนี้ หลายหน่วยงานได้มีหนังสือตอบ กรม. เพื่อแจ้งผลการดำเนินการหรือแผนในการนำหลักสูตรและคู่มือดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์แล้ว อาทิ กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับสำนักงาน กสม. จัดอบรมครูทุกจังหวัดใน 6 ภูมิภาค ในการนำคู่มือไปใช้ในการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อันเชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

และสามารถสร้างวิทยากรครูเพื่อเผยแพร่เรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษา

ได้ระยะแรกแล้ว จำนวน 1,125 คน

กระทรวงยุติธรรม ได้นำหลักสูตรการเรียนรู้อิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับ

การศึกษาขั้นพื้นฐานไปทดลองใช้กับสถานศึกษาและจะขยายผลไปทั่วประเทศ สำนักงาน ก.พ. เห็นควรให้มีการสอดแทรกรายละเอียดเนื้อหาสาระที่ปรากฏในหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ในหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการและบุคลากรภาครัฐทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกระดับ ขณะที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยกองคดีอาญา เห็นควรนำ

หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ หรือ การอบรมข้าราชการตำรวจ หลักสูตรต่าง ๆ เป็นต้น

“ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การล่วงละเมิดเด็กและเยาวชน การบังคับให้บุคคลสูญหาย ผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ หรือธุรกิจของเอกชน สะท้อนให้เห็นว่า ผู้คนในสังคมยังขาดความตระหนักรู้และการเคารพในสิทธิมนุษยชนของกันและกัน ดังนั้น ‘สิทธิมนุษยชนศึกษา’ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องได้รับการวางรากฐานให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในสังคมไทยในทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกภาคส่วนของสังคม และเป็นที่น่ายินดีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตอบรับการนำหลักสูตรและคู่มือการจัดการเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาไปใช้ประโยชน์ตามที่ กสม. เสนอแนะแล้ว หลังจากนั้น กสม. จะเดินทางพัฒนาหลักสูตรและคู่มือให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมุ่งหวังว่าเครื่องมือด้านสิทธิมนุษยชนศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนอย่างแท้จริงเพื่อการร่วมสร้างสังคมแห่งการเคารพสิทธิมนุษยชนต่อไป” นางประกายรัตน์ กล่าว

อนึ่งหน่วยงานที่เห็นชอบแนวทางในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และมีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตรและคู่มือตอบกลับมายัง กรม.

ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานนายกรัฐมนตรี (สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) สำนักงาน ก.พ. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองคดีอาญา) สำนักงานศาลยุติธรรม และสถาบันพระปกเกล้า

กสม. ร่วมพิธีถวายพระพรเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ พระบรมราชินี

วันที่ 2 มิถุนายน 2563 นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางฉัตรสุดา จันทร์ดีying นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ นายสมณ พรหมรส นางสาวอารีวรรณ จตุทอง นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ และนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมพิธีลงนามถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี 3 มิถุนายน 2563 ณ ห้องเสวนา ชั้น 6 สำนักงาน กสม.

พร้อมด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมพิธีลงนามถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี 3 มิถุนายน 2563 ณ ห้องเสวนา ชั้น 6 สำนักงาน กสม.

กสม. ร่วมประชุม UNESCAP ทบทวนความรับผิดชอบในการดำเนินธุรกิจต่อการเคารพสิทธิมนุษยชน

วันที่ 9 มิถุนายน 2563 นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะประธานคณะทำงานขับเคลื่อนธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมด้วย นายสมณ พรหมรส นางสาวอารีวรรณ จตุทอง นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ และนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมการประชุมเสมือนจริง หัวข้อ “ความรับผิดชอบในการดำเนินธุรกิจต่อการเคารพสิทธิมนุษยชน : ปัจจัยท้าทายรูปแบบใหม่ วิธีการรับมือรูปแบบใหม่” ผ่านทางระบบออนไลน์ จัดโดย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสังคมแห่งสหประชาชาติ สำหรับเอเชียและแปซิฟิก (UNESCAP) ณ ห้องประชุม 701 ชั้น 7 สำนักงาน กสม.

กสม. จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาแนวทางยุติการใช้ความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียน

วันที่ 22 มิถุนายน 2563 นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานในการประชุมรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) กระทรวงศึกษาธิการ และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (UNICEF) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการศึกษาปัญหาและแนวทางการยุติการใช้ความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียนโดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษาเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยมีนางฉัตรสุดา จันทร์ดีying นางสาวอารีวรรณ จตุทอง และนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วม ณ ห้องประชุม 709 สำนักงาน กสม.

ครอบครัวนายวันเฉลิม ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อ กสม. ขอให้ติดตามกรณีนายวันเฉลิมถูกบังคับให้สูญหายในกัมพูชา

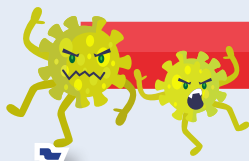
วันที่ 23 มิถุนายน 2563 ครอบครัวนายวันเฉลิม สัตย์ศักดิ์สิทธิ์ เข้ายื่นเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ขอให้ติดตามกรณีนายวันเฉลิม ถูกลักพาตัวหรือถูกบังคับให้สูญหายไประหว่างพำนักในประเทศไทยกัมพูชา โดยมีนายชินนทร์ เกตุปราษฎ์ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เป็นผู้แทนรับเรื่องร้องเรียน ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อนึ่ง ก่อนหน้านี เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2563 สำนักงาน กสม. โดยความเห็นชอบของประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ถึงกระทรวงการต่างประเทศ

เพื่อขอให้ประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกรณีนายวันเฉลิม โดยขอให้แสวงหาข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือพยานหลักฐาน เพื่อทำความเข้าใจให้ปรากฏ ในเบื้องต้นแล้ว

รายงานยูเอ็น ชี้การระบาดของโรคโควิด 19 กระทบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของไทย

วันที่ 25 มิถุนายน 2563 องค์การสหประชาชาติ ประเทศไทยร่วมกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เปิดเผย “รายงานการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจของโควิด-19 ต่อประเทศไทย” ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการระบาดของโรคโควิด 19 อาจส่งผลให้จีดีพีของประเทศไทยในปี 2568 ลดลงร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับสถานการณ์ปกติ โดยอัตราการว่างงานในกลุ่มผู้หญิงจะสูงถึงร้อยละ 4.5 ในขณะที่อัตราการว่างงานโดยรวมจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 3.1 สำหรับทั้งปี 2563 ซึ่งในระหว่างการว่างงานจะเพิ่มสูงกว่านี้ โดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานนอกระบบ

ได้รับผลกระทบน้อยกว่า และการออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วได้ช่วยบรรเทาผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ได้ในระดับหนึ่ง

กิต้า ซับบะวาล ผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย กล่าวว่า ความมั่นคงทางเศรษฐกิจเป็นประเด็นที่น่าเป็นห่วง เนื่องจากเกือบครึ่งของตลาดแรงงานได้รับผลกระทบรุนแรงอย่างเห็นได้ชัด แม้ว่าทั้งผู้หญิงและผู้ชายได้รับผลกระทบเท่า ๆ กัน แต่ผู้หญิงมีความเสี่ยงสูงกว่าทั้งทางสังคมและทางเศรษฐกิจ ซึ่งผลกระทบจะบรรเทาลงได้ด้วยการมุ่งเน้นไปที่นโยบายที่ส่งผลต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม การระบาดของโควิด 19 อาจกระทบต่อความพยายามของประเทศไทยที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) อันเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาร่วมกันของประชาคมโลก และส่งผลลบต่อความก้าวหน้าในการดำเนินการตลอด 2-3 ปีที่ผ่านมา

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมยานยนต์และการท่องเที่ยวมีแนวโน้มชะลอตัวอย่างรุนแรง ขณะที่ผลิตผลทางการเกษตรจะได้รับความเสียหายเพิ่มเติมจากการระบาดของไวรัสนอกเหนือจากที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ส่วนภาคอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น การดูแลสุขภาพ สินค้าอุปโภคบริโภคและบริการทางการเงิน

ที่มา www.unicef.org/thailand

กรุณาส่ง

รัฐสิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ 9/2552
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7 ฝั่งทิศใต้ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

สายด่วนร้องเรียน
ในวันและเวลาราชการ **Ins. 1377**

อ่านมุมมองสิทธิฉบับออนไลน์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและขอรับมุมมองสิทธิ ฟรี! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 6 และ 7 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 0 2141 3932, 0 2141 3920 โทรสาร 0 2143 9575

ขอความกรุณาตอบแบบประเมินออนไลน์

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม 2563

วาระ 3 ปี แห่งการขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วย ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย สู่การขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

ในวาระครบรอบ 3 ปีของการขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ (The United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights : UNGPs) ในประเทศไทย นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประธานคณะทำงานขับเคลื่อนธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน เปิดเผยถึงความก้าวหน้าของไทยในฐานะประเทศแรกและประเทศเดียวในภูมิภาคเอเชียที่ประกาศใช้ ‘แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน’ (National Action Plan on Business and Human Rights : NAP) อย่างเป็นทางการ

จุดตั้งต้นรูปธรรมของการขับเคลื่อนเรื่องธุรกิจกับสิทธิฯ ในประเทศไทย

ย้อนไปเมื่อ 31 พฤษภาคม 2560 จุดตั้งต้นอย่างเป็นทางการในการขับเคลื่อนเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยเกิดขึ้นจากการลงนามใน ‘ปฏิญญาความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ’ ระหว่างคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงพาณิชย์ และองค์การภาคธุรกิจ ได้แก่ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมนานาชาติไทย และสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพคแห่งประเทศไทย โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นสักขีพยาน ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพฯ

“ที่ผ่านมา กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องจากการดำเนินธุรกิจมากกว่า 2,000 เรื่อง โดยมักเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งเป็นการลงทุนโดยบริษัทสัญชาติไทย เช่น ธุรกิจพลังงาน เหมืองแร่ เขตเศรษฐกิจพิเศษ โครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ รวมทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานซึ่งมักประสบปัญหาการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน

กสม. ตระหนักว่าการตามแก้ไขปัญหารายกรณีในลักษณะการทำงานที่แยกส่วนกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ย่อมเป็นภารกิจที่ไม่มีวันจบสิ้น จึงเห็นว่าทุกภาคส่วน ทั้งภาคธุรกิจซึ่งมีความเสี่ยงต่อการกระทำละเมิด ภาครัฐซึ่งเป็นผู้กำกับดูแล และ

(อ่านต่อหน้า 2)

สารบัญ	วาระ 3 ปี แห่งการขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ในประเทศไทย สู่การขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดผลในทางปฏิบัติ	หน้า 1	วิกฤตโควิด 19 : ข้อจำกัดด้านสิทธิมนุษยชนสู่ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	หน้า 5	ภาพกิจกรรม	หน้า 7
	มุมสะท้อน	หน้า 2	17 พฤษภาคม วันสากลเพื่อยุติความเกลียดกลัว คนรักเพศเดียวกัน คนข้ามเพศ และคนรักสองเพศ (IDAHOT)	หน้า 6	3 พฤษภาคม วันเสรีภาพสื่อมวลชนโลก (World Press Freedom Day)	หน้า 8

มุมมอง

ในวาระครบรอบ 3 ปี ของ ‘ปฏิญญาความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ’ ระหว่างคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) หน่วยงานของรัฐ และองค์กรภาคธุรกิจ มุมมองสิทธิฉบับนี้ขอเชิญชวนผู้อ่านติดตามความก้าวหน้าเชิงรูปธรรมและก้าวต่อไปของการขับเคลื่อนเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยผ่านการให้สัมภาษณ์ของนางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

ต่อด้วยบทความกรณีวิกฤตโรคโควิด 19 ที่ชวนให้ผู้อ่านได้ฉุกละหุกถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอันเป็นผลกระทบหนึ่งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคที่หลายคนอาจมองข้ามไป ปิดท้ายด้วยสาระความรู้เนื่องในวันสำคัญด้านสิทธิมนุษยชนประจำเดือนพฤษภาคม ได้แก่ วันสากลเพื่อยุติความเกลียดกลัว คนรักเพศเดียวกัน คนข้ามเพศ และคนรักสองเพศ (IDAHOT) และวันเสรีภาพสื่อมวลชนโลก

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม 2563

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวิส ตังสมิทร

กรรมการ : นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง
นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์
นายสมณ พรมรส
นางสาวอารีวรรณ จตุทอง
นางกิริมย์ ศรีประเสริฐ
นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายบุญเทื้อ สมนึก

รองเลขาธิการ : นางสาวตญา กอบศิริกาญจน์
นางสาวอัจฉรา วายากุล
นายอัญญาธิรัฐ เองด้วง

“มุมมองสิทธิ” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว **“มุมมองสิทธิ”** เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ประชาชนซึ่งเป็นผู้ที่อาจได้รับผลกระทบ ต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาในระดับนโยบาย โดยเครื่องมือหนึ่งที่มีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับในระดับสากล คือ หลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ ซึ่งเราสามารถนำมาปรับใช้เพื่อป้องกันผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนจากการดำเนินธุรกิจได้”

นางประกายรัตน์ อธิบายโดยสรุปว่า หลักการชี้แนะฯ ดังกล่าวมีสาระสำคัญบนพื้นฐาน 3 ประการ คือ 1) ภาครัฐต้อง **คุ้มครองสิทธิ** ของประชาชนจากการถูกละเมิดโดยธุรกิจ (Protect) 2) ภาคธุรกิจต้อง **เคารพสิทธิมนุษยชน** (Respect) เช่น สิทธิแรงงาน สิทธิของชุมชนในพื้นที่ และ 3) ภาครัฐและภาคธุรกิจต้องร่วมกัน **เยียวยาความเสียหาย** เมื่อผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้น (Remedy)

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

การจัดทำบันทึกข้อตกลงเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะฯ ร่วมกับ ก.ล.ต.

จากหลักการชี้แนะฯ ระดับสากลสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติ

เพื่อขับเคลื่อนการนำหลักการชี้แนะฯ ไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม ตลอด 3 ปีที่ผ่านมา กสม. จึงได้ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ อบรมให้ความรู้แก่หน่วยงานรัฐ เครือข่ายภาคธุรกิจและรัฐวิสาหกิจไทยในเรื่องการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน และได้ผลักดันให้ภาคธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตเป็นภาคธุรกิจนำร่องที่นำหลักการชี้แนะฯ ไปปรับใช้ ด้วยกระบวนการตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) และการจัดทำรายการเช็คลิสต์ตรวจสอบสิทธิที่อาจได้รับผลกระทบสำหรับธุรกิจการโรงแรม

การดำเนินงานที่สำคัญอีกประการ คือการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชนให้แก่บริษัทเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดย กสม. ได้ร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จัดทำบันทึกข้อตกลงเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะฯ ร่วมกันเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2562

ขณะเดียวกัน เมื่อรัฐบาลได้จัดทำร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (NAP) ซึ่งจัดทำขึ้นตามกรอบหลักการชี้แนะฯ ของสหประชาชาติ กสม. ได้ร่วมทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากภาคประชาชนต่อร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติฯ ดังกล่าว จนนำไปสู่ 12 ข้อเสนอต่อรัฐบาลในการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมาย เช่น การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและมาตรการการแก้ไขปัญหาด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน มาตรการป้องกันและเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ และการนำนโยบายของรัฐบาลในเรื่องนี้ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม กระทั่งคณะรัฐมนตรีมีมติประกาศใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (ปี 2562 - 2565) เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2562 ส่งผลให้ไทยเป็นประเทศแรกในเอเชีย และเป็นประเทศที่ 23 ของโลกที่มีแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

นางประกายรัตน์ กล่าวว่าการเกิดขึ้นของแผนปฏิบัติการระดับชาติฯ นี้ อาจถือได้ว่าเป็นการ “จบงาน” การขับเคลื่อนในระดับนโยบายก้าวสำคัญของไทยสำหรับเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นทางการ นับตั้งแต่ที่หน่วยงานรัฐ ภาคธุรกิจ และกสม. ได้ลงนามเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะฯ ร่วมกันเมื่อ 3 ปีก่อน

หนุนบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ขับเคลื่อนธุรกิจกับสิทธิฯ เพื่อความยั่งยืน

อย่างไรก็ดี งานในระดับการนำไปปฏิบัติ ยังไม่จบสิ้น โดยก้าวต่อไปของ กสม. ในฐานะสะพานเชื่อมกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน คือ การติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับชาติฯ ของรัฐ และการร่วมมือกับ ก.ล.ต. เพื่อจัดทำหลักสูตรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารระดับสูงรวมทั้งเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต่อการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน การกำหนดเครื่องมือกระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านให้บริษัทสามารถนำไปใช้ในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรได้ และอาจประสานงานกับ ก.ล.ต. ให้มีการสร้างแรงจูงใจด้วยการให้รางวัลกับภาคธุรกิจที่ประกอบธุรกิจด้วยการเคารพสิทธิมนุษยชนตามหลักการชี้แนะฯ ที่ไม่ใช่เป็นการเพิ่มต้นทุน แต่เป็นการป้องกันความเสี่ยงของบริษัท รวมทั้งอาจกำหนดให้มีการรายงานเรื่องสิทธิมนุษยชนในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อีกด้วย

“ในยุคโลกาภิวัตน์การประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบ ไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน และไม่แสวงหาประโยชน์โดยมุ่งผลกำไรเพียงอย่างเดียว กลายเป็นมาตรฐานที่ประเทศคู่ค้าหรือร่วมลงทุนกับไทยคาดหวังภาคธุรกิจจึงควรรู้จัก เข้าใจ และนำหลักการชี้แนะฯ ไปปฏิบัติให้เกิดการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อความยั่งยืนขององค์กร สังคม และประเทศชาติ” กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวทิ้งท้าย

วิกฤตโควิด 19 : ข้อจำกัดด้านสิทธิมนุษยชนสู่ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายนที่ผ่านมา องค์การสหประชาชาติได้สำรวจการรับมือกับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 ของทุกประเทศทั่วโลก โดยพบข้อกังวลเกี่ยวกับการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อยับยั้งและป้องกันการระบาดของโรค อันเป็นเหตุให้บางประเทศมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเลือกปฏิบัติจากมาตรการล็อกดาวน์เพื่อควบคุมการเดินทาง การจำกัดสิทธิในการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของประชากร การสั่งปิดกิจการและสถานที่เสี่ยง ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ในวงกว้าง

นายอันโตนิโอ กูเตอร์เรส เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ

อย่างไรก็ดี การบังคับใช้มาตรการที่เข้าข่ายการละเมิดและลดทอนสิทธิและเสรีภาพในช่วงที่มีวิกฤตการระบาดของโรค อาจเป็นเรื่องที่ทุกภาคยอมรับร่วมกันได้ เพราะถือเป็นเหตุฉุกเฉินที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนและต้องใช้แนวทางรับมือที่แตกต่างจากสถานการณ์ปกติ แต่การบังคับใช้มาตรการที่กระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชนก็จำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับและต้องบังคับใช้อย่างได้สัดส่วนและเหมาะสม คำนึงถึงหลักการด้านสิทธิมนุษยชน และจะต้องกำหนดกรอบเวลาประกาศใช้อย่างชัดเจน โดยไม่ปล่อยให้สถานการณ์เหล่านี้ยาวนานจนกลายเป็นภาวะปกติ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ รัฐจะต้องรับผิดชอบด้านการดูแลสุขภาพของประชาชน ทั้งในช่วงวิกฤตและหลังวิกฤตผ่านพ้น ซึ่งรวมทั้งด้านสุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ รวมทั้งจะต้องมีการแผนฟื้นฟูที่ดีโดยประชาชนมีส่วนร่วม

ด้วยเหตุนี้ นายอันโตนิโอ กูเตอร์เรส เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ จึงได้ออกแถลงการณ์เพื่อเรียกร้องให้แต่ละประเทศให้ความสำคัญกับการเข้าถึงบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขของประชาชน รวมทั้งการจัดทำแผนช่วยเหลือในทุกด้าน โดยต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนไปพร้อมกัน และต้องกระทำการต่าง ๆ อย่างรอบคอบเพื่อให้ประชาชนได้รับการปฏิบัติเหมือน ๆ กันอย่างทั่วถึง ซึ่งคำเรียกร้องนี้มีออกมา

ในขณะที่รัฐบาลในบางประเทศเริ่มพิจารณาการผ่อนคลายมาตรการควบคุมและป้องกันการระบาด ขณะที่องค์การอนามัยโลกออกมาเตือนก่อนหน้านี้แล้วว่า วิกฤตครั้งนี้ยังห่างไกลจากจุดสิ้นสุด และหลายประเทศเพิ่งอยู่ในขั้นต้นของการระบาด ขณะที่บางประเทศที่เคยมีรายงานสถานการณ์การระบาดของโรคที่ดีขึ้น กลับต้องเผชิญกับภาวะการระบาดของโรคระลอกใหม่ด้วย

นอกจากผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนแล้ว วิกฤตโควิด 19 ยังนำไปสู่ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่หลายคนก็ไม่ได้คิดถึง **ดังที่องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก** ออกมาเตือนว่า หากภาวะโลกร้อนดังเช่นในปัจจุบันยังดำเนินต่อไป อุณหภูมิของโลกจะเพิ่มขึ้น 1.5 องศาเซลเซียสภายใน 10 ปีข้างหน้า และหากสถานการณ์นั้นเกิดขึ้นจริง ๆ ผลกระทบที่ตามมาจะร้ายแรงจนไม่มีทางแก้ไขได้ และจะนำไปสู่ปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย ทั้งเรื่องสาธารณสุขและการแพทย์ รวมทั้งผลกระทบทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ประเด็นที่สำคัญคือ **การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การบริโภคของผู้คนในช่วงที่มีการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019** จนทำให้มีปริมาณขยะจากการบริโภคเพิ่มขึ้นมหาศาล ซึ่งหากยังมีการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งเพิ่มมากขึ้น **อย่างไม่มีที่สิ้นสุด และสังคมยังไม่ตระหนักถึงมลพิษพลาสติกที่จะเกิดขึ้นในช่วงหลังจากนี้** เราจะต้องเผชิญกับวิกฤตทางนิเวศวิทยาอย่างหนัก อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 จะเป็นเหตุให้การดำเนินกิจการของภาคอุตสาหกรรมหยุดชะงัก ซึ่งทำให้อัตราการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโลกลดลงราว 6% แต่องค์การอุตุนิยมวิทยาโลกเชื่อว่า เมื่อสถานการณ์ดีขึ้น อุตสาหกรรมทั้งหลายจะเร่งทำงานหนัก และสภาพอากาศก็จะเลวร้ายลงอย่างรวดเร็ว

สอดคล้องกับ Johan Rockström อาจารย์ด้านวิทยาศาสตร์โลกและผู้จัดการ Potsdam Institute ศูนย์วิจัยผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประเทศเยอรมนี

ซึ่งกล่าวถึงเป้าหมายของประชาคมโลกในการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกครั้งหนึ่งให้ได้ภายในปี ค.ศ. 2030 ว่า เพื่อไปสู่เป้าหมายนั้น ประชาคมโลกจะต้องลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ 7.6% ทุกปี หากแต่นักวิทยาศาสตร์คาดว่า อัตราการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปีนี้จะอยู่แค่ราว 4% แม้ว่าจะมีการบังคับใช้มาตรการล็อกดาวน์ช่วงโควิดในหลายประเทศก็ตาม

อาจารย์ด้านวิทยาศาสตร์โลก ยังคาดการณ์อีกว่า **หลังภาวะเศรษฐกิจถดถอยจากวิกฤตโควิด 19 ประเทศต่าง ๆ จะระดมใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มมากขึ้นเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ** เห็นได้จากวิกฤตฟองสบู่แตกเมื่อปี ค.ศ. 2009 ซึ่งปีดังกล่าวการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลดลง 1% ทว่าปีถัดมา ระดับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์กลับตึกกลับเพิ่มขึ้นกว่า 5% นั่นแสดงว่าหลังวิกฤตโควิด 19 มนุษย์โลกจะต้องรับมือกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ด้านเกรตา ธันเบิร์ก เยาวชนนักกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมชื่อดัง ก็กล่าวในงานเสวนาออนไลน์เนื่องในโอกาสวันปกป้องโลก (Earth Day) ประจำปี ค.ศ. 2020 เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2563 ในทำนองเดียวกันว่า แม้หลายคนจะมองว่าวิกฤตโควิดส่งผลด้านบวกต่อสิ่งแวดล้อม หลังจากกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะการเดินทางข้ามประเทศ การเดินทางไปทำงาน หรือธุรกิจอุตสาหกรรม ต้องหยุดชะงัก จนส่งผลให้มลพิษและการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สู่ชั้นบรรยากาศลดลงอย่างไม่มีใครคาดคิดมาก่อน ทว่านั่นไม่ใช่เรื่องน่ายินดี เพราะวิกฤตนี้เป็นโศกนาฏกรรมของผู้คนมากมาย ยิ่งไปกว่านั้น กิจกรรมการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลพิษในช่วงนี้ เป็นเพียงการหยุดชั่วคราว ไม่ได้เปลี่ยนแปลงระบบอย่างยั่งยืน

เกรต่ายังระบุว่า วิกฤตโควิดตอนนี้ เป็นเสมือนแว่นขยายสิ่งที่ใหญ่กว่า ชี้ให้เห็นว่าโรคระบาดเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตปัจจุบันที่ทำลายธรรมชาติและระบบเศรษฐกิจปัจจุบันเพราะบางเพียงไดยามเกิดวิกฤต

จะเห็นได้ว่า วิกฤตโควิด 19 นอกจากก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ และสิทธิด้านสุขภาพของประชาชนแล้ว ยังเป็นอีกปัจจัยที่นำไปสู่ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ภาวะโลกร้อนที่อาจทวีความรุนแรงอย่างก้าวกระโดด วิกฤตนี้จึงเป็นสถานการณ์อันตรายยิ่งสำหรับรัฐในการสร้างสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนกับการสร้างข้อจำกัดเท่าที่จำเป็น ซึ่งมีใช่เพียงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เช่น เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการประกอบอาชีพ เสรีภาพในการชุมนุม ฯลฯ ตามที่บัญญัติไว้ในหมวดที่ 3 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เท่านั้น แต่ภายในสถานการณ์เดียวกันที่อาจนำไปสู่วิกฤตทางสิ่งแวดล้อมในอนาคตอันใกล้ รัฐยังมีหน้าที่ต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 57 (2) ของรัฐธรรมนูญฯ อีกด้วย

“โคโรนาไวรัสเปลี่ยนวิธีการมองวิกฤตให้แก่เรา วิกฤตสอนให้เราฟังนักวิทยาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญ วิกฤตทำให้เราตัดสินใจไม่ทำตามใจตัวเอง แต่ทำสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับสังคมส่วนรวม วิกฤตที่ทำให้เรารุกขึ้นมารวมมือกันนี้เป็นทัศนคติที่ฉันหวังว่าจะแพร่หลายในสังคม”

คำกล่าวของเกรตา ธันเบิร์ก ช่วยเตือนใจให้เราทุกคนเห็นว่าในทุกวิกฤตย่อมมีโอกาสที่ทำให้สังคมได้บทเรียนและร่วมกันมองไปข้างหน้าเพื่อรับมือกับวิกฤตการณ์ที่อาจหนักหนากว่านี้ไปด้วยกัน

เกรตา ธันเบิร์ก เยาวชนนักกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

ที่มา

- กรีนพีซ. (18 พฤษภาคม 63). วิกฤตโควิด-19 กำลังซ้ำเติมวิกฤตขยะพลาสติกหรือไม่. สืบค้นจาก <https://www.greenpeace.org/thailand/story/16270/plastic-single-use-plastic-crisis-in-covid-19-situation/>
- สำนักข่าวสิ่งแวดล้อม. (23 เมษายน 63). ปาฐกถาวันปกป้องโลก เกรตาเตือน อย่านำวิกฤตโควิด ทำให้หลังสิ้นวิกฤตโลกร้อน. สืบค้นจาก <https://greennews.agency/?p=20929>
- ซินหัว. (23 เมษายน 63). ผู้นำยูเอ็นเรียกร้อง ‘ปกป้องสิทธิมนุษยชน ควบคู่รับมือโควิด-19’. สืบค้นจาก https://www.xinhua.com/inter/99981_20200424

17 พฤษภาคม วันสากลเพื่อยุติความเกลียดกลัว คนรักเพศเดียวกัน คนข้ามเพศ และคนรักสองเพศ (IDAHOT)

17 พฤษภาคม วันสากลเพื่อยุติความเกลียดกลัวคนรักเพศเดียวกัน คนข้ามเพศ และคนรักสองเพศ (International Day against Homophobia, Transphobia and Biphobia) หรือที่รู้จักกันในชื่อ วัน "IDAHOT" เป็นวันหนึ่งที่สะท้อนสถานการณ์ความรุนแรง การแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติที่คนเหล่านี้ต้องเผชิญ พร้อมทั้งเป็นการส่งเสียงไปยังรัฐบาลและสื่อสาธารณะให้เกิดความตระหนักในเรื่องนี้

วัน "IDAHOT" มีที่มาสืบเนื่องจาก เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2533 ที่ประชุมสมัชชาใหญ่องค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) มีมติถอดเรื่องการรักเพศเดียวกันออกจากบัญชีความผิดปกติทางจิต หลังจากนั้นในปี 2547 จึงได้กำหนดให้วันที่ 17 พฤษภาคม ของทุกปี เป็นวันสากลเพื่อยุติความเกลียดกลัว คนรักเพศเดียวกัน คนข้ามเพศ และคนรักสองเพศ

ปัจจุบันสังคมมีความก้าวหน้าในการเปิดรับเรื่องความหลากหลายทางเพศมากขึ้น ในหลายๆ ประเทศมีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางเพศ เช่น ใต้หวันถือเป็นประเทศแรกในเอเชียที่รัฐสภาผ่านกฎหมายแต่งงานของคนเพศเดียวกัน ซึ่งทำให้คู่รักเพศเดียวกันในไต้หวันออกมาจดทะเบียนสมรสกันจำนวนมาก อย่างไรก็ตามกลับปรากฏรายงานข่าวว่า ภายหลังจากจดทะเบียนได้เพียง 3 สัปดาห์ มีคู่รักที่ต้องจดทะเบียนหย่าเป็นคู่แรก เนื่องจากถูกกดดันจากสังคม และการไม่ยอมรับของครอบครัว

ในสังคมไทย แม้ความหลากหลายทางเพศจะได้รับการยอมรับและเปิดกว้างมากขึ้น ดังเช่นผลสำรวจของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เมื่อปี 2562 พบว่าคนไทยสนับสนุนให้มีกฎหมายหรือนโยบายเพื่อคุ้มครองสิทธิของกลุ่มคนหลากหลายทางเพศ แต่ยังคงมีการตีตรา แบ่งแยกและเลือกปฏิบัติปรากฏอยู่ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ชายที่รักสองเพศมีประสบการณ์การถูกตีตราหลายรูปแบบกว่าผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศกลุ่มอื่น ๆ

ด้วยเหตุนี้ ประชาชนหลายกลุ่มจึงมีความพยายามที่จะผลักดันให้เกิดกฎหมายเพื่อให้กลุ่มคนหลากหลายทางเพศได้รับการคุ้มครองหรือมีสิทธิเพิ่มมากขึ้น เช่น พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 หรือการผลักดันให้มีการร่างกฎหมายว่าด้วยคู่วชีวิต พ.ศ. เพื่อให้คนคู่รักเพศเดียวกันได้รับการรับรองสิทธิในด้านต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาตามขั้นตอนของกฎหมาย

ในปี นี้ แนวคิดในการจัดงานวันสากลเพื่อยุติความเกลียดกลัวคนรักเพศเดียวกัน คนข้ามเพศ และคนรักสองเพศ คือ 'Breaking the silence' หรือ 'ทำลายความเงียบงัน' ซึ่งต้องการสนับสนุนให้คนหลากหลายทางเพศได้เปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศที่ถูกซ่อนไว้ และแสดงออกถึงความมีตัวตนของพวกเขา อย่างไรก็ตามนอกเหนือจากการเปิดเผยตัวตน สิ่งสำคัญคือ ต้องตระหนักร่วมกันว่า จะต้องทลายการตีตรา การเลือกปฏิบัติ และร่วมส่งเสียงเพื่อให้สังคมเกิดการปฏิบัติต่อกับคนหลากหลายทางเพศซึ่งเป็นเพื่อนมนุษย์เช่นเดียวกันอย่างให้เกียรติโดยไม่เลือกปฏิบัติต่อกันเพราะเพศวิถี หรือรสนิยมทางเพศที่แตกต่าง

ที่มา

- www.may17.org
- เว็บไซต์โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP)
- The Momentum. (15 พฤษภาคม 63). ทลายความเงียบงัน : โอตาฮอต (IDAHOT) ในโลกอุดมคติ. สืบค้นจาก <https://themomentum.co/idahot-2020-breaking-the-silence/>

**สำนักงาน กสม. จัดพิธีและลงนามถวายพระพร
เนื่องในโอกาสวันฉัตรมงคล**

วันที่ 1 พฤษภาคม 2563 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจัดพิธีและลงนามถวายพระพรเนื่องในโอกาสวันฉัตรมงคล โดยมีนายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นายสมณ พรหมรส และนางสาวอารีวรรณ จตุทอง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมพิธี ณ บริเวณด้านหน้าศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน ชั้น 7 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

**กสม. ร่วมพิธีลงนามถวายพระพรเนื่องในโอกาส
วันฉัตรมงคล ณ พระบรมมหาราชวัง**

วันที่ 4 พฤษภาคม 2563 นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางฉัตรสุดา จันทร์ดีying นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ และนางภิรมย์ ศรีประเสริฐ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมถวายแจกันดอกไม้และลงนามถวายพระพรเนื่องในโอกาสวันฉัตรมงคล พระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ

ผู้ร้องเรียนให้มีการจัดการศึกษาโดยครอบครัวยื่นหนังสือขอให้ประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

วันที่ 12 พฤษภาคม 2563 นายคมสรณ์ เมธิกุล ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะได้มอบหมายจากเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นที่ปรึกษาด้านกฎหมายกรณีการจัดการการศึกษาโดยครอบครัว ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนร่วมกับเครือข่ายบ้านเรียนและผู้ร้องเรียน ให้มีการจัดการศึกษาโดยครอบครัวกรณีศาลปกครองกลางมีคำพิพากษายกฟ้องคดีที่ผู้ร้องเรียนฯ ยื่นฟ้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแห่งหนึ่ง ละเลยต่อหน้าที่ในการอนุมัติผลการจัดการศึกษา

โดยในวันเดียวกันผู้ร้องเรียนฯ ได้ยื่นหนังสือขอความอนุเคราะห์ด้านการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อเลขาธิการฯ โดยมีนายชินนทร์ เกตุปราษฎ์ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เป็นผู้แทนรับมอบหนังสือดังกล่าว ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

3 พฤษภาคม วันเสรีภาพสื่อมวลชนโลก (World Press Freedom Day)

เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2534 องค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้เสนอให้สมาชิกใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติ (UN) ประกาศให้วัน 3 พฤษภาคม ของทุกปี เป็น “วันเสรีภาพสื่อมวลชนโลก” (World Press Freedom Day) เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักและเข้าใจถึงสิทธิและเสรีภาพในการคิด แสดงออกของสื่อมวลชน รวมทั้งการนำเสนอข้อเท็จจริงได้อย่างเสรีและปลอดภัย ตามหลักการพื้นฐานที่ได้กำหนดไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อที่ 19 ว่า “ทุกคนมีอิสรภาพในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออก โดยปราศจากการแทรกแซง ตลอดจนการแสวงหา รับ ส่ง ข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นใดๆ โดยไม่มีพรมแดน”

โดยในปีนี้ องค์การยูเนสโกได้เผยแพร่แนวคิด “Journalism without fear or favour” หรือการสื่อสารมวลชนที่ปราศจากความกลัวและการแทรกแซงจากอิทธิพลใด เพื่อเป็นการยืนยันยึดในเสรีภาพและความเป็นอิสระของสื่อมวลชนในการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยเฉพาะในช่วงเวลา

ที่โลกกำลังเผชิญการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด 19 ซึ่งมีการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารมากมาย การสนับสนุนให้สื่อมวลชนได้นำเสนอข้อเท็จจริงที่ถูกต้องต่อประชาชนจะเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ช่วยในผ่านพ้นวิกฤตไปได้ นอกจากนี้ยังพบว่าที่ผ่านมา สื่อมวลชนทั่วโลกต้องเผชิญกับการแทรกแซงเสรีภาพจากทั้งทางการเมือง หรือเศรษฐกิจ มีการโจมตี ฟ้องร้องปิดปาก หรือการล่วงละเมิดอยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะสื่อมวลชนหญิง อีกทั้งยังต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีที่อาจทำให้สื่อมวลชนต้องเผชิญกับความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ

ในวาระนี้ องค์การยูเนสโก จึงได้รณรงค์ให้ผู้คนทั่วโลก่วมเป็นพันธมิตรในการสนับสนุนสื่อมวลชนให้ต่อสู้เพื่ออิสรภาพและการนำเสนอข้อเท็จจริง โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญวิกฤตจากโรคระบาดเช่นทุกวันนี้

ที่มา : องค์การยูเนสโก (www.unesco.org),
องค์การสหประชาชาติ (www.un.org)

กรุณาส่ง

รัฐสิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ 9/2552
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7 ฝั่งทิศใต้ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและบอกรับมุมมองสิทธิ ฟรี! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 6 และ 7 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 0 2141 3932, 0 2141 3920 โทรสาร 0 2143 9575

ขอความกรุณาตอบแบบประเมินออนไลน์

อ่านมุมมองสิทธิฉบับออนไลน์

ปัญหาความรุนแรงครอบครัว ภัยเงียบในวิกฤตโรคโควิด 19

ความรุนแรงในครอบครัว เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกสังคม และเป็นต้นเหตุสำคัญของอีกหลายปัญหาที่ตามมาในชีวิตของคน ๆ หนึ่ง ความรุนแรงในครอบครัว มิใช่เพียงการทำร้ายร่างกายหรือกระทำรุนแรงทางเพศเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการใช้ความรุนแรงในรูปแบบอื่น เช่น ความรุนแรงทางวาจา การกักขังหน่วงเหนี่ยวอิสรภาพ หรือการใช้ความรุนแรงต่อจิตใจและอารมณ์ด้วย

ข้อมูลจาก ‘ศูนย์พึ่งได้’ (One Stop Crisis Center: OSCC) กระทรวงสาธารณสุข ระบุว่า ตั้งแต่ปี 2547 – 2561 มีผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำรุนแรงมารับบริการที่ศูนย์ฯ ทั้งสิ้น 247,480 ราย เฉลี่ยปีละ 16,000 ราย เป็นผู้หญิง 119,331 ราย และเป็นเด็ก 121,860 ราย การกระทำรุนแรงในเด็กมีสาเหตุมาจากการปล่อยปละละเลยของครอบครัว ขาดการดูแลอย่างเหมาะสมจนเป็นสาเหตุให้เด็กถูกกระทำรุนแรงทางเพศมากที่สุด ส่วนใหญ่จะถูกกระทำโดยคนใกล้ชิด ส่วนผู้หญิงมีสาเหตุมาจากการหึงหวงทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายกันของคู่สมรส

ปัจจุบัน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มาตรการหนึ่งที่รัฐบาลหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยบังคับใช้เพื่อป้องกันและยับยั้งการแพร่ระบาดของโรค คือการให้ประชาชนกักตัวอยู่บ้าน ปิดสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่เชื้อ ทั้งสถานที่ทำงาน สถานศึกษา ทุกระดับ รวมทั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก แต่เมื่อ ‘บ้าน’ ไม่ใช่สถานที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน ‘การอยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ’ จึงกลายเป็นฝันร้ายที่เพิ่มระดับ

ความรุนแรงและความถี่ขึ้นหลายเท่าสำหรับผู้หญิง คู่รัก และเด็กหลาย ๆ คนทั่วโลก ดังที่คณะกรรมการต่อต้านความรุนแรงในครอบครัวของอังกฤษและเวลส์ ระบุว่า เดือนมีนาคม 2563 ที่ผ่านมา ในสหราชอาณาจักร มีการโทรศัพท์ไปขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 65 เช่นเดียวกับเมือง ๆ หนึ่งในมณฑลหุบเป่ย ประเทศจีน ซึ่งมีรายงานว่าตำรวจได้รับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มขึ้น 3 เท่าเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีที่แล้ว ซึ่งร้อยละ 90 ของความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นนั้นเชื่อมโยงกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19

ขณะที่ประเทศไทย ศูนย์ปฏิบัติการกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เปิดเผยว่า ตลอดเดือนมีนาคม 2563 ที่ผ่านมา มีสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้นจำนวน 154 ราย เพิ่มขึ้นจากเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ที่มีจำนวน 144 ราย และเมื่อเทียบกับสถิติเดือนมีนาคม 2562 มีจำนวน 140 ราย ซึ่งแม้จะเป็นตัวเลขที่เพิ่มขึ้นไม่มากนัก แต่ก็ต้องมีการวางมาตรการรองรับต่อไป (อ่านต่อหน้า 2)

สารบัญ

ปัญหาความรุนแรงครอบครัว
ภัยเงียบในวิกฤตโรคโควิด 19 **หน้า 1**
มุมสะท้อน **หน้า 2**

สรุปแนวปฏิบัติในสถานการณ์
การเฝ้าระวังของโรคโควิด19
(COVID-19 Guidance) **หน้า 5**

ภาพกิจกรรม **หน้า 7**
Infodemic : เมื่อโรคระบาดมาพร้อมกับ
การเฝ้าระวังของข้อมูลที่เกิดเบื้อน **หน้า 8**

มุมมอง

การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในหลายประเทศทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย มิได้นำมาเพียงผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและเศรษฐกิจ แต่โรคโควิด 19 ที่มาพร้อมมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดด้วยการให้ผู้คนกักตัวอยู่ที่บ้าน กลับนำมาซึ่งภัยเงียบของความรุนแรงในครอบครัว ที่ทวีความรุนแรงและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นด้วย มุมมองสิทธิ์ฉบับนี้ จึงขอชวนทำความเข้าใจต่อสถานการณ์ซึ่งบ้านอาจไม่ใช่สถานที่ปลอดภัย รวมทั้งช่องทางการร้องเรียน/แจ้งเหตุเมื่อต้องพบกับความรุนแรงภายในครอบครัว

ต่อเนื่องด้วยการสรุปคำแปลแนวปฏิบัติ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19 (COVID-19 Guidance) ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ซึ่งมีหลักการสำคัญว่าการเคารพสิทธิมนุษยชนในทุกมิติเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินการด้านสาธารณสุขเพื่อต่อสู้กับโรค

ปิดท้ายด้วยสาระความรู้การบังเกิดของศัพท์ใหม่ภายใต้สถานการณ์เช่น คือคำว่า “Infodemic” ที่สื่อถึงภาวะการแพร่ระบาดของข้อมูลที่บิดเบือนคลาดเคลื่อนหรือไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อย่างไรก็ดี สถิติข้างต้นเป็นเพียงตัวเลขกรณีปัญหาที่ผู้ถูกละเมิดก้าวออกมาขอความช่วยเหลือจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกเท่านั้น แต่ยังมีอีกหลายกรณีในเรื่องเหล่านี้ไม่ถูกเปิดเผยด้วยสาเหตุเช่น ความเกรงกลัว ความอับอายไม่กล้าเปิดเผยเรื่องภายในบ้าน หรือความเข้าใจของบุคคลภายนอกว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นเป็นการจัดการปัญหาของคนในครอบครัวหรือสามีภรรยาที่ไม่ควรก้าวก้าวย รวมถึงการขาดช่องทางการร้องเรียนแจ้งเหตุ และการส่งตัวเข้ารับการรักษาโดยเฉพาะเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ทุกคนต้องกักตัว ดังที่เครือข่ายเมืองปลอดภัยเพื่อผู้หญิง เปิดเผยว่า ผู้หญิงหรือเด็กที่ไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาล เพราะถูกทำร้ายร่างกายหรือมีปัญหาสุขภาพจิตจากการถูกรังแก รุนแรงจะถูกส่งตัวมารับความช่วยเหลือที่ ‘ศูนย์พึ่งได้’ แต่เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 โรงพยาบาลส่วนใหญ่มีภาระงาน

มุมมองสิทธิ์

ปีที่ 19 ฉบับที่ 4 เมษายน 2563

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวิษ ติงสภิธร

กรรมการ : นางฉัตรสุดา จันศรีศิยง
นางประกายรัตน์ ตันธีรวงศ์
นายสมณ พรมรส
นางสาวอารีวรรณ จตุทอง
นางกิริมย์ ศรีประเสริฐ
นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายบุญเทื้อ สมนึก

รองเลขาธิการ : นางสาวตญา กอบศิริกาญจน์
นางสาวอัจฉรา วายากุล
นายอัษฎะรัฐ เอ่งฉ้วน

“มุมมองสิทธิ์” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ์” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับพิจารณาตีพิมพ์ ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว **“มุมมองสิทธิ์”** เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

เพิ่มขึ้น และมีนโยบายไม่สนับสนุนให้คนไปโรงพยาบาลเพื่อลดโอกาสการติดเชื้อ โอกาสที่ผู้หญิงและเด็กจะได้รับความช่วยเหลือผ่านช่องทางนี้จึงน้อยลง นอกจากนี้ ในกรณีของเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายในบ้าน ส่วนใหญ่จะถูกสังเกตโดยครู แต่เมื่อโรงเรียนต้องปิดการเรียนการสอน โอกาสที่ครูหรือบุคคลภายนอกจะช่วยสอดส่องดูแลหรือให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่ถูกทำร้ายในครอบครัวจึงลดน้อยลงด้วย

ด้านนางสาวอารีวรรณ จตุทอง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้สัมภาษณ์ในรายการสำนักของสังคม โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทางสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย FM 101.5 MHz ถึงประเด็นดังกล่าว โดยระบุว่า ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เป็นปัญหาที่พบมากอยู่แล้วในแต่ละปี และมีสถิติสูงขึ้นเรื่อย ๆ แต่เมื่อทุกคนต้อง

● **นางสาวอารีวรรณ จตุทอง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**

เผชิญกับวิกฤตของโรคโควิด 19 ซึ่งเป็นเหตุจำเป็นที่ทำให้รัฐบาลต้องออกมาตรการให้ทุกคนอยู่บ้านเพื่อป้องกันการติดเชื้อและแพร่ระบาดของโรค บุคคลในครอบครัวซึ่งโดยปกติไม่ได้มาอยู่รวมกันเป็นระยะเวลาหลายวัน เพราะพ่อแม่ต่างต้องแยกย้ายไปทำงานนอกบ้าน และเด็ก ๆ ต้องไปโรงเรียน ก็จำเป็นต้องหยุดกิจกรรมทุกอย่าง บางคนต้องทำงานอยู่ที่บ้าน หลายคนตกงาน ขณะที่สถานรับเลี้ยงเด็กและสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ปิดทำการ ทุกคนในครอบครัวจึงต้องกักตัวอยู่ในบ้านร่วมกันมากกว่า 1 เดือน ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อปัญหาความรุนแรงต่อกันอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก โดยมีปัจจัยหนุนเสริมเช่น ปัญหาความเครียดสะสมจากภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ การขาดรายได้ การถูกเลิกจ้าง การถูกลดค่าตอบแทน รวมทั้งยังมีการใช้สิ่งกระตุ้นเพื่อระบายความเครียดจำพวกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดมากขึ้น ซึ่งยิ่งเพิ่มโอกาสในการใช้ความรุนแรงต่อกันอีกเท่าตัว

“คนในครอบครัวเมื่ออยู่ด้วยกันนาน ๆ อาจมีความเครียดเกิดขึ้น อย่างเด็กวัยกำลังดี พ่อแม่ต้องอยู่ช่วยกันดูแลลูกทุกวัน ก็ทะเลาะกัน เกิดการใช้อารมณ์ ใช้ความรุนแรง บุคคลที่เคยถูกระงับมาก่อนก็มีโอกาสถูกระงับซ้ำ เดิมผู้หญิงที่เคยเป็นแม่บ้านอยู่บ้าน อาจมีช่วงว่างของตัวเอง เช่นออกไปเรียนเสริม ออกไปจับจ่ายซื้อของข้างนอก ทำให้คลายทุกข์ แต่ตอนนี้หมดเวลาเหล่านั้นแล้ว ผู้หญิงต้องแบกรับภาระความรับผิดชอบในการดูแลสามีและลูกตลอดเวลา ทำให้พื้นที่ส่วนตัวของแต่ละคนหายไป ยิ่งเมื่อความรุนแรงเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ทุกคนต้องกักตัวอยู่บ้านและไม่อาจหลบภัยไปอยู่ที่อื่นหรือขอความช่วยเหลือจากใครได้ ก็ยิ่งทำให้ปัญหาทวีความรุนแรงมากขึ้น เห็นได้ชัดจากข่าวที่เกิดขึ้นในประเทศจีนซึ่งระบุว่า การอยู่ด้วยกันของคู่รักในช่วงการกักตัวกลับนำไปสู่การหย่าร้างมากขึ้น ขณะที่บางประเทศสถานการณ์รุนแรงถึงขั้นทำร้ายกันจนเสียชีวิต”

นางสาวอารีวรรณ กล่าวต่อไปว่า ในภาวะเช่นนี้ทุกคนในสังคมควรช่วยกันสอดส่องดูแลสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน การละเมิดสิทธิในเนื้อตัวร่างกายจากการถูกทำร้าย รวมไปถึงการใช้วาจาคำพูดที่รุนแรงของคนในครอบครัวที่เป็นบ้านใกล้เรือนเคียง โดยคนในครอบครัวอาจมองหากิจกรรมที่ทำร่วมกันได้อย่างสร้างสรรค์ เช่น การช่วยกันทำงานบ้าน แบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน การขายสินค้าออนไลน์ หรือกิจกรรมอื่น ๆ แต่หากบางครอบครัวมีภาวะเปราะบางและมีบุคคลในครอบครัวที่เสี่ยงต่อการถูกละเมิด เช่น ผู้สูงอายุ ผู้หญิง และเด็ก ก็ควรต้องหาวิธีการป้องกันดูแลตนเองเบื้องต้น รวมทั้งหาช่องทางในการร้องเรียน แจ้งขอความช่วยเหลือไว้เสมอ

“บุคคลในครอบครัวที่ถูกกระทำรุนแรงสามารถร้องเรียนไปยังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามกลไกของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถออกคำสั่งให้แยกตัวกันอยู่ได้ หรือขอความช่วยเหลือผ่านศูนย์ช่วยเหลือทางสังคม พม. สายด่วน 1300 นอกจากนี้ อาจใช้กลไกระดับชุมชน คือ อสม. (อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน) ที่มีความผูกพันใกล้ชิดกับคนในชุมชน ให้เข้ามาช่วยสอดส่องดูแล ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่ง เพราะเมื่อผู้ถูกระงับรู้ว่ามีเจ้าหน้าที่คอยมาสอดส่องที่บ้าน จะช่วยลดทอนเจตนาในการทำร้ายร่างกาย และเพิ่มความตระหนักว่าการกระทำของเขาผิดกฎหมาย” กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าว

ความรุนแรงในครอบครัวอาจเกิดขึ้นได้กับทุกคนในทุกช่วงเวลา การเห็นอกเห็นใจ ร่วมแบ่งเบาภาระ และให้กำลังใจซึ่งกันและกันในครอบครัว รวมทั้งการช่วยสอดส่องดูแลความเป็นไปของผู้คนบ้านใกล้เรือนเคียง เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยบรรเทาปัญหา ซึ่งสังคมควรตระหนักร่วมกันว่า ความรุนแรงในครอบครัวนี้ไม่ควรเป็น ‘ภัยเงียบ’ ที่ทำลายชีวิตใคร

อ้างอิง

- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2563). รายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2562
- บีบีซีไทย. (2563). โควิด-19 : ความรุนแรงในครอบครัว วิกฤตแฝงในวิกฤตไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ระบอบ. สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/international-52167249>
- ประชาไท. (2563). เปิด ‘ทีมเผือกชุมชน’ เผ่าระวังความรุนแรงในครอบครัว

เผยช่วงโควิด-19 สถิติถูกทำร้ายเพิ่มกว่าปกติ . สืบค้นจาก <https://prachatai.com/journal/2020/05/87519>

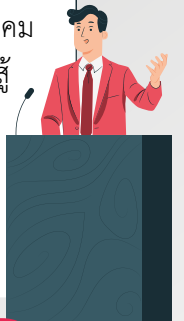
- The Standard. (2563). ‘ความรุนแรงในครอบครัว’ เมื่อบ้านอาจไม่ใช่ที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนในภาวะต้องกักตัวยุคโควิด-19. สืบค้นจาก <https://thestandard.co/when-house-is-not-safe-for-everyone-in-coronavirus/>

สรุปแนวปฏิบัติในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19 (COVID-19 Guidance)

เมษายน 2563 สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ได้ออกแนวปฏิบัติในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19 (COVID-19 Guidance) โดยระบุว่า โรคโควิด19 เป็นบททดสอบหนึ่งของสังคมของรัฐบาล ของชุมชน และของปัจเจกบุคคล ทั้งยังเป็นช่วงเวลาเพื่อความสมัครสมานสามัคคีและความร่วมมือในการต่อสู้กับเชื้อไวรัสไปด้วยกัน อย่างไรก็ตาม เพื่อบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจของมาตรการที่ได้รับการออกแบบเพื่อยับยั้งการแพร่กระจายของโรคโควิด19 การเคารพสิทธิมนุษยชนในทุกมิติ รวมถึงสิทธิทางเศรษฐกิจและสังคม สิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง จะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินการด้านสาธารณสุข โดยได้กำหนดแนวปฏิบัติในประเด็นต่าง ๆ สรุปประเด็นและสาระสำคัญได้ดังนี้

การเข้าถึงบริการสุขภาพ

กลยุทธ์ด้านสุขภาพต้องไม่เน้นแต่เฉพาะมิติทางการแพทย์ของการแพร่ระบาดเท่านั้น แต่ควรครอบคลุมถึงมิติสิทธิมนุษยชนและผลกระทบเฉพาะด้านเพศสภาพ ทุกคนควรได้รับการรักษาโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ และรับรองว่า จะไม่มีใครถูกปฏิเสธการรักษาเพราะไม่มีเงินจ่าย หรือเพราะมลทิน (stigma) บางอย่างที่ทำให้ไม่ได้รับการรักษา

ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

กลุ่มคนชายขอบ มักจะประสบปัญหาในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการสาธารณะด้วยเหตุผลหลายประการ ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นการเลือกปฏิบัติและการแบ่งแยกทางการเมืองในสังคม ข้อมูลในเรื่องโรคโควิด19 และมาตรการต่าง ๆ จำเป็นจะต้องให้ความดูแลเป็นพิเศษกับกลุ่มคนที่อาจถูกละเลย เช่น กลุ่มชาติพันธุ์หรือกลุ่มคนที่นับถือศาสนาที่เป็นชนกลุ่มน้อย กลุ่มชนพื้นเมือง ผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัย ผู้สูงอายุ คนพิการ และบุคคลหลากหลายทางเพศ โดยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและภาคประชาสังคม จึงควรสนับสนุนให้มีการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชนที่กลุ่มบุคคลเหล่านี้อาศัยอยู่ รวมถึงให้ข้อเสนอแนะแก่ภาครัฐในเรื่องของผลกระทบจากมาตรการต่อกลุ่มบุคคลเหล่านี้

มาตรการฉุกเฉิน

กฎหมายระหว่างประเทศอนุญาตให้รัฐใช้มาตรการฉุกเฉินเพื่อรับมือกับภัยคุกคามที่สำคัญ แต่มาตรการดังกล่าวควรมีความเหมาะสมกับความเสี่ยงที่มีการประเมินแล้ว มีความจำเป็นและนำไปใช้ในลักษณะที่ไม่เลือกปฏิบัติ มีจุดมุ่งหมายและขอบเขตระยะเวลาที่ชัดเจนและใช้วิธีการที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนน้อยที่สุดเพื่อปกป้องสุขภาพของประชาชน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรคโควิด19 นั้น สถานการณ์ฉุกเฉินจะต้องถูกนำมาใช้เพื่อเป้าหมายด้านสุขภาพที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งไม่ควรถูกใช้เพื่อจุดมุ่งหมายอื่น เช่น ปิดปากการทำงานของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนหรือนักข่าว รวมถึงต้องคงไว้ซึ่งหลักการห้ามผลักดันกลับ (non-refoulement) การห้ามขับไล่ (collective expulsion) การห้ามทรมาน และการปฏิบัติอย่างโหดร้าย เป็นต้น ทั้งนี้ รัฐบาลควรแจ้งให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบทราบถึงว่าสถานการณ์ฉุกเฉินคืออะไร บังคับใช้ในเรื่องใด รวมทั้งแจ้งระยะเวลาที่จะมีผลบังคับใช้

ที่อยู่อาศัย

มาตรการเพื่อยับยั้งโรคโควิด19 โดยให้ประชาชนอยู่ที่บ้านและการเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) ของรัฐ จำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อช่วยเหลือคนที่ไม่ดีพอที่อยู่อาศัยที่ตีพ้อ และคำนึงถึงความลำบากอย่างยิ่งสำหรับบางคน เช่น คนที่อาศัยอยู่ในสภาพที่แออัด และผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงน้ำและการสุขาภิบาลที่ดี โดยต้องมีแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการจัดการปัญหาให้แก่คนที่อาศัยอยู่ในที่อยู่อาศัยที่ไม่ดีพอและคนไร้บ้าน เช่น การจัดหาที่พักฉุกเฉินพร้อมบริการดูแล และมีแนวทางป้องกันไม่ให้คนไร้บ้านมีจำนวนเพิ่มขึ้น เช่น มีมาตรการเลื่อนการชำระหนี้ค่าที่พักอาศัยแทนการขับไล่ การชะลอการชำระเงินจำนอง ทั้งนี้ หากมีการบังคับใช้มาตรการกักกันไม่ว่าเมื่อใดและที่ใด จะต้องไม่มีใครถูกลงโทษเนื่องจากการเป็นคนไร้บ้านหรืออยู่อาศัยในที่อยู่อาศัยที่ไม่ดีพอ

คนพิการ

มาตรการการป้องกันควบคุมโรค เช่น การเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) และการกักตัวเอง (self-isolated) ต้องคำนึงถึงความจำเป็นของบุคคลนั้นที่ต้องพึ่งพาการช่วยเหลือของผู้อื่นในชีวิตประจำวัน รัฐควรวางมาตรการเพิ่มเติมเพื่อรับประกันความต่อเนื่องของการสนับสนุนคนพิการตลอดช่วงวิกฤติ หากมีข้อกำหนดที่จำกัดการเคลื่อนไหวที่เป็นอุปสรรคต่อครอบครัวและเครือข่ายการสนับสนุนทางสังคมที่มีอยู่ คนพิการจะต้องได้รับการบริการอื่นทดแทน รวมถึงการได้รับความช่วยเหลือทางการเงินเพิ่มเติมด้วย

บุคคลที่อยู่ในสถานที่คุมขังและสถานต่าง ๆ

บุคคลที่สูญเสียอิสรภาพ ทั้งในเรือนจำ การคุมขังก่อนการพิจารณาคดี การกักตัวของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สถานับและสถานที่ควบคุมประเภทต่าง ๆ มีความเสี่ยงต่อการติดโรคเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคยากที่จะกระทำได้ รัฐจึงควรมีมาตรการพิเศษในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การดูแลสุขภาพเชิงป้องกันอื่น ๆ และแสวงหาทางเลือกในการปล่อยตัวและทางเลือกแทนการคุมขัง (Alternatives to detention) เพื่อลดความเสี่ยงของอันตรายภายในสถานที่คุมขัง

นอกจากนี้ ยังมีความน่ากังวลต่อสถานการณ์ของคนพิการที่อาศัยในสถานต่าง ๆ ซึ่งการจำกัดการติดต่อกับครอบครัวอันถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการทางสุขภาพฉุกเฉิน (Emergency health measures) อาจส่งผลให้คนพิการถูกทอดทิ้งและถูกละเมิดได้

ข้อมูลและการมีส่วนร่วม

ทุกคนควรเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรคโควิด-19 ได้ โดยไม่มีข้อยกเว้น ซึ่งจำเป็นต้องจัดทำข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบและภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ตลอดจนปรับข้อมูลให้เหมาะกับผู้ที่มีความต้องการเฉพาะ รวมถึงผู้พิการทางสายตาและทางการได้ยิน และผู้ที่มีความสามารถในการอ่านอย่างจำกัดหรือไม่สามารถอ่านได้ นอกจากนี้ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งจำเป็นที่จะรับรองได้ว่าข้อมูลสามารถเข้าถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบจากไวรัส รัฐบาล ควรตรวจสอบการให้บริการอินเทอร์เน็ตให้สามารถเข้าถึงผู้คนได้อย่างกว้างขวางที่สุด

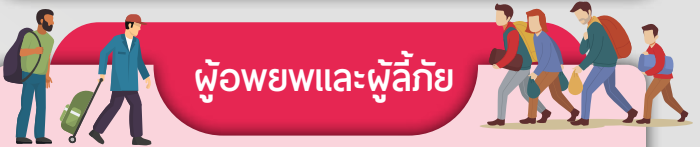

การตีตรา ความเกลียดกลัวชาวต่างชาติ การเหยียดเชื้อชาติ

การระบาดของโรคโควิด-19 กำลังก่อให้เกิดคลื่นของการตีตรา การเลือกปฏิบัติ และการเหยียดเชื้อชาติ รวมถึงการเกลียดกลัวชาวต่างชาติและชาติพันธุ์บางกลุ่ม ดังนั้น พวกเราจำเป็นต้องทำงานร่วมกันเพื่อต่อต้านคลื่นดังกล่าว โดยร่วมกันผลักดันให้กล่าวถึงโรคระบาดนี้ในฐานะของโรคโควิด-19 แทนการกล่าวถึงโรคระบาดนี้โดยการอ้างอิงทางภูมิศาสตร์ที่เป็นที่มาของการเกิดโรคระบาดดังกล่าว รัฐจึงควรเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน และมีการอ้างอิงหลักฐาน รวมถึงรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องโรคโควิด-19 เพื่อลดการเลือกปฏิบัติและการเกลียดกลัวชาวต่างชาติ

ผู้อพยพและผู้ลี้ภัย

ผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยเผชิญกับความเสี่ยงเป็นการเฉพาะ เนื่องจากพวกเขาอาจถูกกักกันในค่ายและนิคม (Settlements) หรืออาศัยอยู่ในเขตเมืองที่แออัด และมักเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ ในการเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพ เช่น ภาษา การขาดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การเลือกปฏิบัติ และความเกลียดกลัวต่างชาติ นอกจากนี้ ด้วยความกังวลเกี่ยวกับสถานะในการเข้าเมือง พวกเขาจึงไม่ประสงค์ที่จะเข้าถึงบริการสุขภาพหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพเนื่องจากกลัวการถูกคุมขัง เนรเทศ หรือลงโทษ

อย่างไรก็ดี รัฐควรดำเนินการเพื่อให้มีการป้องกันโรคโควิด-19 การเข้าถึงบริการสุขภาพ และประกันการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมครอบคลุมถึงผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัย โดยไม่คำนึงถึงสถานะและการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเข้าเมือง

ผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ

ผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจหลายประการที่เกิดขึ้นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เช่น สิทธิในการศึกษาซึ่งจะต้องได้รับการคุ้มครองแม้ในกรณีที่โรงเรียนต้องปิด โดยอาจสนับสนุนให้มีการเรียนผ่านทางออนไลน์ นอกจากนี้ยังมีผลกระทบด้านการเข้าถึงอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและบริการอื่น ๆ ของเด็กหญิงและเด็กชายที่โรงเรียนมักจัดทำให้ในช่วงเวลาปกติ และเด็กหญิงอาจได้รับผลกระทบในสัดส่วนที่มากกว่า เนื่องจากเมื่อต้องอยู่บ้านหลายคนอาจถูกคาดหวังให้ทำงานดูแลที่บ้านเพิ่มขึ้น ขณะที่มาตรการบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจควรดำเนินอย่างทันท่วงที เช่น การรับรองการจ่ายค่าจ้างเมื่อลาป่วย การขยายผลประโยชน์การว่างงานเพิ่มขึ้น และการรับรองรายได้ขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะสามารถช่วยป้องกันผลกระทบที่รุนแรงจากวิกฤตได้

น้ำและสุขาภิบาล

การล้างมือด้วยสบู่และน้ำสะอาดเป็นวิธีการเบื้องต้นในการป้องกันโรคโควิด19 แต่ผู้คนกว่า 2.2 พันล้านคนไม่สามารถเข้าถึงบริการน้ำสะอาดได้ การตอบสนองความต้องการในการเข้าถึงน้ำอย่างเพียงพอเป็นสิ่งจำเป็นที่จะประกัน

ความสำเร็จในการต่อสู้กับโรคโควิด19 ทั่วโลก โดยมาตรการเร่งด่วนที่สามารถช่วยได้ รวมถึงการห้ามไม่ให้มีการตักน้ำกับผู้ที่ไม่สามารถจ่ายค่าน้ำได้ การให้ใช้น้ำโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตแก่ผู้ยากไร้และผู้ที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ

เพศสภาพ

จำเป็นที่จะต้องมีความมาตรการเป้าหมายที่จะแก้ไขปัญหาผลกระทบที่ไม่ได้สัดส่วนของวิกฤตที่มีต่อสตรีและเด็กหญิงซึ่งมีแนวโน้มที่จะเผชิญบทบาทภาระในการดูแลครอบครัว อันจะทำให้สตรีและเด็กหญิงตกอยู่ภายใต้ความเครียดที่เพิ่มขึ้นและเพิ่มความเสี่ยงในการติดเชื้อ นอกจากนี้มาตรการควบคุมทางด้านสาธารณสุข รวมถึงการกักตัว อาจนำไปสู่ปัญหาการใช้ความรุนแรงในคู่รักและความรุนแรงในครอบครัว การบริการช่วยเหลือและบ้านพักฉุกเฉินที่ปลอดภัยสำหรับเหยื่อความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศจึงจำเป็นต้องมีต่อเนื่อง

ขณะที่บริการสาธารณสุขทางด้านอนามัยเจริญพันธุ์และสุขอนามัยทางเพศ เช่น การคุมกำเนิด การดูแลแม่และเด็กแรกคลอด การรักษาผู้ติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ การดูแลการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย ควรจะได้รับการหยิบยกในฐานะมีความสำคัญในการรักษาชีวิต และดำเนินการโดยไม่มีโยกย้ายทรัพยากรของบริการสาธารณสุขทางด้านอนามัยเจริญพันธุ์และสุขอนามัยทางเพศที่จำเป็นนี้ ซึ่งจะกระทบต่อสิทธิและชีวิตของสตรีและเด็กหญิงโดยเฉพาะ

ความเป็นส่วนตัว

การติดตามด้านสุขภาพ รวมถึงเครื่องมือต่างๆ ที่ติดตามและเฝ้าระวังพฤติกรรมและความเคลื่อนไหวของปัจเจกบุคคล ควรใช้เพื่อจุดประสงค์ทางด้านสาธารณสุขเท่านั้น และควรที่จำกัดทั้งช่วงเวลาและขอบเขตที่จำเป็นในแต่ละสถานการณ์

ที่มา

- สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ. แนวปฏิบัติในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19 (COVID-19 Guidance). แปลโดย สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. เมษายน 2563.

อ่านเอกสารต้นฉบับ
(ปรับปรุงล่าสุด
พฤษภาคม 2563)

อ่านเอกสารแปล
ฉบับเต็ม

สำนักงาน กสม. ร่วมพิธีวางพวงพุ่มดอกไม้ถวายราชสักการะเนื่องในวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์

วันที่ 6 เมษายน 2563 นายอัญญะรัฐ เอ่งฉ้วน ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมพิธีวางพุ่มดอกไม้ถวายราชสักการะ เนื่องในโอกาสวันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ หรือวันจักรี ณ ปฐมบรมราชานุสาวรีย์ สะพานพระพุทธยอดฟ้า กรุงเทพมหานคร

กสม. ร่วมพิธีวางพวงมาลาถวายราชสักการะเนื่องในวันคล้ายวันสวรรคตสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

วันที่ 25 เมษายน 2563 นางฉัตรสุดา จันทร์ดีเยี่ยม กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยนางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมพิธีวางพวงมาลาถวายราชสักการะ เนื่องในงานรัฐพิธีวันคล้ายวันสวรรคตสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ประจำปี 2563 ณ ลานพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

Infodemic :

เมื่อโรคระบาดมาพร้อมกับ การแพร่ระบาดของข้อมูลที่บิดเบือน

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 ที่กำลังเกิดขึ้นทั่วโลก ทำให้เราได้เห็นคำศัพท์ใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับโรคเกิดขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็น **New Normal** (ภาวะปกติใหม่) **Pandemic** (การระบาดใหญ่ที่แพร่กระจายไปทั่วโลก) หรืออีกหนึ่งคำที่น่าสนใจคือ **"Infodemic"** ที่เกิดจากการประกอบคำสองคำคือ **Information** (ข้อมูล) + **Pandemic** (โรคระบาด) เพื่อสื่อถึงภาวะการแพร่ระบาดของข้อมูลที่บิดเบือน คลาดเคลื่อนหรือไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การระบาดของโรคอุบัติใหม่นี้ ทำให้ผู้คนตกอยู่ในภาวะหวาดกลัว วิตกังวล ข้อมูลข่าวสารจำนวนมากถูกส่งต่อกันไปโดยลืมที่จะพิจารณาความถูกต้องหรือความน่าเชื่อถือ ส่งผลให้การควบคุมการแพร่ระบาดเป็นไปได้ยากขึ้น เนื่องจากผู้คนอาจเข้าใจวิธีการป้องกันโรคหรือการดูแลตนเองแบบผิด ๆ หรือไม่เข้าใจเรื่องการติดต่อของเชื้อ ทำให้เกิดความหวาดระแวงคนรอบข้างจนนำไปสู่การตีตราและการเลือกปฏิบัติ และกลายเป็นผลกระทบต่อเนื่องที่ทำให้ผู้ติดเชื้อหรือกลุ่มเสี่ยงปกปิดข้อมูลกับแพทย์หรือไม่กล้าเข้ารับการรักษา ดังนั้น สิ่งที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าการป้องกันและดูแลตนเองจากโรคคือการติดตาม ตรวจสอบและส่งต่อข้อมูลข่าวสารอย่างระมัดระวัง เพื่อที่เราจะไม่เป็นหนึ่งในวงจรที่แพร่กระจายข้อมูลบิดเบือนไปยังคนรอบตัว ดังที่นายโทโดรส อัดซานอม ก็เบรเยซุส เลขาธิการใหญ่องค์การอนามัยโลก กล่าวว่า **"We're not just fighting an epidemic; we're fighting an infodemic,"** (เราไม่เพียงต่อสู้กับโรคระบาด แต่เรายังต้องต่อสู้กับการแพร่ระบาดของข้อมูลที่บิดเบือน)

ที่มา : องค์การอนามัยโลก, สารรังสิต ONLINE

กรุณาส่ง

รัฐสิทธิ รักสิทธิ ใจละเมียดสิทธิ

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ 9/2552
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7 ฝั่งทิศใต้ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

อ่านมุมมองสิทธิฉบับออนไลน์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและบอกรับมุมมองสิทธิ ฟรี! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 6 และ 7 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 0 2141 3932, 0 2141 3920 โทรสาร 0 2143 9575

ขอความกรุณาตอบแบบประเมินออนไลน์

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 3 มีนาคม 2563

โรคโควิด 19 กับผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน

สิ้นปีที่ผ่านมาทั่วโลกได้รับรู้ถึงการแพร่ระบาดของโรคติดต่อสายพันธุ์ใหม่ ซึ่งภายหลังรู้จักกันในชื่อ “โรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019” หรือ “โรคโควิด 19” (COVID-19) หลังจากสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ออกมายืนยันอย่างเป็นทางการว่าเกิดการระบาดของโรคดังกล่าวในเมืองอู่ฮั่นเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2562 หนึ่งเดือนถัดมา เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2563 องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้การแพร่ระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ ขณะที่รัฐบาลไทยโดยกระทรวงสาธารณสุข ได้ประกาศให้โรคโควิด 19 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563

อย่างไรก็ดี ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในทุกทวีปและเกือบทุกประเทศทั่วโลก 11 มีนาคม 2563 องค์การอนามัยโลก จึงได้ประกาศยกระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เป็น “ภาวะการระบาดใหญ่ทั่วโลก” (Pandemic) โดยให้คำนิยามว่าเป็นโรคที่แพร่กระจายระหว่างคนในหลายประเทศทั่วโลกในเวลาเดียวกัน

หลายประเทศที่ต้องเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรค จึงต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยสั่งระงับการจัดกิจกรรม

และการดำเนินกิจการบางประเภท ปิดสถานที่สาธารณะ และให้ประชาชนอยู่บ้านภายใต้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) เช่นเดียวกับประเทศไทยซึ่งรัฐบาลได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม – 30 เมษายน 2563 เพื่อควบคุมมิให้โรคแพร่ระบาดออกไปในวงกว้าง โดยมีข้อกำหนดและข้อปฏิบัติหรือ มาตรการเคอร์ฟิว เช่น การปิดสถานที่เสี่ยงต่อการติดต่อโรค ปิดช่องทางเข้ามาในราชอาณาจักร ห้ามกักตุนสินค้า ห้ามชุมนุม ห้ามการเสนอข่าวโรคโควิด-19 อันไม่เป็นความจริงและอาจทำให้ประชาชนหวาดกลัว ให้กลุ่มคนที่มีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้ออยู่ในเคหสถาน ห้ามบุคคลใดที่ราชอาณาจักรออกนอกเคหสถาน ระหว่างเวลา 22.00 น. ถึง 04.00 น. ของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่มีความจำเป็น เป็นต้น

ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่นำมาซึ่งความหวาดวิตกของผู้คน และมาตรการการควบคุมโรคของรัฐ ในภาวะวิกฤตเช่นนี้ “สิทธิมนุษยชน” เรื่องใดได้รับผลกระทบบ้าง มุมมองสิทธิขอนำเสนอ “บางแง่มุม” ไว้วานให้ตรึกตรองกัน

(อ่านต่อหน้า 2)

สารบัญ

โรคโควิด 19 กับผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน

หน้า 1

มุขสะท้อน

หน้า 2

โคโรนาไวรัส: สิทธิมนุษยชนต้องคำนึงถึงเป็นอย่างแรกและเป็นศูนย์กลางในการรับมือ

หน้า 5

“Let’s Fight Racism” ร่วมจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและสีผิว

หน้า 6

ภาพกิจกรรม

หน้า 7

ภาพเครื่องหมายราชการของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หน้า 8

มุมมอง

ตามที่ได้เกิด “ภาวะการระบาดใหญ่ทั่วโลก” ของโรคโควิด 19 (COVID -19) ในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพและวิถีชีวิตผู้คนจำนวนมาก เพื่อควบคุมและยับยั้งการระบาดของโรค รัฐบาลไทยจึงได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักรอันมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม ถึงวันที่ 30 เมษายน 2563 โดยกำหนดมาตรการต่าง ๆ เช่น การปิดสถานที่เสี่ยงต่อการติดต่อโรค ทั้งโรงแรม สถานที่ท่องเที่ยว ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร การปิดช่องทางเข้ามาในราชอาณาจักร การห้ามบุคคลออกนอกเคสสถานระหว่างเวลา 22.00 น. ถึง 04.00 น. เป็นต้น ซึ่งมาตรการเหล่านี้ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่นำมาซึ่งความหวาดวิตกของผู้คน ได้ส่งผลกระทบต่อสิทธิในด้านต่าง ๆ ของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก

มุมมองสิทธิ ฉบับนี้จึงขอนำเสนอผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนบางแง่มุมที่เกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว และแนวทางการแก้ไขปัญหารัฐ รวมทั้งข้อเสนอแนะขององค์กรระหว่างประเทศ ตลอดจนข้อคิดเห็นด้านสิทธิมนุษยชนของนางมิเชล บาเชเลต์ ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ตลอดจนสาระน่ารู้เนื่องในวันจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติสากล 21 มีนาคม ของทุกปี

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 3 มีนาคม 2563

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวิส ตังสมบัติ

กรรมการ : นางอติรสดา จันตรีศัย
นางประกายรัตน์ ตันธีรวงศ์
นายสมณ พรหมรส
นางสาวอารีวรรณ จตุทอง
นางกสิมย์ ศรีประเสริฐ
นายสุวิวัฒน์ เทพอารักษ์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายบุญเทื้อ สมนึก

รองเลขาธิการ : นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์
นางสาวอัจฉรา ฉายากุล

“มุมมองสิทธิ” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับพิจารณาตีพิมพ์ ของสวนสิทธิในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว **“มุมมองสิทธิ”** เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

สิทธิในสุขภาพ

สถิติ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้มีผู้ป่วยทั่วโลกสะสมกว่า 750,000 ราย และเสียชีวิตกว่า 36,000 คน (องค์การอนามัยโลก, 31 มีนาคม 2563) ขณะที่ประเทศไทยมีผู้ป่วยสะสมกว่า 1,600 ราย และเสียชีวิตจำนวน 10 ราย (ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค, 31 มีนาคม 2563) สถานการณ์ดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อ **“สิทธิในการมีสุขภาพที่ดี”** ของประชาชน ซึ่งพึงได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ICESCR)

อย่างไรก็ดี รัฐบาลไทยมีมาตรการในการคุ้มครองสิทธิด้านสุขภาพของประชาชน โดยในส่วนของผู้ป่วยโรคโควิด 19

กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศหลักเกณฑ์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของผู้ป่วยโรคโควิด 19 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 5 มีนาคม 2563 ให้ผู้ป่วยโรคโควิด 19 เป็นผู้ป่วยฉุกเฉินสามารถได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายจากทั้งโรงพยาบาลรัฐและเอกชน ขณะที่การตรวจหาโรคนั้นยังกำหนดให้เฉพาะผู้มีประวัติเสี่ยงเท่านั้นที่สามารถได้รับการวินิจฉัยโดยไม่มีค่าใช้จ่าย ส่วนผู้ไม่มีประวัติเสี่ยงและประสงค์จะรับการตรวจหาโรคเองต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้วยตนเองเนื่องด้วยข้อจำกัดด้านอุปกรณ์และบุคลากรทางการแพทย์ แนวทางดังกล่าวจึงทำให้เกิดประเด็นข้อถกเถียงว่าควรมีการตรวจวินิจฉัยโรคให้แก่ทุกคนในเชิงรุก หรือปูพรมตรวจหรือไม่ เพื่อให้การตรวจหา รักษา และควบคุมการระบาดของโรคเป็นไปอย่างรวดเร็วและรัดกุม

ส่วนมาตรการการป้องกันโรคโควิด 19 เมื่อมีการรณรงค์ให้ประชาชนใส่หน้ากากอนามัยและทำความสะอาดมืออย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันเชื้อโรค ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนอุปกรณ์และสิ่งจำเป็นในการป้องกัน เช่น หน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์ และเจลล้างมือ รวมทั้งมีรายงานว่าสินค้าดังกล่าวมีราคาแพงเกินสมควร นอกจากนี้ยังปรากฏว่าบุคลากรทางการแพทย์ต้องประสบปัญหาขาดแคลนหน้ากากอนามัยและอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment- PPE) รัฐบาลจึงได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยกำหนดให้หน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์ล้างมือเป็นสินค้าควบคุมราคา สนับสนุนการใช้หน้ากากผ้าสำหรับประชาชนทั่วไปที่ไม่ใช่ผู้ป่วย เพิ่มการผลิตหน้ากากอนามัย พร้อมมีมาตรการกระจายหน้ากากอนามัยไปยังสถานพยาบาลและประชาชน

การตีตราและการเลือกปฏิบัติ

การระบาดของโรคโควิด 19 ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อสุขภาพและนำมาซึ่งความสูญเสียชีวิตของผู้คนทั่วโลกเท่านั้น ความหวาดวิตกต่อโรคดังกล่าวยังทำให้เกิดการตีตรา ลดทอนคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ระหว่างกัน และนำไปสู่การเลือกปฏิบัติ ดังที่เราได้รับรู้ข่าวกรณีชาวเอเชียที่อาศัยอยู่ในประเทศตะวันตกหลายรายต้องเผชิญกับการดูหมิ่นและถูกทำร้ายร่างกาย เช่นกรณีของนักศึกษาเชื้อสายจีนที่ถูกกลุ่มวัยรุ่นชายรุมทำร้ายในกรุงลอนดอน ด้วยข้อกล่าวหาว่าเพราะประเทศของเขาเป็นต้นกำเนิดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่กำลังแพร่ระบาดไปทั่วยุโรป หรือการเลือกใช้คำที่เป็นการแบ่งแยกและก่อให้เกิดทัศนคติเชิงลบทางเชื้อชาติ เช่นกรณีที่ประธานาธิบดีสหรัฐได้ทวีตข้อความเรียกโรคโควิด 19 ด้วยคำว่า “ไวรัสจีน”

ขณะที่สถานการณ์ในสังคมไทย แม้การดูหมิ่นทางเชื้อชาติจะไม่ปรากฏเป็นเหตุการณ์ที่รุนแรง แต่ผลของความหวาดกลัวต่อโรคทำให้เกิดการตีตราและเลือกปฏิบัติต่อผู้ป่วย ผู้ติดเชื้อโคโรนา 2019 ครอบครัวและบุคคลใกล้ชิด เช่น บุคลากรทางการแพทย์ ดังกรณีที่ปรากฏข่าวชาวบ้านชุมชนบางบอนรวมตัวกดดันให้คลินิกแห่งหนึ่งนำตัวผู้ป่วยโควิด 19 ออกจากพื้นที่ โดยระบุว่ากังวลกับการนำผู้ป่วยมารักษาในพื้นที่เพราะไม่มั่นใจในระบบการจัดการต่าง ๆ เช่น การจัดการขยะติดเชื้อ และระบบบำบัดน้ำเสียของคลินิก หรือกรณีสังคมออนไลน์เผยแพร่เรื่องราวครอบครัวของผู้ป่วยโรคโควิด 19 ที่จำต้องย้ายออกจากที่อยู่เดิม เนื่องจากสังคมละแวกนั้นแสดงความรังเกียจและต้องประสบความลำบากในการหาที่อยู่ใหม่ทั้งที่ขาดรายได้ ขณะที่อีกกรณีเป็นผู้ป่วยโรคภูมิแพ้มีอาการไอ แต่ถูกเพื่อนร่วมงานรังเกียจและคิดว่าป่วยเป็นโรคโควิด 19 แม้ผลตรวจไม่พบเชื้อแต่กลับถูกให้ออกจากงาน ทำให้ไม่มีรายได้จนเจ็อครอบครัว เป็นต้น

สถานการณ์ที่ปรากฏดังกล่าว ทำให้ศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา -19 (ศบค.)

โดย นพ.ทวีศิลป์ วิชาญโยธิน โฆษก ศบค. ออกมาเตือนให้ประชาชนลดความวิตกกังวลและไม่แสดงความรังเกียจต่อกัน โดยให้ข้อมูลว่าโรคโควิด 19 ติดกันได้ในระยะใกล้ชิด 1-2 เมตร และการเข้าไปอยู่ในพื้นที่เสี่ยงเท่านั้น สิ่งสำคัญจึงเป็นการระวังไม่ให้ตนเองติดเชื้อ และจัดสมดุลของความรู้สึก ความคิด และความรู้ให้พอกัน

ในระดับสากล องค์การอนามัยโลก ได้ออกแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา “การตีตราทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19” โดยระบุว่า การตีตราทางสังคม (social stigma) ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติต่อกับบุคคลด้วยการเรียกชื่อแบบดูแคลน การเหมารวม การเลือกปฏิบัติแยกจากคนอื่น เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการป้องกันและควบคุมโรค เพราะอาจทำให้ประชาชนปกปิดอาการเจ็บป่วยเพื่อหลีกเลี่ยงการเลือกปฏิบัติ ชัดขวางไม่ให้ประชาชนเข้ารับการรักษาในทันที และอาจทำให้ประชาชนหมดกำลังใจที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อสุขภาพที่ดี โดยให้ข้อแนะนำที่ควรทำ เช่น ไม่พูดถึงสถานที่หรือเชื้อชาติประกอบชื่อโรค พูดถึงความเสี่ยงของโรคโควิด 19 อย่างถูกต้องตามข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และคำแนะนำการดูแลสุขภาพที่ประกาศอย่างเป็นทางการ โดยไม่กระจายข่าวลือหรือใช้ภาษาเกินจริงที่จะยิ่งสร้างความหวาดกลัว บอกเล่าเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่น่าเห็นใจของบุคคลที่ประสบความทุกข์ยากจากผลกระทบของโรคโควิด 19 และแสดงความรู้สึกเห็นใจและสง่ากำลังใจให้แก่กัน เป็นต้น โดยระบุอีกว่าวิธีการสื่อสารเช่นนี้มีความสำคัญมากในการสนับสนุนให้ประชาชนปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ลดการตีตราทางสังคม อันจะช่วยต่อสู้กับโรคและควบคุมการระบาดในวงกว้างได้ ดังที่เคยปรากฏตัวอย่างมาแล้วในกรณีการแพร่ระบาดของเอชไอวี วัณโรคและไข้หวัดใหญ่ชนิด H1N1

สิทธิในการทำงานและผลกระทบทางเศรษฐกิจ

มาตรการหลายมาตรการที่ถูกนำมาใช้ช่วงสถานการณ์ฉุกเฉินในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย เช่น การห้ามเดินทางออกนอกพื้นที่ การกักตัวผู้ที่มีความเสี่ยง การปิดกิจการท่องเที่ยว โรงแรม สถานบันเทิง และร้านอาหาร และงดกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการชุมนุมของคนจำนวนมากเพื่อความคุ้มครองด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนเปรียบเสมือนเหรียญสองด้าน ด้านหนึ่งเป็นประโยชน์แก่การป้องกันและยับยั้งโรคระบาด แต่อีกด้านหนึ่งได้ทำให้กิจการและธุรกิจต่าง ๆ ต้องหยุดชะงักเกิดการเลิกจ้าง และการสูญเสียรายได้ของผู้คน แรงงานจำนวนมากไม่พอขาดรายได้ในการดูแลตนเองและครอบครัว แรงงานบางส่วนโดยเฉพาะคนจนเมืองไม่มีเงินจ่ายค่าเช่าที่พักและไม่อาจกลับท้องถิ่นของตนได้ จึงต้องกลายเป็นคนไร้บ้านหรือไร้ที่พึ่งพิงชั่วคราวที่จำต้องอาศัยและใช้ชีวิตในพื้นที่สาธารณะ เกิดเป็นผลกระทบด้านสิทธิในที่อยู่อาศัยต่อเนื่อง

เศรษฐกิจที่จำต้องหยุดชะงักตามมาตราการของรัฐนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อคนข้างรุนแรงต่อกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ลูกจ้างรายวัน ผู้ประกอบอาชีพอิสระ และแรงงานนอกระบบ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มักประสบปัญหาการเข้าไม่ถึงสิทธิการประกันสังคม ไม่มีเงินทดแทนเมื่อต้องขาดรายได้หรือเจ็บป่วย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม วิกฤติทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ICESCR) ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีและรัฐมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตาม ได้กำหนดให้รัฐภาคีรับรองสิทธิของประชาชนทุกคนในการที่จะมีสวัสดิการสังคมและ การประกันสังคม

ในการนี้ รัฐบาลไทยได้มีมาตรการในการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยให้แรงงาน ลูกจ้างชั่วคราว และผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ไม่อยู่ในระบบประกันสังคมลงทะเบียนขอรับเงินเยียวยารายละ 5,000 บาทต่อเดือน เป็นระยะเวลา 3 เดือน (เมษายน - มิถุนายน 2563) ส่วนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างหรือให้หยุดงานซึ่งอยู่ในระบบประกันสังคมที่ได้รับเงินชดเชยจากกองทุนประกันสังคมตามเงื่อนไขที่กำหนด แต่ยังมีรายงานว่าประชาชนบางส่วนไม่สามารถลงทะเบียนขอรับเงินเยียวยา 5,000 บาทได้ เนื่องจากข้อติดขัดด้านเงื่อนไขของมาตรการ นอกจากนี้ ยังมีประเด็นคำถามในสังคมถึงความเหมาะสมของการขอรับการเยียวยาที่ต้องใช้สมาร์ตโฟน ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่มีราคาค่อนข้างสูงในการลงทะเบียน ซึ่งคนยากไร้อาจไม่สามารถเข้าถึงได้ เป็นต้น

ผู้เปราะบางของสังคม กลุ่มคนที่ไม่ควรถูกทอดทิ้งไว้เบื้องหลัง

นอกจากผลกระทบทางเศรษฐกิจในภาพรวมที่หลายฝ่ายทั้งผู้ประกอบการและแรงงานล้วนได้รับความเดือดร้อนแล้ว สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ภายใต้มาตรการเคอร์ฟิวต่าง ๆ ยังส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของกลุ่มผู้เปราะบางในสังคมหรือกลุ่มคนชายขอบ เช่น ผู้ยากไร้ ผู้สูงอายุที่อยู่ลำพัง คนพิการ คนไร้บ้าน เด็กเร่ร่อน แรงงานนอกระบบ/แรงงานข้ามชาติ และกลุ่มชาติพันธุ์/ไร้สัญชาติ/ไร้สถานะบุคคล ซึ่งมักเป็นกลุ่มที่ขาดต้นทุนทางสังคมและความพร้อมทางเศรษฐกิจในการทำมาหาเลี้ยงชีพรวมไปถึงการดูแลสุขภาพและสุขอนามัยเพื่อให้ห่างไกลจากโรค จึงเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการได้รับและแพร่กระจายเชื้อ หรืออาจกลายเป็นผู้ป่วยแพร่เชื้อ (Super Spreader) ได้โดยง่ายหากรัฐและสังคมไม่ร่วมกันดูแล

อย่างไรก็ดี ในการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ด้านบริหาร ครั้งที่ 14/2563 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2563 กสม. ได้มีการประชุมเพื่อทบทวนพิจารณาแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563 ซึ่งที่ประชุมมีมติให้กำหนดประเด็นผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนจากสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด 19

เป็นเรื่องสำคัญในการปฏิบัติงานของปีนี้ โดยนายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เปิดเผยว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งนอกจากจะมีผลกระทบต่อสิทธิในสุขภาพ สิทธิทางเศรษฐกิจ สิทธิแรงงาน มาตรฐานขั้นต่ำในการดำรงชีพอย่างสมศักดิ์ศรี (minimum standards of living) แล้ว ยังมีผลกระทบต่อกลุ่มผู้เปราะบางในสังคมหรือกลุ่มคนชายขอบที่อาจเข้าถึงหรือได้รับประโยชน์จากมาตรการของรัฐในการป้องกันและเยียวยาได้ไม่เต็มที่ ซึ่งปัจจุบัน กสม. กำลังอยู่ในระหว่างการประมวลข้อมูลกลุ่มเปราะบางกลุ่มต่าง ๆ จากเครือข่าย และหากมีความจำเป็น ก็อาจมีการจัดตั้งกลไกเฉพาะเพื่อการติดตามประเมินสถานการณ์อย่างเป็นระบบ

“แม้ว่าหน่วยงานของรัฐจะพยายามอย่างเต็มที่ที่จะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในปัจจุบันที่การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนทุกกลุ่ม แต่ กสม. เห็นว่าจะส่งผลกระทบต่อในระยะยาวเมื่อเหตุการณ์ผ่านพ้นไปด้วย จึงมีความจำเป็นที่ กสม. จะต้องเฝ้าระวังสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและเป็นระบบ ร่วมสร้างความตระหนักแก่ภาคส่วนต่าง ๆ และหากมีความจำเป็นเร่งด่วน ก็อาจมีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้มีมาตรการแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือเยียวยาได้ทัน่วงที ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของทุกหน่วยในสังคมที่จะต้องร่วมมือกัน ในยามวิกฤตินี้ และต้องช่วยกันมิให้มีใครถูกทอดทิ้งไว้เบื้องหลัง” ประธาน กสม. กล่าวทิ้งท้าย

เอกสารอ้างอิง

- WHO. (31 March 2020). Coronavirus disease 2019 (COVID-19) Situation Report – 71. Retrieved from https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200331-sitrep-71-covid-19.pdf?sfvrsn=4360e92b_8
- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ICESCR), ข้อ 9
- กรุงเทพธุรกิจ. (28 มีนาคม 2563). ‘โฆษก ศบค.’ วอนอย่ารังเกียจผู้ติดเชื้อโควิด-19. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/873202>
- เดลินิวส์. (28 มีนาคม 2563). ชาวชุมชนย่านบางบอน สือล้อมคลินิกไล่ผู้ป่วยติดเชื้อโควิด 19. สืบค้นจาก <https://www.dailynews.co.th/regional/765519>
- ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค. (31 มีนาคม 2563). รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สืบค้นจาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situation-no88-310363_1.pdf
- สำนักข่าว Hfocus. (11 เมษายน 2563). สธ.ออกเกณฑ์ ‘ผู้ป่วยโควิด-19’ เป็น ‘ผู้ป่วยฉุกเฉิน’ ได้รับความพร้อมทั้ง รพ. รัฐ-เอกชน. สืบค้นจาก <https://www.hfocus.org/content/2020/04/18945>
- องค์การอนามัยโลก. (2563). การตีตราทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19. สืบค้นจาก <https://www.who.int/docs/default-source/searo/thailand/covid19-stigma-guide-th-final.pdf>

โคโรนาไวรัส : สิทธิมนุษยชนต้องคำนึงถึงเป็นอย่างแรก และเป็นศูนย์กลางในการรับมือ

6 มีนาคม 2563 นครเจนีวา – นางมิเชล บาเชเลต์ ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ กล่าวถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โครonavirus 19 กับสิทธิมนุษยชน สรุปว่า เป็นเรื่องสำคัญที่รัฐบาลในประเทศต่าง ๆ กำลังดำเนินมาตรการเพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และทุ่มเทสรรพกำลังเพื่อลดผลกระทบทางลบที่อาจมีต่อชีวิตของผู้คน ในฐานะแพทย์ ตนเข้าใจถึงความจำเป็นสำหรับการปฏิบัติต่าง ๆ ในการต่อสู้กับโรคโควิด 19 และในฐานะอดีตหัวหน้ารัฐบาล ตนเข้าใจถึงความยากลำบากในการเลือกการตัดสินใจในสถานการณ์เช่นนี้ อย่างไรก็ตาม ความพยายามของเราในการต่อสู้กับไวรัสนี้จะไม่สำเร็จ หากเราไม่ใช้วิธีคิดแบบองค์รวม ซึ่งหมายความว่า เราต้องให้การดูแลที่ดีทั้งในด้านการแพทย์และเศรษฐกิจในการปกป้องผู้ที่อ่อนแอที่สุดและผู้ที่ถูกทอดทิ้งในสังคม คนเหล่านี้รวมถึงผู้ที่มีรายได้น้อย ประชาชนในชนบทที่ห่างไกล ผู้ที่ต้องได้รับการดูแลสุขภาพ คนพิการ และผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียว ผู้สูงอายุในศูนย์ดูแล

อย่างไรก็ดี การปิดเมือง การกักตัว และมาตรการอื่น ๆ เพื่อปิดกั้นและต่อสู้กับการแพร่กระจายของโรคโควิด 19 ควรดำเนินการอย่างเคร่งครัดตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนและในทางที่จำเป็นและได้สัดส่วนกับความเสี่ยงที่ประเมินแล้ว ในขณะที่ทางการอาจตัดสินใจว่า จำเป็นต้องปิดโรงเรียน สิ่งนี้อาจส่งผลให้ผู้ปกครองต้องอยู่บ้านดูแลบุตรหลานและไม่สามารถไปทำงานได้ ซึ่งเป็นมาตรการที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสตรีอย่างไม่ได้สัดส่วน ขณะที่การหยุดทำงานเพื่อ "แยกตัวเอง" อาจส่งผลให้เกิดการสูญเสียรายได้หรือตกงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและชีวิตของผู้คนในวงกว้าง การดูแลสุขภาพสำหรับผู้ที่มีอาการเรื้อรังหรืออาการนำวิตกกังวลถูกขัดขวางจากการตอบโต้กับการระบาดของโรค การหยุดชะงักทางการค้าและการเดินทางมีแนวโน้มที่จะมีผลกระทบอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่งผลกระทบต่อลูกจ้างและผู้รับบริการ

"ประชาชนผู้ซึ่งแทบจะเอาตัวรอดไม่ได้ทางเศรษฐกิจ อาจจะสิ้นสุดความอดทนได้ง่ายต่อมาตรการโควิด 19 รัฐบาลจำเป็นต้องพร้อมที่จะตอบสนองในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อรับผลที่จะตามมาโดยไม่ได้ตั้งใจจากการดำเนินมาตรการโควิด 19 ภาคธุรกิจจำเป็นต้องมีบทบาท รวมถึงการตอบสนองด้วยความยืดหยุ่นต่อผลกระทบที่จะเกิดกับพนักงาน" นางบาเชเลต์ กล่าว

อย่างไรก็ดี ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนฯ ยินดีเมื่อทราบว่า บางรัฐบาลรวมถึงองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ กำลังเริ่มใช้มาตรการเพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน โดยกล่าวสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศโดยให้รัฐกำหนดวิธีการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีที่เพื่อบรรเทาผลกระทบเชิงลบทางสังคม – เศรษฐกิจของโรคโควิด 19 ขณะที่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนจำเป็นต้องคำนึงถึงเป็นอย่างแรกและเป็นศูนย์กลางในความพยายามแก้ปัญหา

นอกจากนี้ นางบาเชเลต์ ยังกล่าวว่า การต่อสู้กับโรคระบาดอย่างมีประสิทธิภาพยังหมายถึงการทำให้มั่นใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงการรักษาได้และไม่ได้ถูกปฏิเสธการดูแลสุขภาพ เพราะพวกเขาไม่สามารถจ่ายได้หรือเพราะการถูกตีตรา และรัฐบาลจำเป็นต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรคทั้งหมดสามารถคนทุกกลุ่มได้โดยไม่มีข้อกีดกัน และปรับให้เหมาะกับผู้ที่มีความต้องการเฉพาะ เช่น เด็ก ผู้พิการทางสายตาและผู้พิการทางการได้ยิน และผู้ซึ่งมีข้อจำกัดหรือไม่สามารถอ่านออก

"การเปิดกว้างและโปร่งใสเป็นกุญแจสำคัญในการเสริมสร้างพลังและกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในมาตรการที่ออกแบบมาเพื่อคุ้มครองสุขภาพของตนเองและของประชาชนในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อความเชื่อมั่นต่อทางการได้ถูกบั่นทอน การเปิดกว้างและโปร่งใสดังกล่าวจะช่วยรับมือกับข่าวสารที่ผิดพลาดหรือข่าวสารที่ทำให้เข้าใจผิด ซึ่งเป็นอันตรายมากเพราะยิ่งเท่ากับเติมเชื้อไฟแห่งความกลัวและอคติ ดิฉันขอเรียกร้องให้ทางการในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด 19 ดำเนินการตามขั้นตอนที่จำเป็นทั้งหมดเพื่อจัดการกับเหตุการณ์หวาดกลัวชาวต่างชาติหรือการตีตราชาวต่างชาติ" นางบาเชเลต์ กล่าว

“Let’s Fight Racism”

ร่วมจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและสีผิว

ปี 1966 องค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดให้วันที่ 21 มีนาคม เป็นวันจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติสากล (International Day for the Elimination of Racial Discrimination) เพื่อสร้างความตระหนักถึงปัญหาการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ โดยวันดังกล่าวมีที่มาจากเหตุการณ์ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ในเมืองชาร์ปวิลล์ ทางตอนเหนือของประเทศแอฟริกาใต้ ใช้ปืนกระต่ายยิงผู้ชุมนุมที่ออกมาประท้วงรัฐบาลแอฟริกาใต้ ที่ผ่านร่างกฎหมายการแบ่งแยกสีผิว ในปี 1960 จนทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวน 69 ราย และมีผู้บาดเจ็บจำนวนมาก

ปัจจุบันปัญหาการเหยียดเชื้อชาติและสีผิว รวมทั้งการเลือกปฏิบัติเกิดขึ้นกับกลุ่มคนทุกกลุ่ม ทุกวงการทั่วโลก เช่น ในสังคมสหรัฐอเมริกา ก็มีประเด็นการเลือกปฏิบัติระหว่างตำรวจกับคนผิวสี จนนำไปสู่การประท้วงเพื่อแสดงความไม่พอใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มักใช้ความรุนแรงที่เกินกว่าเหตุหากสงสัยว่าคนผิวสีกระทำความผิด หรือในวงการกีฬา นักฟุตบอลผิวสีมักถูกนักเตะหรือแฟนบอลคู่แข่งด่าทอ เหยียดหยามระหว่างการแข่งขัน จนเกิดแคมเปญรณรงค์เพื่อต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติและสีผิวหลายครั้งในสื่อสังคมออนไลน์ เช่น แคมเปญ “No Room For Racism” ของพรีเมียร์ลีก (ลีกการแข่งขันฟุตบอลสูงสุดของประเทศอังกฤษ) เพื่อเน้นย้ำว่าทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแข่งขันฟุตบอล ควรรู้สึกปลอดภัยและมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่ากันทุกคน

อย่างไรก็ดี การเหยียดเชื้อชาติหรือการเลือกปฏิบัติไม่ได้เกิดเฉพาะกับคนผิวสีเท่านั้น กรณีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 ก็ทำให้คนจีนและคนเอเชียที่อาศัยในยุโรปและสหรัฐอเมริกาถูกเหยียดหยามคุกคาม และถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าใช้บริการตามร้านอาหารหรือสถานที่ต่าง ๆ หรือแม้แต่ถูกทำร้ายร่างกาย เช่น กรณีโจนาธาน มอค นักเรียนสิงคโปร์ที่อาศัยอยู่ในอังกฤษ ถูกกรูมทำร้ายร่างกายและถูกตะโกนใส่ว่า “I don't want your

coronavirus in my country” (ฉันไม่ต้องการไวรัสในประเทศนี้) หรือในประเทศฝรั่งเศส มีชาวเอเชียจำนวนมากถูกคุกคามในขนส่งสาธารณะและในพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์ จนเกิดการรณรงค์ต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติและสีผิวในครั้งนี้อย่างแฮชแท็ก #JeNeSuisPasUnVirus (เราไม่ใช่ไวรัส)

ที่ผ่านมาการเหยียดเชื้อชาติ สีผิว และการเลือกปฏิบัติ เพราะความแตกต่างทางเชื้อชาติ เป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่น่าไปสู่ความรุนแรงและสงครามระดับโลก คือ สงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี 1948 ประชาคมโลกจึงเห็นพ้องต้องกันในการจัดทำและรับรอง “ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน” (Universal Declaration of Human Rights-UDHR) เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนทั่วโลก โดยข้อที่ 2 ของปฏิญญาฯ ระบุว่า มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสระภาพ โดยปราศจากการแบ่งแยกไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันทางเชื้อชาติ สีผิว เพศ ศาสนา ภาษา ฯลฯ อันเป็นหลักการพื้นฐานของ “อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ” (Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination : CERD) ที่เกิดขึ้นในเวลาต่อมา ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่ารัฐภาคีจะต้องดำเนินการเพื่อส่งเสริม ปกป้อง คุ้มครองให้ประชาชนทุกคนได้รับการเคารพและปฏิบัติโดยไม่ถูกแบ่งแยกหรือจำแนกเพราะความแตกต่างทางเชื้อชาติ เพศ ภาษาหรือศาสนา ด้วยการกำหนดมาตรการ กฎหมายหรือนโยบายต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ องค์การสหประชาชาติได้มีการรณรงค์เพื่อหยุดยั้งปัญหานี้มาอย่างต่อเนื่อง ภายใต้สโลแกน “Let’s Fight Racism” เพื่อเชิญชวนทุกคนร่วมเป็นพลังสำคัญในการปฏิเสธและต่อสู้ รวมทั้งขจัดปัญหาการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและสีผิวที่เกิดขึ้นทั่วโลก อีกทั้งกระตุ้นเตือนให้ทุกคนในสังคมได้ตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่าง ด้วยคุณค่าของความเป็นมนุษย์ การเคารพในศักดิ์ศรี

“เพราะแม้เราแตกต่างทางเชื้อชาติและสีผิว หรือภาษา ศาสนา แต่เราทุกคนมีความเป็นมนุษย์เหมือนกัน”

กสม. อารีวรรณ รับเรื่องร้องเรียนจากเครือข่าย
ความหลากหลายทางเพศ ขอให้ตรวจสอบกรณี
ผู้หญิงข้ามเพศถูกห้ามเข้าสถานบันเทิง

วันที่ 2 มีนาคม 2563 นางสาวอารีวรรณ จตุทอง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รับเรื่องร้องเรียนจากเครือข่ายความหลากหลายทางเพศ นำโดยนายศิริศักดิ์ ไชยเทศ นักกิจกรรมอิสระเรื่องสิทธิมนุษยชนเพื่อคนที่มีความหลากหลายทางเพศและพนักงานบริการ กรณีขอให้ตรวจสอบและประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาสถานบันเทิงแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่และสถานบันเทิงหลายแห่งทั่วประเทศห้ามผู้หญิงข้ามเพศเข้าในสถานบันเทิงด้วยเหตุแห่งเพศ “กะเทยห้ามเข้า” ณ ห้องรับรอง 604 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กสม. ร่วมบริจาคปฏิทินตั้งโต๊ะปีเก่าให้แก่โรงเรียน
สอนคนตาบอดกรุงเทพ

วันที่ 5 มีนาคม 2563 นางฉัตรสุดา จันทร์ดี กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยนางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมมอบปฏิทินตั้งโต๊ะของปีเก่าให้แก่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ จากความร่วมมือร่วมใจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้บริหาร และบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำหรับทำบัตรคำ และสื่อการสอนอักษรเบรลล์ โดยมี นายขรรค์ ประจวบเหมาะ ประธานมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นผู้รับมอบ ณ โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

กสม. ประชุมร่วม อนุ กมร.สิทธิมนุษยชนฯหารือการขับเคลื่อนธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน เสนอขยายไปยังประเภทธุรกิจต่าง ๆ
และมีตราสัญลักษณ์สำหรับภาคเอกชนที่ทำธุรกิจเคารพสิทธิมนุษยชน

วันที่ 5 มีนาคม 2563 นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางฉัตรสุดา จันทร์ดี กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ นายสมณ့် พรหมรส นางสาวอารีวรรณ จตุทอง นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ และ นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประชุมร่วมกับคณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา นำโดยนายสมชาย แสวงการ ประธานคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค และนายสุวัฒน์ ต้นยววรรณ ประธานคณะอนุกรรมการฯ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในการประชุมดังกล่าว คณะอนุกรรมการฯ ได้กล่าวชื่นชมที่ กสม. ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UN Guiding Principles on Business and Human Rights - UNGPs) การผลักดันให้เกิดการลงนามในปฏิญญาความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนหลักการ UNGPs ในประเทศไทยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน การจัดทำข้อเสนอแนะไปยังรัฐบาลเพื่อประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights - NAP) และการดำเนินโครงการนำร่องเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรม ทั้งนี้ ได้มีข้อเสนอแนะให้ กสม. ขยายการดำเนินการเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนไปยังกลุ่มธุรกิจอื่น ๆ ของประเทศโดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่กำกับดูแลองค์กรธุรกิจ และเสนอให้มีการจัดทำตราสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายรับรองการดำเนินการขององค์กรธุรกิจตามหลักการ UNGPs เพื่อเป็นแรงจูงใจในการดำเนินกิจการสู่ทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภาพเครื่องหมายราชการของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ตามที่ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 65 ง วันที่ 19 มีนาคม 2563 ได้เผยแพร่ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดภาพเครื่องหมายราชการตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช 2482 (ฉบับที่ 304) ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2563 ซึ่งได้กำหนดภาพเครื่องหมายราชการของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้เป็น เครื่องหมายราชการ โดยให้ยกเลิกภาพเครื่องหมายราชการเดิม สำหรับเครื่องหมายราชการใหม่ มีรายละเอียด ดังนี้

อุณาโลม หมายถึง ความยิ่งใหญ่

รัศมี หมายถึง การแผ่ไพศาลหรือการให้ความช่วยเหลือประชาชนไปทั่วทุกทิศ

รูปมือ หมายถึง การร่วมมือกับทุกภาคส่วนของสังคมทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศในการโอบอุ้ม ค้ำครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ ด้วยหลักแห่งความเสมอภาค และภราดรภาพ

รูปทรงดอกบัว หมายถึง ความมีคุณธรรม ความเอื้ออาทรระหว่างเพื่อนมนุษย์อันเป็นจริยวัตรอันดีงามของคนไทย

รูปคนล้อมเป็นวงกลม หมายถึง การสร้างพลังความร่วมมือกับทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนให้เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการพัฒนาประเทศ

สีน้ำเงิน หมายถึง สีของความเชื่อมั่นของประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคม ความมุ่งมั่นอดทนในการทำงานเพื่อประชาชน และความสามัคคีและการประสานพลังอย่างหนักแน่นจากทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย

กรุณาส่ง

รัฐสิทธิ รักสิทธิ ใจละเมียด สิทธิ

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ 9/2552
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7 ฝั่งทิศใต้ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

อ่านมุมมองสิทธิฉบับออนไลน์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย **สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและขอรับมุมมองสิทธิ ฟรี! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 6 และ 7 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 0 2141 3932, 0 2141 3920 โทรสาร 0 2143 9575

ขอความกรุณาตอบแบบประเมินออนไลน์

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2563

กสม. ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลองค์กรดีเด่นด้านสิทธิมนุษยชน ปี 2562 แต่ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภาฯ

จากผลงานการคุ้มครองสิทธิเด็กของสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง

เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2563 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล 10 ธันวาคม ประจำปี 2562 หัวข้อ “สังคมไทยยุคใหม่ใส่ใจสิทธิมนุษยชน” โดยนายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ นายสมณ พรหมรส นางสาวอารีวรรณ จตุทอง นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ และนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงาน กสม. ได้ร่วมเฝ้ารับเสด็จสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ในโอกาสเสด็จรับการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562 ณ โรงแรมเซ็นทารา บาย เซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

(อ่านต่อหน้า 2)

สารบัญ

กสม. ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลองค์กรดีเด่นด้านสิทธิมนุษยชน ปี 2562 แต่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภาฯ มุมสะท้อน

หน้า 1
หน้า 2

เปิดดวงเสวนานักสิทธิมนุษยชนดีเด่นปี 2562 “สังคมจะดี เมื่อเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” คำนิยมองค์กรสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หน้า 5
หน้า 6

ภาพกิจกรรม

หน้า 7

องค์การอนามัยโลกเผยผลวิจัย เด็กยุคใหม่ เสี่ยงมีอนาคตที่ยากลำบาก

หน้า 8

มุมมอง

7 กุมภาพันธ์ 2563 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล 10 ธันวาคม ประจำปี 2562 โดยในปี นี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้ทูลเกล้าฯ ถวาย “รางวัลองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562 ด้านสิทธิเด็ก” แต่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ในฐานะที่ทรงดำรงตำแหน่งอัยการจังหวัดคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง ซึ่งสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดระยอง เป็นองค์กรที่มีผลงานสำคัญในการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงในพื้นที่มาต่อเนื่อง ในโอกาสเดียวกันนี้ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภาฯ ยังทรงเป็นองค์ประธานพระราชทานรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562 ให้แก่บุคคลและองค์กรที่สมควรได้รับรางวัลอีก 6 ราย

มุมมองสิทธิฉบับนี้ จึงขอเสนอเรื่องราว ประสบการณ์ และแนวคิดในการอุทิศตนทำงานเพื่อสิทธิมนุษยชนของผู้ได้รับรางวัลบางส่วนจากเวทีเสวนาหัวข้อ “สังคมจะดีเมื่อเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” เพื่อเป็นแบบอย่างและแรงบันดาลใจให้แก่ผู้อ่านในการร่วมกันสร้างสังคมแห่งการเคารพสิทธิมนุษยชนต่อไป ปิดท้ายด้วยข่าวสารผลการวิจัยระดับสากลขององค์การอนามัยโลก ร่วมกับยูนิเซฟ และวารสารการแพทย์แลนเซตในหัวข้อ “อนาคตของเยาวชนโลก” โดยจัดอันดับความเป็นไปได้ที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจะเป็นสถานที่เพื่อการเติบโตขึ้นอย่างมีอนาคตที่สดใสของเยาวชน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2563

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวิส ตังสมิตร

กรรมการ :

นางอติรสดา จันทรศิษฐ์

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์

นายสมณิ พรหมรส

นางสาวอารีวรรณ จตุทอง

นางกสิมย์ ศรีประเสริฐ

นายสุวิวัฒน์ เทพอารักษ์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายบุญเทื้อ สมนึก

รองเลขาธิการ :

นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล

“มุมมองสิทธิ” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ ของสวนสิทธิในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว **“มุมมองสิทธิ”** เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

นายวิส ตังสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวถวายรายงานใจความว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีหน้าที่และอำนาจสำคัญประการหนึ่งคือการส่งเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการส่งเสริม สนับสนุน ภาคส่วนต่าง ๆ ในการศึกษาวิจัย และเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ กสม. ยังเห็นถึงบทบาทอันสำคัญยิ่งของบุคคลและองค์กรที่ทำงานเพื่อพิทักษ์และพัฒนาสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะผู้อุทิศตนเพื่อต่อสู้ ปกป้อง คุ้มครองสิทธิของตนเอง ของผู้อื่นและของ

ชุมชน จึงได้จัดทำโครงการคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขึ้น เพื่อมอบรางวัลยกย่อง เชิดชู และประกาศเกียรติคุณของบุคคลและองค์กรเหล่านี้ในงานวันสิทธิมนุษยชนเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคคลและองค์กรผู้อุทิศตนปฏิบัติงานเพื่อสิทธิมนุษยชนด้วยความมุ่งมั่น แม้ต้องเผชิญกับปัญหา อุปสรรคและความยากลำบาก ตลอดจนเป็นการเผยแพร่ประวัติและผลงานของบุคคลและองค์กรเหล่านี้ให้เป็นที่ประจักษ์และเป็นแรงบันดาลใจแก่ผู้อื่นในสังคม อันเป็นการรณรงค์ให้เกิดสังคมเห็นความสำคัญต่อการเคารพสิทธิมนุษยชนต่อไป

ภาพผู้ได้รับรางวัล (จากซ้ายไปขวา)
 - นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์
 - ผู้แทนคณะกรรมการคาทอลิก
 เพื่อการพัฒนาสังคม
 แผนกยุติธรรมและสันติ
 - พระราชวิสุทธิประชนาถ
 - นางสาววาสนา เก้านพรัตน์
 - ผู้แทนมูลนิธิเพื่อสิทธิและ
 ความเป็นธรรมทางเพศ
 - นายวินัส สีสุข

ในการนี้ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562 ด้านสิทธิเด็ก แต่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ในฐานะที่ทรงดำรงตำแหน่งอัยการจังหวัดคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง ซึ่งสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดระยอง เป็นองค์กรที่มีผลงานสำคัญในการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงในพื้นที่จังหวัดระยอง ทั้งด้านการอำนวยความสะดวกทางอาญาและการจัดกิจกรรมส่งเสริมสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชนในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง

จากนั้น สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ทรงเป็นองค์ประธานพระราชทานรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562 ให้แก่ บุคคลและองค์กรที่สมควรได้รับรางวัลอีกจำนวน 6 ราย แบ่งตามประเภทรางวัล 6 ด้าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ด้านที่ 1 สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ได้แก่ พระราชวิสุทธิประชนาถ (อลงกต ดิกขุปถโญ) หรือ เจ้าคุณอลงกต เจ้าอาวาสวัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี ผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมในการอุปการะช่วยเหลือผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี และผู้ป่วยโรคเอดส์ มายาวนานกว่า 20 ปี

ด้านที่ 2 สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ได้แก่ คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนาสังคม แผนกยุติธรรมและสันติ องค์กรศาสนาภายใต้สภาพระสังฆราช

คาทอลิกแห่งประเทศไทย ซึ่งมีบทบาทการเคลื่อนไหวทางสังคมในประเด็นความยุติธรรมและสันติ

ด้านที่ 3 สิทธิเด็ก ได้แก่ นางสาววาสนา เก้านพรัตน์ ผู้อำนวยการมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และประธานเครือข่ายสิทธิเด็กประเทศไทย ให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงและถูกแสวงหาผลประโยชน์จากการค้ามนุษย์ การถูกบังคับค้าประเวณีและใช้แรงงาน

ด้านที่ 4 การจัดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างทางเพศ ได้แก่ มูลนิธิเพื่อสิทธิและความเป็นธรรมทางเพศ องค์กรที่มีบทบาทในการรณรงค์เพื่อให้สังคมเคารพความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย

ด้านที่ 5 การจัดการเลือกปฏิบัติทางชาติพันธุ์ และสถานะบุคคล ได้แก่ นายวินัส สีสุข รองอธิบดีกรมการปกครอง เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ผู้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในการช่วยเหลือและขจัดปัญหาคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ

และด้านที่ 6 สิทธิคนพิการหรือสิทธิผู้สูงอายุ ได้แก่ นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ ผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของไทย และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้เข้าถึงสิทธิที่จำเป็น

อ่านประวัติบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นฯ ปี 2562 ได้ที่

เปิดวงเสวนานักสิทธิมนุษยชนดีเด่นปี 2562 “สังคมจะดี เมื่อเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์”

วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2563 ในงานวันสิทธิมนุษยชนสากล 10 ธันวาคม ประจำปี 2562 มีการเสวนาในหัวข้อ “สังคมจะดี เมื่อเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” โดยบุคคลผู้ได้รับรางวัลจากผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562 ได้แก่ พระราชวิสุทธิประชนานถ หรือ เจ้าคุณอลองกต เจ้าอาวาสวัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี วาสนา เก้านพรัตน์ ผู้อำนวยการมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และประธานเครือข่ายสิทธิเด็กประเทศไทย วินัส สีสุธ รองอธิบดีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และนายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ ที่ปรึกษาอาวุโส สถาบันพัฒนาการคุ้มครองการวิจัยในมนุษย์ ได้ร่วมกันถ่ายทอดเรื่องราวและแง่คิดจากการทำงานอุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชนที่น่าสนใจ สรุปได้ดังนี้

พระราชวิสุทธิประชนานถ หรือ เจ้าคุณอลองกต เจ้าอาวาสวัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี กล่าวว่าแรกเริ่มที่ประเทศไทยมีปัญหาเรื่องโรคเอดส์ วัดพระบาทน้ำพุเป็นวัดแรกที่ดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ระยะสุดท้าย ผู้ป่วยที่ถูกทอดทิ้งหรือถูกขับไล่ออกจากครอบครัวของตนในช่วงแรกวัดต้องเผชิญปัญหาถูกรังเกียจจากสังคมและชุมชนรอบข้าง ไม่มีชาวบ้านมาวัด เมื่อไปบิณฑบาตก็ไม่มีข้าว ไม่มีน้ำติดมา หรือเมื่อหลวงพ่อบุญพาผู้ป่วยเข้าไปในหมู่บ้าน ร้านอาหารก็ไม่ขายอาหารให้ เป็นต้น หลวงพ่อบุญจึงพยายามใช้หลักเมตตาและมนุษยธรรมในการแก้ปัญหา กลยุทธ์แรกที่ใช้คือความอดทนและทำให้ชาวบ้านเปลี่ยนความคิด ด้วยองค์ความรู้ทางวิชาการ ประกอบกับบทบาทของหลวงพ่อบุญที่ดูแลผู้ป่วยด้วยตนเอง ซึ่งผู้ป่วยบางคนเป็นลูกหลานของคนในหมู่บ้าน เมื่อเจ็บป่วยวัดก็รับดูแล เมื่อตายไม่มีวัดไหนรับเผา วัดพระบาทน้ำพุก็จัดการให้ ทำให้ชาวบ้านได้เรียนรู้และมีมุมมองที่เปลี่ยนไป เริ่มเข้ามาช่วยงานที่วัด เอาสิ่งของที่จำเป็นมาบริจาค หรือมาเป็นอาสาสมัคร แต่ปัญหาที่ต้องจัดการในเวลาต่อมาคือ

ผู้ป่วยที่วัดทุกคนได้รับสิทธิเข้ายาด้านไวรัส เกือบทุกคนจึงมีชีวิตรอด ขณะที่ผู้ป่วยบางคนก็พาครอบครัวมาอาศัยวัดอยู่ด้วย จึงกลายเป็นเรื่องที่ต้องศึกษาว่าจะดูแลทุกชีวิตที่มากขึ้นอย่างไรให้อยู่กันอย่างมีความสุขและมีทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเพียงพอ อย่างไรก็ตาม หลวงพ่อบุญมองว่าทรัพยากรที่มีค่าที่สุดของวัดก็คือทรัพยากรคน ซึ่งต่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน จึงวางหลักให้คนที่แข็งแรงทุกคนได้ทำงานที่สมศักดิ์ศรีภาพของตน เช่น ปลูกผัก ทำร้านอาหาร ทำครัว ทำความสะอาด เพื่อไม่ให้เขารู้สึกเป็นภาระของสังคม ขณะเดียวกันก็ให้เขาได้มีส่วนช่วยเหลือผู้อื่นด้วย วัดพระบาทน้ำพุในวันนี้จึงสร้างอาชีพ สร้างงานมากมาย

วาสนา เก้านพรัตน์ ผู้อำนวยการมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และประธานเครือข่ายสิทธิเด็กประเทศไทย กล่าวว่า ตนเริ่มทำงานที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กเมื่อประมาณ 29 ปีที่แล้ว และพบว่าเด็กไม่ได้ถูกละเมิดโดยคนภายนอกเท่านั้น แต่ความจริงแล้วคนที่มีโอกาสและเงื่อนไขที่จะทำร้ายเด็กได้มากกว่าคือคนในครอบครัวและในชุมชน เราจึงได้ยินเรื่องราวที่พ่อแม่ ๆ ข่มขืนกระทำชำเราลูก ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้จริง สำหรับการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกละเมิดหรือถูกกระทำรุนแรงในช่วงแรก ประเทศไทยยังต้องใช้องค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญในต่างประเทศ ต่อมามูลนิธิฯ จึงเริ่มพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานในการคุ้มครองเด็กในประเทศไทยเสียเอง เช่น แพทย์ จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ และบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งต่อมาเราพบว่าการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพเท่านั้นยังไม่เพียงพอ เพราะปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กเกิดที่ชุมชน มูลนิธิฯ จึงได้ร่วมกับกรมกิจการเด็กและเยาวชน และยูนิเซฟ ส่งเสริมความรู้ให้แก่คนในพื้นที่ตั้งแต่ระดับตำบล ผลที่ได้คือชาวบ้านสามารถมองเห็นปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก และรู้ว่าจะจัดการปัญหาเบื้องต้นอย่างไร อย่างไรก็ดี แม้ว่าปัจจุบันประเทศไทยจะมีการพัฒนาการ

ทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิเด็กก้าวหน้าขึ้นมา แต่ในทางปฏิบัติพบว่าคนที่อยู่แวดลอมเด็ก เช่น พ่อแม่ ครอบครัว ก็ไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมายได้ด้วยเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ ยิ่งไปกว่านั้น ประชาชนส่วนมากหรือแม้แต่ผู้ปฏิบัติงานก็ไม่ทราบว่ามีมาตรฐานขั้นต่ำคืออะไร ประกอบกับปัจจุบันปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจากการที่เด็กสามารถติดต่อกับบุคคลภายนอกในสื่อสังคมออนไลน์ได้ ดังนั้น การทำงานในเรื่องเด็ก จึงไม่ใช่แค่ตามแก้ไขปัญหารายกรณี แต่ยังต้องมีการทำงานเชิงป้องกันด้วยการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และภูมิคุ้มกันให้แก่ตัวเด็กเองและครอบครัว ซึ่งทั้งหมดนี้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม

วินัส สีสุข รองอธิบดีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เล่าถึงการทำงานในการคุ้มครองสิทธิสถานะบุคคลว่า สังคมไทยในอดีตเมื่อพูดถึงการรับรองสิทธิสถานะบุคคลกับเรื่องสิทธิมนุษยชน ภาพของมหาดไทยกับสิทธิมนุษยชนจะมีความขัดแย้งกันเพราะมหาดไทยเน้นเรื่องความมั่นคงของชาติเป็นหลัก แต่ ณ เวลานี้ หลักคิดเช่นนั้นเปลี่ยนไปมาก สังเกตได้จากพัฒนาการของกฎหมายเกี่ยวกับสถานะบุคคลที่มีการแก้ไขใหม่ โดยระบุค่าที่ชี้ให้เห็นถึงความสมดุลระหว่างความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงของมนุษย์ และสิทธิมนุษยชนไว้ด้วยกัน โดยขณะนั้นที่เกิดในราชอาณาจักรไทยมีโอกาสที่จะเข้าสู่ระบบทะเบียนราษฎร และมีโอกาสที่จะได้สัญชาติเกือบทุกคน ในอดีตเราเคยมองว่าลูกของแรงงานต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย โอกาสที่จะได้สัญชาติไทยมีน้อยมาก รัฐหรือหน่วยงานของรัฐก็มักจะมีธงไว้เลยว่าไม่ควรให้สัญชาติ เนื่องจากมองว่าคนกลุ่มนี้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก หากพวกเขาเริ่มมีลูกแล้ว ประเทศไทยให้สัญชาติโดยอัตโนมัติ จะเกิดปัญหา นี่คือมุมมองของทางด้านความมั่นคง แต่ตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมา คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2559 ให้ลูกแรงงานต่างด้าวมีโอกาสที่จะได้สัญชาติไทย คือเมื่อเรียนจบระดับปริญญาตรีสามารถขอสัญชาติไทยได้ตามคุณสมบัติ แม้จะมีพ่อและแม่เป็นแรงงานต่างด้าวก็ตาม สำหรับหลักการทำงานของคนที่รับผิดชอบเรื่องงานสถานะหรืองานสัญชาติในกรมการปกครองนั้น ตนจะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่เสมอว่าให้แก้ปัญหาด้วยการมองคนเป็นคน เมื่อเห็นคนที่เดือดร้อนพ้นจากทุกข์เราก็จะมีสุข

รับชมบันทึกการถ่ายทอดสด การเสวนาหัวข้อ “สังคมจะดี เมื่อเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ได้ที่

ไปด้วย และการตีความระเบียบกฎหมายในทางปฏิบัติ ก็ควรตีความในทางที่เป็นคุณแก่ผู้เดือดร้อน อย่างไรก็ดี เนื่องจากรวมการปกครองมีหน่วยปฏิบัติมากกว่า 2,500 หน่วยทั้งในระดับอำเภอและท้องถิ่น จึงต้องให้เจ้าหน้าที่ทุกหน่วยทุกคน มีความเข้าใจตรงกันในการใช้ระเบียบกฎหมาย นอกจากจะมี

การสั่งการด้วยหนังสือ ยังมีการซักซ้อมความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ควบคู่ไปด้วย ส่วนในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้กฎ ระเบียบ หรือกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิสถานะ ตนมองว่าที่ผ่านมาผู้บังคับบัญชาระดับสูงมีความรู้ความเข้าใจในหลักสิทธิมนุษยชนมากขึ้น ซึ่งทำให้การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนในเชิงโครงสร้างได้รับการตอบสนอง

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ ที่ปรึกษาอาวุโส สถาบันพัฒนาการคุ้มครองการวิจัยในมนุษย์ ผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของไทย กล่าวว่า ตนเกิดในชนบท ได้เห็นความขาดแคลน ยากไร้ และเหลื่อมล้ำมาตั้งแต่เด็ก เมื่อเรียนจบแพทย์และได้ไปเป็นแพทย์ฝึกหัดที่โรงพยาบาลโคราช ก็ยิ่งเห็นปัญหาความเหลื่อมล้ำในการได้รับการรักษาพยาบาลของคนต่างจังหวัด เนื่องจากในสมัยนั้นแม้แต่ละจังหวัดจะมีโรงพยาบาลประจำจังหวัด แต่โรงพยาบาลก็มีบุคลากรทางการแพทย์รวมทั้งจำนวนเตียงน้อยมาก ขณะที่โรงพยาบาลระดับอำเภอจะมีแพทย์ประจำอยู่เพียงคนเดียว ซึ่งต้องดูแลประชาชนหลายหมื่นคนทั้งอำเภอ ดังนั้น ไม่ว่าหมอและพยาบาลจะทำงานหนักเพียงใดก็ไม่เพียงพอรองรับความเดือดร้อนของประชาชน หลังจากนั้นเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาลดเชิงโครงสร้าง ตนจึงได้ก่อตั้งชมรมแพทย์ชนบทขึ้น โดยภารกิจแรกที่สำคัญคือการเรียกร้องและผลักดันให้ประเทศไทยมีโรงพยาบาลครบทุกอำเภอมีใช้เพียงอำเภอเมืองเท่านั้น และผลักดันให้มีการเพิ่มงบประมาณค่าयरักษาโรครฟรีจากที่ประชาชนเคยได้รับเฉลี่ยคนละสามสิบลบาทต่อปีเป็น คนละ 5 บาทต่อปี ซึ่งสำเร็จในสมัยรัฐบาลหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ขณะที่การสร้างโรงพยาบาลได้ครบทุกอำเภอทั่วประเทศสำเร็จได้ในสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีโรงพยาบาลทุกแห่งในประเทศไทยแล้ว แต่ปัญหาที่ตามมาคือประชาชนส่วนมากไม่มีเงินไปรักษา โดยสมัยนั้นผู้ยากไร้ที่เจ็บป่วย

จะได้รับการสงเคราะห์ในการรักษาพยาบาลตามดุลยพินิจของโรงพยาบาลนั้น ๆ คนที่มาขอรับการสงเคราะห์เช่นนี้ในอดีตจึงเหมือนคนที่ต้องคลานเข้าเข้ามาขอความเห็นใจ ซึ่งเป็นระบบที่ทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนปี 2540 ตนจึงได้ร่วมกับนายแพทย์สงวน นิตยารัมภ์พงศ์และท่านอื่น ๆ ผลักดันให้เกิดระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเพื่อให้คนทุกคนสามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้ กระทั่งเกิดหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า หรือ ระบบ 30 บาท รักษาทุกโรค ขึ้นในปี 2545 และพัฒนาเป็นระบบบัตรทองในเวลาต่อมา อันทำให้การรักษาพยาบาลกลายเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

ค่านิยมองค์กร
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

R I G H T S

RESPECT

เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ยอมรับ
ไม่เลือกปฏิบัติ

IMPARTIALITY

ยึดหลักสิทธิมนุษยชน ยุติธรรม ปราศจากอคติ

GREAT PROFESSIONAL

รอบรู้ เข้าใจ กล้าหาญ

HIGH PERFORMANCE

มีประสิทธิภาพ ทันสมัย
สร้างประโยชน์

TRUST

มีมาตรฐาน น่าเชื่อถือ โปร่งใส

SYNERGY

ประสานความร่วมมือ รับฟัง มีเป้าหมายร่วมกัน

“คนดี คนเก่ง คนคุณภาพ”

ร่วมสร้างสังคมไทยให้ **เคารพ** สิทธิมนุษยชน

กสม. ร่วม คณะนิติศาสตร์ ม.เชียงใหม่ จัดอบรมวิทยากร
กระบวนการด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่ครู-อาจารย์ภาคเหนือ

วันที่ 13 – 14 กุมภาพันธ์ 2563 นางสาวอารีวรรณ
จตุทอง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะประธาน
คณะกรรมการอำนวยการศูนย์ศึกษาและประสานงานด้าน
สิทธิมนุษยชน ภาคเหนือ เป็นประธานเปิด “การอบรมเชิง
ปฏิบัติการวิทยากรกระบวนการด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อการนำ
คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานไปประยุกต์ใช้” จัดโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ (กสม.) ร่วมกับ ศูนย์ศึกษาและประสานงานด้าน
สิทธิมนุษยชน ภาคเหนือ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือครู อาจารย์ จากโรงเรียน
ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่
17 จังหวัดภาคเหนือ จำนวน 77 คน โดยมี นางประกายรัตน์
ตันธีรวงศ์ และนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ กรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ เข้าร่วม ณ โรงแรมฮอลิเดย์ อินน์ อำเภอเมือง จังหวัด
เชียงใหม่

กสม. ร่วม คณะนิติศาสตร์ ม.ขอนแก่น จัดอบรมวิทยากร
กระบวนการด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่ครู-อาจารย์
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วันที่ 24 - 25 กุมภาพันธ์
2563 นางประกายรัตน์
ตันธีรวงศ์ กรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะ
ประธานคณะกรรมการ
อำนวยการศูนย์ศึกษา
และประสานงานด้านสิทธิ
มนุษยชน ภาคตะวันออกเฉียง

เหนือ เป็นประธานเปิด “การอบรมเชิงปฏิบัติการวิทยากร
กระบวนการด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อการนำคู่มือการจัดการ
เรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไป
ประยุกต์ใช้” จัดโดย กสม. ร่วมกับศูนย์ศึกษาและประสานงาน
ด้านสิทธิมนุษยชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือครู อาจารย์ จาก
โรงเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
จำนวน 84 คน ในพื้นที่ 20 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ณ โรงแรมเจริญธานี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

กสม. ร่วม มอ.ปัตตานี จัดอบรมวิทยากรกระบวนการด้าน
สิทธิมนุษยชนให้แก่ครู-อาจารย์ภาคใต้ตอนล่างและจ.ชายแดนใต้

วันที่ 20 – 21 กุมภาพันธ์
2563 นายสมณ့် พรหมรส
กรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ ในฐานะประธาน
คณะกรรมการอำนวยการ
ศูนย์ศึกษาและประสานงาน
ด้านสิทธิมนุษยชน จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ เป็นประธาน

เปิด “การอบรมเชิงปฏิบัติการวิทยากรกระบวนการด้าน
สิทธิมนุษยชน เพื่อการนำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชน
ศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปประยุกต์ใช้” จัดโดย
กสม. ร่วมกับศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (มอ.ปัตตานี) โดยมี
กลุ่มเป้าหมายคือครู อาจารย์ จากโรงเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย
จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 45 คน ในพื้นที่
จังหวัดภาคใต้ตอนล่างและจังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ ตรัง
สงขลา สตูล พัทลุง นราธิวาส ปัตตานี และยะลา ณ โรงแรม
บุรีศรีภู บูติก โฮเทล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

กสม. ร่วม มรท.เพชรบุรี จัดอบรมวิทยากรกระบวนการ
ด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่ครู-อาจารย์ภาคตะวันตก

วันที่ 27 - 28 กุมภาพันธ์ 2563 นางฉัตรสุดา จันทร์ติย
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะประธานคณะกรรมการ
อำนวยการศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน ภาค
ตะวันตก เป็นประธานเปิด “การอบรมเชิงปฏิบัติการวิทยากร
กระบวนการด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อการนำคู่มือการจัดการเรียนรู้
สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปประยุกต์ใช้”
จัดโดย กสม. ร่วมกับศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิ
มนุษยชน ภาคตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือครู
อาจารย์ จากโรงเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย จำนวน 45 คน ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคตะวันตก ได้แก่
สุพรรณบุรี นครปฐม เพชรบุรี กาญจนบุรี สมุทรสงคราม ราชบุรี
สมุทรสาคร และประจวบคีรีขันธ์ โดยมี นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วม ณ โรงแรมเบย์ วินโดว์
แอท ซี อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

องค์การอนามัยโลกเผยผลวิจัย

เด็กยุคใหม่เสี่ยงมีอนาคตที่ยากลำบาก

18 กุมภาพันธ์ 2563 องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ร่วมกับกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ หรือยูนิเซฟ (UNICEF) และวารสารการแพทย์แลนเซต (The Lancet) เผยแพร่ผลการวิจัยในหัวข้อ “อนาคตของเยาวชนโลก” โดยจัดอันดับความเป็นไปได้ที่ประเทศต่างๆ 180 ประเทศทั่วโลก จะเป็นสถานที่เพื่อการเติบโตขึ้นอย่างมีอนาคตที่สดใส การจัดอันดับพิจารณาจากปัจจัยเกี่ยวกับภาวะสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี คือ การศึกษา ภาวะโภชนาการ อัตราการเสียชีวิตของเด็ก และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม คือ อัตราปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ผลจากการวิจัยชี้ชัดว่า **ไม่มีประเทศใดในโลกที่มีทั้งสุขภาพที่เหมาะสม และมีสภาพแวดล้อมที่ดีพอให้เยาวชนเติบโตได้อย่างมีอนาคตที่สดใส**

ส่วนการจัดอันดับในประเทศ “ความรุ่งโรจน์ของเด็ก” ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับดีที่สุดสามประเทศแรก ได้แก่ นอร์เวย์ เกาหลีใต้ และเนเธอร์แลนด์ ขณะที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 64 เป็นรองเพื่อนบ้านในแถบเอเชีย คือ เวียดนาม มาเลเซีย และสิงคโปร์ ตามลำดับ

ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญระบุว่าเด็กกำลังเผชิญภัยคุกคามต่อชีวิตและความเป็นอยู่ จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และโฆษณาที่กระตุ้นการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสม คือ อาหารจานด่วน น้ำอัดลม และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ทุกประเทศต้องกำหนดนโยบายใหม่ ๆ เพื่อลงมือสร้างความเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง และควรมีการลงทุนในทุกภาคส่วนเพื่อปกป้องสุขภาพและสิทธิของเยาวชน อันจะเป็นการเสริมสร้างให้ประเทศมีสุขภาพและสภาพแวดล้อมที่ดีพอให้เยาวชนเติบโตได้อย่างมีอนาคตที่สดใส

กรุณาส่ง

รัฐสิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ 9/2552
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7 ฝั่งทิศใต้ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

อ่านมุมมองสิทธิฉบับออนไลน์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและบอกรับมุมมองสิทธิ ฟรี! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 6 และ 7 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 0 2141 3932, 0 2141 3920 โทรสาร 0 2143 9575

ขอความกรุณาตอบแบบประเมินออนไลน์

สิทธิมนุษยชนศึกษา กับ การพัฒนาที่ยั่งยืน

การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนเป็นหลักการสำคัญที่ถูกบรรจุไว้ในพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนทุกฉบับ โดยสหประชาชาติมุ่งหวังให้ประชาคมโลกร่วมกันส่งเสริมการศึกษาด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่ทุกภาคส่วน รวมทั้งกลุ่มเปราะบางที่เสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบในประเทศไทย ในระหว่างปี 2560 – 2562 จึงได้จัดตั้งคณะทำงานด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อพัฒนางานด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา โดยดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และจัดทำ ‘หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย’ ได้แก่ บุคลากรภาครัฐ ทั้งในภาคการศึกษาและกระบวนการยุติธรรม ภาคธุรกิจ นักบริหารระดับสูง นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป และจัดทำ ‘คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน’ เพื่อให้ครูผู้สอนในโรงเรียนทั่วประเทศใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่นักเรียนทั้ง 5 ช่วงชั้น ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา

ตอนต้นและตอนปลาย ไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายขึ้น โดยเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 กสม. ได้จัดการสัมมนาวิชาการเพื่อเผยแพร่และส่งมอบหลักสูตรฯ และคู่มือการจัดการเรียนรู้ฯ ดังกล่าว ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคการศึกษา ตลอดจนสื่อมวลชนและภาคประชาสังคม ณ โรงแรมเซ็นทารา บายเซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ

ในการนี้ นายวิชณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ได้กล่าวปาฐกถานำในหัวข้อ ‘สิทธิมนุษยชนศึกษา (Human Rights Education) กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในสังคมไทย’ สรุปลงได้ดังนี้

(อ่านต่อหน้า 2)

สารบัญ

สิทธิมนุษยชนศึกษากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	หน้า 1
มุมมองก่อน	หน้า 2

ชวนศึกษา คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย	หน้า 5
กสม. ส่งมอบ ‘คู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดชายแดนภาคใต้’ ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายความมั่นคง	หน้า 6

ภาพกิจกรรม	หน้า 7
องค์กรด้านเด็กเผยเด็กกว่าร้อยละ 91 เคยถูกบูลลี่ และส่วนใหญ่คิดตอบโต้เอาคืน	หน้า 8

มุมมอง

วันเสาร์ที่สองของเดือนมกราคมของทุกปี ถือเป็นวันเด็กแห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ตระหนักถึงบทบาทของเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติที่จะมีส่วนสร้างสังคมแห่งสันติสุขในภายหน้า โดยเห็นว่าเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มสำคัญยิ่งที่ควรจะได้รับส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชนเพื่อก้าวสู่สังคมแห่งสันติสุข ที่ผ่านมากสม. จึงได้ร่วมกับคณะครูอาจารย์ตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย - มัธยมศึกษาตอนปลาย จัดทำ **‘คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน’** เพื่อให้ครูผู้สอนในโรงเรียนทั่วประเทศใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่นักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย - มัธยมศึกษาตอนปลาย โดยได้ส่งมอบคู่มือการจัดการเรียนรู้ ดังกล่าว พร้อมทั้ง **‘หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย’** สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคมให้แก่ทุกภาคส่วน เพื่อให้เด็กและเยาวชน รวมทั้งคนทุกกลุ่มในสังคมได้รับการศึกษาเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 ในโอกาสนี้ มุมมองสิทธิ จึงขอหยิบยกปาฐกถาพิเศษหัวข้อ **‘สิทธิมนุษยชนศึกษา (Human Rights Education) กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในสังคมไทย’** โดยนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ในวันดังกล่าวเพื่อให้ทุกท่านได้เข้าใจถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนศึกษาาร่วมกัน

นอกจากนี้ ในเดือนเดียวกัน กสม. ยังมีการเผยแพร่และส่งมอบ **‘คู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดชายแดนภาคใต้’** ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายความมั่นคง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ผู้อ่านสามารถดาวน์โหลด คู่มือและหลักสูตรต่าง ๆ ที่กล่าวถึงได้ทั้งหมดในมุมมองสิทธิฉบับนี้

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 1 มกราคม 2563

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวิษ ติงสภิต

กรรมการ :

- นางฉัตรสุดา จันศรีดิษฐ์
- นางประกายรัตน์ ตันธริวงค์
- นายสมณ พรมรส
- นางสาวอารีวรรณ จตุทอง
- นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ
- นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายบุญเทื้อ สมนึก
(รักษาราชการแทน)

รองเลขาธิการ : นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์
นางสาวอัจฉรา ฉายากุล

“มุมมองสิทธิ” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว **“มุมมองสิทธิ”** เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

หลักการของสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

‘สิทธิมนุษยชนศึกษา’ หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน แต่ที่น่าสนใจคือ **‘สิทธิมนุษยชน’** คืออะไร คำอธิบายเรื่องนี้มีมาก แต่งเป็นตำราได้หลายเล่ม และมีการถกเถียงกันมาทั่วโลก แต่หากจะสรุปให้เป็นความหมายที่สั้นที่สุด และไม่มีการโต้แย้งก็อาจสรุปได้ว่า **‘สิทธิมนุษยชน’** ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า **‘Human Rights’** หมายถึงสิทธิของมนุษย์ ดังนั้นใครก็ตามที่เป็นมนุษย์ คน ๆ นั้น จะมีสิทธิบางอย่างถือกำเนิดขึ้น มีขึ้น เป็นขึ้น และเป็นอย่างนั้นตลอดไปจนกระทั่งคน ๆ นั้นวายปราณ โดยไม่ได้เกี่ยวกับกฎบัตร กฎหมายใดมารองรับ ไม่เกี่ยวกับกฎหมายจะคุ้มครอง ปกป้อง ขนาดใด เพียงใด เพราะบุคคลเหล่านั้นมีสิทธินั้น

ตลอดอยู่แล้ว โดยไม่ต้องคำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนา อาชีพ สถานะทางสังคม ไม่ว่าจะยากดีมีจน หรือความแตกต่างประการใด สิ่งนี้อาจจะเป็นที่ถกเถียงกันต่อไปคือ สิทธิเหล่านั้นมีอะไรบ้าง และมีขอบเขตเพียงใด แต่ถ้าจะยกตัวอย่างกันโดยไม่ขัดเขินแล้ว

สิทธิมนุษยชน ได้แก่ สิทธิในชีวิต สิทธิในร่างกาย สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในการนับถือศาสนา สิทธิในการแสดงความคิดเห็น เมื่อธรรมชาติได้สร้างมนุษย์ให้เรา มีปาก เราจึงมีสิทธิที่จะพูด มีสมองเรา จึงมีสิทธิที่จะคิดและเลือกนับถือศาสนา มีสองมือสองเท้า จึงมีสิทธิในร่างกาย เมื่อทำมาหากินเรา จึงมีสิทธิในทรัพย์สิน และสิทธิเหล่านี้รัฐจะต้องคุ้มครอง ส่งเสริม ปกป้อง รักษา ขณะเดียวกันเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องออกกฎหมายลูกมาเพื่อรองรับสิทธิมนุษยชน หรือภาษากฎหมายเรียกว่า ‘เพื่อให้สมดังสิทธิ’ ภาษาชาวบ้านเรียกว่า ‘เพื่อให้สิทธิเหล่านั้นเป็นจริง ไม่ใช่เพียงสิทธิในตัวหนังสือ’ หลักพื้นฐานสิทธิมนุษยชนมีเท่านี้

ความแตกต่างระหว่าง สิทธิมนุษยชน กับ สิทธิตามกฎหมาย

คำว่าสิทธิมนุษยชนใช้กันอย่างแพร่หลายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง แต่ไม่ได้หมายความว่าก่อนหน้านี้สิทธิมนุษยชนจะไม่มีและไม่เป็นที่รู้จัก มนุษย์รู้จักสิทธิมนุษยชนมานานนับพันปีแล้ว เพียงแต่ในอดีตเราไม่เรียกว่า สิทธิมนุษยชน เราเรียกว่า ‘สิทธิตามธรรมชาติ’ บ้าง สิทธิที่พระเจ้าเป็นเจ้าของมาให้บ้าง ซึ่งเป็นสิทธิที่ไม่ได้ผูกมัดอยู่กับกฎหมาย เพราะกฎหมายอาจจะใจแคบหรือใจกว้าง วันหนึ่งนึกจะให้สิทธิ ก็เขียนเรื่องสิทธินี้ไว้อย่างหุหุหุ วันหนึ่งแก้กฎหมายก็อาจจะจำกัด ตัดทอนหรือยกเลิกสิทธินี้ไป แต่สิทธิมนุษยชนนั้นจะถูกกระทำอย่างนั้นไม่ได้ จะมีหรือไม่มีบัญญัติไว้ในกฎหมาย สิทธินี้ก็ยังคงสถิตสถาพรอยู่กับความเป็นมนุษย์ ไม่ได้อยู่คู่กับกฎหมาย ในขณะที่สิทธิหลายอย่างเกิดขึ้นเพราะกฎหมาย สิทธิเหล่านั้นจึงไม่ได้เรียกว่า ‘Human Rights’ แต่เรียกว่า ‘Legal Rights’ (สิทธิตามกฎหมาย) เราอาจจะยอมรับทำใจกับสิ่งที่กฎหมายบัญญัติหรือจำกัด แต่สิ่งสำคัญคือเราต้องหวงแหนสิทธิมนุษยชน อันเป็นสิทธิพื้นฐานของเราซึ่งไม่ได้ติดกับกฎหมาย

สมัยผมเรียนกฎหมายใหม่ ๆ มีการยกตัวอย่างกันในห้องเรียนว่า หากมีใครผลิตเครื่องยนต์กลไก หรือผลิตยา ผลิตสูตรอาหาร สำเร็จเป็นผลงานของตน แล้วมีคนลอกเลียนแบบความคิด นั้นนำไปผลิตขายหารายได้เป็นของตัวเอง ถือว่าผิดกฎหมายหรือไม่ เราที่เป็นนักเรียนคิดว่าผิดเนื่องจากละเมิดสิทธิทางความคิดของเรา แต่กฎหมายไทยในขณะนั้นไม่บัญญัติว่าเป็นความผิด

ประเทศไทยวันนั้นยังไม่รู้จักคำว่าสิทธิบัตร ขณะที่หลายประเทศให้ความคุ้มครองแล้ว ผมจำได้ว่าวันนั้นอาจารย์บอกกว่า “ถ้าเธอจะฟ้องก็ต้องไปฟ้องที่อังกฤษ สวิตเซอร์แลนด์ หรือประเทศในยุโรป ซึ่งให้ความคุ้มครองสิ่งเหล่านี้แล้ว” แต่วันนี้ต่างกันเพราะกฎหมายยอมรับ จึงถือว่าเป็นสิทธิ ‘Legal Rights’ สิทธิเหล่านี้จึงไม่ใช่สิทธิมนุษยชน เพราะเกิดขึ้นภายหลังจากการเกิดของมนุษย์ ถ้าเช่นนั้นแล้วคนสมัยก่อนรู้จักสิทธิมนุษยชนได้อย่างไร คนที่เรียนกฎหมายจะเข้าใจดีว่าหลักความคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นมานานแสนนาน ในสมัยโรมันจักรพรรดิเคยสั่งให้ประหารเด็กทารกทุกคนที่ตาสีฟ้า เพราะเกรงว่าจะเป็นภัยต่อมนุษย์ ในขณะที่ทหารบุกเข้าบ้านเพื่อกระชากเด็กทารกตาสีฟ้าออกจากอ้อมอกแม่และเจ๊อดาบจะประหารเด็กนั้น แม่ของเด็กผวาเข้ามาป้องกันแล้วพูดว่า “ข้าก่อน ท่านไม่มีสิทธิประหารเด็กคนนี้ เราเป็นแม่ของเด็ก” ทหารตอบว่า “เรามีสิทธิเพราะเป็นคำสั่งของจักรพรรดิ” แม่บอกว่า “ไม่มีสิทธิเพราะกษัตริย์ไม่ได้ให้กำเนิดเด็กคนนี้ เราเป็นผู้ถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดู คนอื่นไม่ได้เกี่ยวข้อง จึงมีสิทธิโดยธรรมชาติที่พระเจ้าเป็นเจ้าของมาให้” ซึ่งนี่คือรากฐานความคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนที่รู้จักกันในเวลาต่อมา

พัฒนาการสิทธิมนุษยชนหลังคราโลกครั้งที่ 2

วันนี้สิทธิมนุษยชนพัฒนาไปไกลมาก ตั้งแต่ที่มีการประกาศ ‘ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน’ (ภายหลังเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2) ทั่วโลกก็รู้จักคำ ๆ นี้มากขึ้นและต่อมามีกติการะหว่างประเทศของสหประชาชาติมาขยายความให้ชัดเจนมากขึ้น ทำให้สิทธิมนุษยชนถูกแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่ สิทธิมนุษยชนทางแพ่งและทางการเมือง และสิทธิมนุษยชนทางเศรษฐกิจ วันนี้สิทธิมนุษยชนจึงแตกแขนงออกไปมาก เป็นสิทธิของผู้หญิง สิทธิของเด็ก สิทธิของผู้พิการ คนชรา ผู้ใช้แรงงาน สี่อวมลชน เหล่านี้ คือสิทธิแห่งความเป็นมนุษย์ เมื่อหลักมันมีประวัติมันมี จึงเป็นเรื่องน่าสนใจ น่าศึกษา เพราะเมื่อใดที่เรามีความรู้ เราจะเกิดความรู้สึกรังเกี้ยว รังเกี้ยวใครจะมาพรากสิทธิจากเราไปไม่ได้ ต้องสู้กันจนหัวฉีกปีกขาดตายกันไปข้างหนึ่ง เพื่อปกป้องรักษาสิทธิแห่งความเป็นมนุษย์นี้ ในวันนี้จึงหันมาส่งเสริมการศึกษา และการทำความเข้าใจกับสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาสิทธิมนุษยชนอาจจะทำได้ทั้งในรูปแบบคือ ห้องเรียนและนอกรูปแบบ เพราะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังที่เรียกกันว่า ‘Lifelong Education’ ขณะเดียวกันสิทธิมนุษยชนไม่ใช่สิ่งที่ต้องก้มหน้าก้มตาเรียนอย่างเดียวแต่ต้องปฏิบัติด้วย หลักนี้ตรงกับหลักที่พระพุทธเจ้าสอนว่าทำอะไรก็ตามต้องเริ่มจากการศึกษาเล่าเรียนก่อน (ปริยัติ) แล้วจึงปฏิบัติ จึงจะเกิดปฏิเวธ คือ ผลสัมฤทธิ์ การจัดทำหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาเป็นผลงานของผู้รู้หลายฝ่าย ทั้งนักการศึกษาและนักสิทธิมนุษยชน กำหนดออกมาเป็นหลักสูตร เป็นตุ๊กตา กระจายออกไปหลากหลายภาคส่วนต่าง ๆ

สำหรับหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานซึ่งเริ่มตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลไปจนถึงมัธยมปลาย เป็นการสอนเรื่องสิทธิแก่เด็กอนุบาลสิ่งที่น่าตื่นตันทึ่งมาก เราต้องรู้ว่านี่คือพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ตอนพูดกับเด็กอนุบาลให้เขาเข้าใจ อาจไม่ต้องบอกว่านี่คือสิทธิมนุษยชน อาจจะไม่ต้องสอนตรง ๆ แต่ต้องพูดให้เขารู้จัก เข้าใจ จึงจะได้รู้จักห่วงแหน ปกป้อง ทะนุถนอม เป็นลำดับ หลักเช่นนี้ในต่างประเทศเคยทำมาก่อน ทั้งอินเดีย ฟินแลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ และหลายประเทศในยุโรป จนกระทั่งสูงขึ้นในระดับโรงเรียน อาชีวศึกษา การศึกษานอกระบบ แต่หากย้อนมองกลับมาที่ประเทศไทยนั้น จะพบว่าการสอนเรื่องสิทธิในระดับชั้นอนุบาลจะเป็นเรื่องใหม่ ซึ่งหลักสูตรจะต้องออกแบบให้ดี สอนให้เป็น ทำให้เด็กเข้าใจ ท่านพุทธทาสได้พูดไว้เมื่อหลายสิบปีก่อนว่า การสอนเรื่องสิทธิ การสอนเรื่องศีล เรื่องธรรม ต้องละเอียดอ่อน ใช้ศัพท์ที่ไม่เหมือนผู้ใหญ่ แม่ไปสอนเด็กในชั้นอนุบาลศีลห้าก็สอนได้ แต่ต้องมีวิธีการ เช่น ศีลข้อ 1 อย่าบอกตรง ๆ ว่า ห้ามฆ่าสัตว์ เพราะเด็กอาจจะไปทำร้ายสัตว์แทน ต้องบอกว่าเมื่อฆ่าก็ยังไม่ได้อะไร ทำร้ายก็ผิดด้วย สิทธิมนุษยชนศึกษาต้องสอนกันในทำนองนี้เพื่อให้เด็กเข้าใจ

สิทธิมนุษยชนศึกษาปัจจัยสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

นอกจากนั้นยังมีหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาในกระบวนการยุติธรรมสำหรับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ทั้งตำรวจ ทนายความ พนักงาน อัยการ ผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ เจ้าหน้าที่ปกครอง ซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับภาคธุรกิจ ซึ่งหลายคนนึกว่าสิทธิมนุษยชนจะมีเฉพาะข้าราชการ พ่อค่านักธุรกิจไม่มีความเกี่ยวข้อง แต่แท้จริงแล้วยังทำมาค้าขายยังต้องรู้จักสิทธิมนุษยชน และยังมีสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับนักบริหารระดับสูง ผมยินดีและดีใจมากที่ได้ทราบว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้จัดทำหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาครอบคลุม

ทั้งหมดแล้ว และส่งมอบให้กับหน่วยงานต่าง ๆ รับไปพิจารณา ซึ่งท่านอาจนำไปปรับปรุง ประยุกต์ใช้ ท่านอาจจะทำได้ได้ดีเกินกว่าที่เขาคิดกันมา แต่ขอให้สิ่งเหล่านี้ได้ถ่ายทอดไปในสังคมไทย และสิ่งเหล่านี้ยังตรงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (Sustainable Development gGoal: SDGs) ซึ่งมี 17 เป้าหมาย โดยเรื่องสิทธิมนุษยชนกระจายอยู่ในทุกเป้าหมาย และประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกที่ลงนามใน SDGs นั้นแปลว่าต้องปฏิบัติตาม และสมาชิกรวมกันจะต้องบรรลุเป้าหมาย SDGs ให้ได้ภายใน 10 ปี หรือ ภายในปี 2573 (ค.ศ. 2030) แปลว่า การจัดทำหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาจะเป็น 1 ในหลายเรื่องและเป็นบันไดขั้นหนึ่งที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในอีก 10 ปีข้างหน้า

ความสำคัญของสิทธิมนุษยชนศึกษา กับการสร้างสังคมแห่งความผาสุก

รัฐบาลต้องขอบคุณผู้เกี่ยวข้อง และยินดีเป็นทวีคูณเมื่อรู้ว่าสิ่งเหล่านี้จะลงไปสู่โรงเรียนในประเทศไทยโดยเฉพาะโรงเรียนในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการกว่า 30,000 แห่ง มีบุคลากรทางการศึกษากว่า 400,000 คน ซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนและให้การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานแก่เด็กนักเรียนในประเทศไทยกว่า 7,000,000 คน ถ้าหากคนเหล่านี้มีโอกาสได้รับรู้ ได้สัมผัส ได้เรียนเรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษาไว้จะเป็นเรื่องที่ดียิ่ง แน่แน่นอนว่าเรื่องที่จะต้องเรียนมีมากมาย ทั้งเรื่องวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม แต่อย่าลืมเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชนเพราะจะแทรกอยู่ในเรื่องเหล่านั้นทุกเรื่อง

การเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนนั้น หลายคนนั้นบอกว่าอย่าไปสอนกันมาก เพราะจะทำให้คนหัวแข็ง เจ้าถ้อยหมอความ เลียดคำ ไม่ตกพาก ซึ่งไม่เป็นความจริง เพราะหากสอนผิดก็จะเป็นเช่นดั่งว่าแต่ความเป็นจริงคือเมื่อเราเข้าใจว่าสิทธิมนุษยชนคืออะไร นั่นคือเราเข้าใจว่าเราเป็นมนุษย์ คนอื่นเขาก็เป็นมนุษย์ เราต่างมีสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกัน เรามีหน้าที่มนุษยชนต่อเราฉันใด เราก็มีหน้าที่มนุษยชนต่อเขาด้วยฉันนั้น ความเข้าใจที่ถูกทางเหล่านี้ต่างหากที่จะทำให้เกิดสันติวิธี เกิดความสามัคคี ปองดอง เห็นอกเห็นใจ และเกิดความรู้สึกร่วมกันจะอยู่ร่วมกันฉันมิตร ซึ่งจะทำให้คนรู้สึกห่วงแหนสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชนศึกษาจึงไม่ใช่สิ่งที่ทำให้คนหัวแข็ง แต่หากเป็นการเรียนการสอนให้รู้สึกว่าเขาเป็นคน เขาก็คน เขามีหน้าที่ในความเป็นมนุษย์ต่อเรา เขาก็มีหน้าที่ต่อเขาในความเป็นมนุษย์ จะทำมีความเกรงใจ ความรักใคร่ โลกทั้งผองก็จะเป็นพี่น้องกัน เพราะเป็นมนุษย์ด้วยกัน การสอนสิทธิมนุษยชนที่ถูกทางจะต้องนำไปสู่เป้าหมายอย่างนี้

ชวนศึกษา

คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาขั้นพื้นฐาน
และหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย

คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาขั้นพื้นฐาน (5 ช่วงชั้น)

คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาระดับปฐมวัย

คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น

คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย

คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย

หลักสูตรสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรพื้นฐานเรื่องสิทธิมนุษยชนสำหรับฝึกอบรมบุคลากรภาครัฐ นิสิต นักศึกษา รวมถึงประชาชนทั่วไป ประกอบด้วยเนื้อหา เช่น พัฒนาการ ความรู้พื้นฐานด้านสิทธิมนุษยชน พันธกรณีระหว่างประเทศ ที่ทำให้เข้าใจและตระหนักถึงหลักสิทธิมนุษยชนในภาพกว้าง

หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาในกระบวนการยุติธรรม

หลักสูตรเกี่ยวกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรมสำหรับฝึกอบรมบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม เช่น ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ทั้ง ทหาร ตำรวจ และฝ่ายปกครอง เพื่อให้ตระหนักถึงการปฏิบัติงานที่คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน

หลักสูตรธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนสำหรับรัฐวิสาหกิจ

หลักสูตรที่ช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนและหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ สำหรับฝึกอบรมบุคลากรในภาครัฐวิสาหกิจและรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้เห็นประโยชน์ ตระหนักถึงความสำคัญ และเป็นต้นแบบในการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน

‘คู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดชายแดนภาคใต้’ ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายความมั่นคง

เป็นที่ทราบกันดีว่าพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และบางอำเภอของจังหวัดสงขลามีความไม่สงบเกิดขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งได้สร้างความสูญเสียต่อชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ เป็นเหตุให้ที่ผ่านมารัฐประกาศใช้กฎอัยการศึกและกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการป้องกันและระงับเหตุได้อย่างทันท่วงที ขณะเดียวกัน การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงดังกล่าว อันเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลนำไปสู่ความสูญเสียต่อการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่อาจขัดต่อกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) และอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (CAT) ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี และมีพันธกรณีจะต้องปฏิบัติตาม

ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ต่อการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงซึ่งต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและกฎหมายอื่น ๆ ประกอบกัน และไม่เป็นการกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงได้จัดทำ ‘คู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้’ โดยความร่วมมือของคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากหน่วยงานรัฐฝ่ายความมั่นคงและภาคประชาสังคม ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจต่อแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งคู่มือดังกล่าวประกอบด้วยเนื้อหา เช่น หลักการและหลักกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน มาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากลหน้าที่ของรัฐและแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2563 ในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายความมั่นคง โรงแรมซี.เอส. ปัตตานี จังหวัดปัตตานี นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ส่งมอบ ‘คู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้’ ให้แก่ พันเอกอาทิตย์ อรุณโชติ หัวหน้ากองกฎหมายและสิทธิมนุษยชน ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ภาค 4 ส่วนหน้า เพื่อให้หน่วยงานฝ่ายความมั่นคงได้นำคู่มือดังกล่าวไปปรับใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ อันจะนำไปสู่การลดความเสี่ยงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ต่อไป

ดาวน์โหลดคู่มือฯ ได้ที่

กสม. จับมือ ม.บูรพาขับเคลื่อนสิทธิมนุษยชนศึกษาและดูแลผู้ได้รับผลกระทบจาก EEC

วันที่ 17 มกราคม 2563 นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในฐานะประธานกรรมการอำนวยการศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนภาคตะวันออก ร่วมประชุมคณะกรรมการอำนวยการศูนย์ศึกษาฯ ภาคตะวันออก โดยมีอาจารย์สมคิด เพชรประเสริฐ รองคณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ผศ.โอฬาร ถิ่นบางเตียว อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และนายสมนึก จงมีวคิน ผู้แทนเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก เข้าร่วม ในการนี้ ที่ประชุมได้หารือถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบของชุมชนจากโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) และการขับเคลื่อนสิทธิมนุษยชนศึกษาในภูมิภาค ณ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี

กสม. อาวีรรณ ร่วมพิธีมอบรางวัลสื่อมวลชนเพื่อสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562

วันที่ 22 มกราคม 2563 นางสาวอาวีรรณ จตุทอง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมงานมอบรางวัลสื่อมวลชนเพื่อสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562 (Media Awards 2019) จัดโดยแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย รางวัลดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักให้กับคนในสังคม รวมทั้งสนับสนุนและสร้างกำลังใจให้แก่สื่อมวลชนที่ทำหน้าที่ในการนำเสนอข่าวสารอย่างคำนึงถึงการเคารพ ส่งเสริม และปกป้องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ณ โรงแรมอวานี ริเวอร์ไซด์ ถนนเจริญนคร เขตธนบุรี กรุงเทพฯ

กสม. สมณ์ ลงพื้นที่ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนกรณีโครงการพัฒนาในจังหวัดสงขลา

วันที่ 22-23 มกราคม 2563 นายสมณ์ พรหมรส กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่ ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่จังหวัดสงขลา รวม 2 กรณี ได้แก่ (1) กรณีกล่าวอ้างว่าหน่วยงานของรัฐไม่รับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากโครงการเคเบิลเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - ญี่ปุ่น 2 และ (2) กรณีขอให้ตรวจสอบกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ตามโครงการ 'เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต' โดยได้เชิญบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคำร้องทั้งสองกรณี เข้าร่วมประชุมเพื่อให้อ้างอิงข้อเท็จจริงประกอบการตรวจสอบ ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

ป.ร. กสม. ประชุมเชิงปฏิบัติการว่าด้วยการประเมินสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ณ รัชกาตาร์

วันที่ 20 - 22 มกราคม 2563 นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการว่าด้วยการประเมินสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ปี 2563 (2020 National Human Rights Institutions Accreditation Workshop) ณ กรุงโดฮา รัชกาตาร์ จัดโดยกรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (APF) โดยมีสมาชิกสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกอีก 9 ประเทศ ได้แก่ มองโกเลีย เกาหลี ซามัวร์ นิวซีแลนด์ มาเลเซีย อีรัก อุซเบกิสถาน คูเวต และปาเลสไตน์ เข้าร่วมประชุม ในการนี้ นายวัสได้เข้าหารือเรื่องการขอคืนสถานะ A กับ Dr. Ali Bin Samikh Al Marri เลขาธิการของพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (GANHRI) ด้วย

กสม. จัดอบรมวิทยากรกระบวนการเพื่อขับเคลื่อนคู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน

วันที่ 30 - 31 มกราคม 2563 นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานเปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการวิทยากรกระบวนการ (Training of Trainers) ด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่ครู อาจารย์ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนครอบคลุมตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย - มัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งสิ้น 59 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูผู้สอนในทุกระดับชั้นมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องสิทธิมนุษยชน และสามารถนำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาขั้นพื้นฐานไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้ ในการนี้ นางสาวอาวีรรณ จตุทอง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมด้วย ณ โรงแรมแก้วสมุย รีสอร์ท จังหวัดสุราษฎร์ธานี

องค์กรด้านเด็กเผย เด็กกว่าร้อยละ 91 เคยถูกบูลลี่ และส่วนใหญ่คิดตอบโต้เอาคืน

9 มกราคม 2563 เครือข่ายนักกฎหมายเพื่อเด็กและเยาวชน เปิดเผยผลสำรวจความคิดเห็นเรื่อง ‘บูลลี่ กลั่นแกล้ง ความรุนแรงในสถานศึกษา’ ในกลุ่มเด็ก อายุ 10 - 15 ปี จาก 15 โรงเรียน พบว่า ร้อยละ 91.79 เคยถูกกลั่นแกล้ง ส่วนวิธีที่ใช้กลั่นแกล้งมากที่สุด คือ การตบหัว ร้อยละ 62.07 รองลงมา ล้อบุพการี ร้อยละ 43.57 พุดจาเหยียดหยาม ร้อยละ 41.78 และอื่น ๆ เช่น นินทา ด่าทอ ชกต่อย ล้อปมด้อย พุดเชิงให้ร้าย เสียตสี กลั่นแกล้งในสื่อออนไลน์ นอกจากนี้ 1 ใน 3 หรือ ร้อยละ 35.33 ระบุว่า เคยถูกกลั่นแกล้งประมาณ 2 ครั้ง และที่น่าเป็นห่วงคือ 1 ใน 4 หรือ ร้อยละ 24.86 ของเด็กเหล่านี้ถูกกลั่นแกล้งโดยเพื่อน รุ่นพี่ และรุ่นน้องมากถึงสัปดาห์ละ 3 - 4 ครั้ง

นอกจากนี้เครือข่ายฯ เปิดเผยว่า เด็ก ๆ ร้อยละ 68.93 มองว่า การกลั่นแกล้งถือเป็นความรุนแรงอย่างหนึ่ง และผลกระทบที่เห็นได้ชัด คือ ร้อยละ 42.86 คิดจะโต้ตอบเอาคืน ร้อยละ 26.33 มีความเครียด ร้อยละ 18.2 ไม่มีสมาธิ

กับการเรียน ร้อยละ 15.73 ไม่อยากไปโรงเรียน ร้อยละ 15.6 เกือบตัว และร้อยละ 13.4 ซึมเศร้า โดยเด็ก ๆ ต้องการให้โรงเรียน มีบทลงโทษที่ชัดเจนกับผู้ทีกลั่นแกล้ง และมีครูที่คอยให้คำปรึกษาหรือจัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจเรื่องการกลั่นแกล้ง ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง

ทั้งนี้ เครือข่ายฯ เสนอให้ สังคมไทยหันมาให้ความสำคัญกับเรื่องการกลั่นแกล้ง โดยไม่มองเป็นเพียงเรื่องของเด็ก ๆ แล้วปล่อยผ่าน แต่ควรสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้องโดยปลูกฝังเรื่องการเคารพสิทธิในเนื้อตัวร่างกาย การให้เกียรติกัน ทั้งในระดับครอบครัวและในสถานศึกษา ขณะที่กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดให้สถานศึกษามีช่องทางให้เด็ก ๆ สามารถบอกเล่าปัญหาเพื่อขอความช่วยเหลืออย่างเป็นมิตร และปิดเป็นความลับได้ หรืออาจใช้กลไกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในการช่วยเหลือและแก้ไขต่อไปอย่างเป็นระบบ

ที่มา : ประชาไท

กรุณาส่ง

ชำระค่าบริการเป็นเงินชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ 9/2552
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7 ฝั่งทิศใต้ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

อ่านมุมมองสิทธิฉบับออนไลน์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและบอกรับมุมมองสิทธิ ฟรี! ติดต่อ :
สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 6 และ 7 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 0 2141 3932, 0 2141 3920 โทรสาร 0 2143 9575

ขอความกรุณาตอบแบบประเมินออนไลน์